

ምዕራፍ 18

ሮማዊው መቶ አለቃ

(የሐዋ. 10:44-48፤ 11:11-18፤ 15:7-11)

⁴⁴ ጴጥሮስ ይህን ነገር ሲናገር ቃሉን በሰሙት ሁሉ ላይ መንፈስ ቅዱስ ወረደ። ⁴⁵ ከጴጥሮስም ጋር የመጡት ሁሉ ከተገረዙት ወገን የሆኑ ምዕመናን በአሕዛብ ላይ ደግሞ የመንፈስ ቅዱስ ለጦታ ስለፈለሰ ተገረሙ። ⁴⁶ በልላኖች ሲናገሩ እግዚአብሔርንም ሲያከብሩ ለምተዋቸዋልና።

⁴⁷ በዚያን ጊዜ ጴጥሮስ መልሶ፡- እነዚህ እንደ እኛ ደግሞ መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉ እንዳጠመቁ ውሃን ይከለክላቸው ዘንድ የሚችል ማን ነው? አለ። ⁴⁸ በኢየሱስ ክርስቶስ ስምም ይጠመቁ ዘንድ አዘዛቸው። ከዚህ በኋላ ጥቂት ቀን እንዲቀመጥ ለመነት። (የሐዋ. 10:44-48)።

¹¹ እነሆም፤ ያን ጊዜ ሦስት ሰዎች ከቂሃርያ ወደ እኔ ተልከው ወዳለሁበት ቤት ቀረቡ። ¹² መንፈስም ሳልጠራጠር ከእነርሱ ጋር እኔድ ዘንድ ነገረኝ። እነዚህም ስድስቱ ወንድሞች ደግሞ ከእኔ ጋር መጡ፤ ወደዚያ ሰውም ቤት ገባን። ¹³ እርሱም መልእክ በቤቱ ቆሞ እንዳየና፡- ወደ ኢየሱስ ሰዎች ልከህ ጴጥሮስ የተባለውን ስም የገን አስመጣ። ¹⁴ እርሱም አንተና የቤትህ ሰዎች ሁሉ የምትድኑበትን ነገር ይነግርሃል እንዳለው ነገረን።

¹⁵ ለመናገርም በጀመርሁ ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ለእኛ ደግሞ በመጀመሪያ እንደ ወረደ ለእነርሱ ወረደላቸው። ¹⁶ የሐንስ በውሃ አጠመቀ፤ እናንተ ግን በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ ያለውም የጌታ ቃል ትዝ አለኝ። ¹⁷ እንግዲህ እግዚአብሔር በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ

ላመነው ለእኛ ደግሞ እንደለጠን ያን ስጦታ ለእነርሱ ከሰጠ፤ እግዚአብሔርን ለመከላከል እችል ዘንድ እኔ ማን ነበርሁ?"

¹⁸ ይህን በሰሙ ጊዜም ዝም አሉና፡- እንኳያስ እግዚአብሔር ለአሕዛብ ደግሞ ለሕይወት የሚሆን ንስሐ ሰጣቸው እዩሉ እግዚአብሔርን አከበሩ። (የሐዋ. 11:11-18)።

⁷ ከብዙ ክርክርም በኋላ ጴጥሮስ ተነሥቶ እንዲህ አላቸው። “ወንድሞች ሆይ፤ አሕዛብ ከአፌ የወንጌልን ቃል ሰምተው ያምኑ ዘንድ እግዚአብሔር በመጀመሪያው ዘመን ከእናንተ እኔን እንደመረጠኝ እናንተ ታውቃላችሁ። ⁸ ልብንም የሚያውቅ አምላክ ለእኛ ደግሞ እንደ ሰጠን መንፈስ ቅዱስን በመስጠት መሰከረላቸው፤ ⁹ ልባቸውንም በእምነት ሲያነጻ በእኛና በእነርሱ መካከል አንዳች አልሰየም። ¹⁰ እንግዲህ እባቶቻችንና እኛ ልንሸከመው ያልቻልነውን ቀንብር በደቀ መዛሙርት ጫንቃ ላይ በመጫን እግዚአብሔርን አሁን ስለምን ትፈታናላችሁ? ¹¹ ነገር ግን በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ እንደ እነርሱ ደግሞ እንድን ዘንድ እናምናለን። (ሐዋ 15:7-11)። በቂሃርያ የሆነው ሁኔታ የአሕዛብ በዓለ ጎምላ ተብሎ ይጠራል። ይህንን አባባል የሚጠቀሙት እብዛኛውን ጊዜ ይህን በጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የተካሄደ ሦስተኛው የመንፈስ ቅዱስ መውረድ እንደሆነ አድርገው ይገምታሉ። (የሐዋ. 4:31 «ዳግም የመሙላት» ዓይነት ነው)። ሁኔታውን የከበቡት በጣም ልዩ የሆኑ ነገሮች ለዛሬው ዘመን መደበኛ የመንፈሳዊ ውልደት አስተምህሮ ምንም ተዛምዶ እንደሌላቸው ተደርገው ተወስደዋል።

እንዳንድ ልዩም ባይሆኑ እንኳ፤ ያልተለመዱ ባሕርያት መኖራቸው የማይካድ ነው። ጴጥሮስንና ቆርኔሌዎስን ያገናኛቸው ሁኔታውን የከበቡት በጣም ልዩ የሆኑ ነገሮች ለዛሬው ዘመን መደበኛ የመንፈሳዊ ውልደት አስተምህሮ ምንም ተዛምዶ እንደሌላቸው ተደርገው ተወስደዋል። ያመጣቸው መላእክትን፤ ራእዮችን እና መገለጥን እንደማካተታቸው የዚህ ልዕሉተፈጥሯዊ ክስተት ማዕከላዊ

ነጥብ ጴጥሮስ በአሕዛቦች ላይ ካለው የዘር እና የሃይማኖት ጥላቻ መላቀቁ እና በበዓለ ንምሳ የሰበከውን ስብከት ሙሉ እንደምታ መገንዘቡ ነው። «ርቀው ሳሉት» ማለት ይኸው ነው!

ከአሕዛብ አንጻር ያለው ነገር ሊጋነን ይችላል። ምንም እንኳ ይህ ለጴጥሮስ የመጀመሪያ አጋጣሚ ቢሆንም፤ በዚህ ረገድ ፊልጶስ ቀድሞታል (ቀደም ሲል ያሰውን ምዕራፍ ይመልከቱ)። መታወስ ያለበት ነገር ሮማዊውም፤ ልክ እንደ ኢትዮጵያዊው፤ «እግዚአብሔርን የሚፈሩ» (የሐዋ. 10:2) ከሚባሉት የአይሁድ እምነት ተከታዮች ንብረት ትንሽ ራቅ ያለ ነበር። ለአይሁዳውያን ሐዋርያ ሊሆን የተዘጋጀው ጴጥሮስ (ገላ. 2:7)፤ ያስአንዳች ምክንያት አይደለም ወደዚህ አሕዛብ ሁኔታ በመሰከት የተመራው፤ ልክ የአሕዛብ ሐዋርያ የሆነው ጳውሎስ ወደ አይሁዳውያን ሁኔታ እንደ ተመራው ማለት ነው። የወንጌል መልእክተኝነት ጥረት መድረክ ወሰን የሰውም።

ቢሆንም፤ ዋናው ዓላማችን የቆርኔሌዎስን እና የቤተሰቡን በጣም ያልተሰመደው ባሕሪው ድንገት እና ሳይጠበቅ በሁሉም ላይ በአንድ ጊዜ መንፈስ ቅዱስ መውረዱ ነው፤ (የሚቀጥለውን ምዕራፍ ይመልከቱ) የመንፈሳዊ ውልደት ልምምድ መተንተን ነው፤ ከማመናቸው እና ከመጠመቃቸው አስቀድሞ፤ እንዲያውም ጴጥሮስም እንኳ ስብከቱን ከመጨረሱ ቀደም ብሎ። ጴጥሮስ በሰብከቱ ስለ መንፈስ ቅዱስ የጠቀሰው ቢኖር ከኢየሱስን አገልግሎት ጋር በሚመሰክት ብቻ (የሐዋ. 10:38) ቀረበው ሊሆን፤ የወንጌል መልእክት ደግሞ ስለ ኃጢአት ይቅርታ ብቻ ነበር። «ጥሪ» ወደ ማቅረቡ ደረጃ ገና አልደረሰም ወይም ለመልእክቱ ምላሽ ለመስጠት ምን ማድረግ አንዳለባቸው አልነገራቸውም።

«እግዚአብሔርን በመፍራት» ረገድ ያላቸው እመለካከት ንስሐንም ያጠቃልላል ብሎ መገመቱ ተቀባይነት ያለው ይመስላል (የሐዋ. 10:35 ላይ «ጽድቅን የሚያደርግ» የሚለው «የንስሐን ፍሬ» የሚያሳይ ተደርጎ ይወሰዳል)። የልብን ውስጥ የሚመለከተው

እግዚአብሔር እምነታቸውን በሰባዚ መልእክት ውስጥ አውቋል፤ ወደ ተመሳሳይ ድምዳሜ ደርሷል (የሐዋ. 15: 7-9)። የመንፈስ ቅዱስ መቀበል ከውሃ ጥምቀት በፊት ስለ መፈጸሙ የተመዘገበበት ብቸኛ ሁኔታ ይሄ ብቻ ነው። በመደበኛው የመንፈሳዊ ውልደት ሥርዓቶች ውስጥ፤ በአሠራር ዘዴው ውስጥ እግዚአብሔር የነበረው ድርሻ የሰውን ሚና ፍጻሜ የተከተለ ነው። ስለዚህ ጴጥሮስና ጓደኞቹ በነገሩ መገረማቸው አያስደንቅም፤ ምክንያቱም የደነቃቸው የሆነው ነገር ሳይሆን የአደራረጉ ቅደም ተከተል ነው፤ እስከዚያች ደረቃ ድረስ፤ አሕዛብ ለአባቶቻቸው የተሰጠውን «ቃል ኪዳን» ተስፋ መውረስ ይችላሉ ይኖራቸዋል ብለው እንኳ አልገመቱም።

ስለ ቆርኔሌዎስ የሚጠየቀው ሐተታ ጥያቄ ስለ ሳምራውያን ከሚጠየቀው ጥያቄ ጋር ተመሳሳይ ነው። እግዚአብሔር ከመደበኛው የጊዜ ሠሌዳው እና አሠራሩ ወጣ ያለው ለምንድን ነው? በሰማርያ መንፈስ ቅዱስ ዘግይቶ ከተለመደው ጊዜ ይህ ስምን እንደሆነ ምክንያታዊ ማብራሪያ ሊቀርብ ይችላል (ምዕራፍ 16 ይመልከቱ)። በቂሳርያ መንፈስ ቅዱስ የተሰጠው ከወትሮው ቀደም ብሎ ነው፤ በዚህን ጊዜ ግን በራሱ በምንባቡ ውስጥ ስምን እንደ ሆነ የሚጠየቁት ግልጽ ፍንጮች አሉ።

ጴጥሮስ በአሕዛብ ላይ የነበረው ጥልቅ ጥላቻ ቀስ በቀስ ብቻ መታረም ይችላል ነበር። ወንጌልን ማካፈል ይቅርና፤ አንድ አሕዛብ ቤት መግባት ራሱ ለእርሱ ትልቅ እርምጃ ነው። ስለዚህም አሕዛቦች ለክርስቲያናዊ ጥምቀት ብቁ ነበሩ ብሎ ጴጥሮስን ለማሳመን የንስሐ እና የእምነት መግለጫ እንኳ መቻላቸው በጣም አጠራጣሪ ነው። ጌታ ራሱ ያንድ ወገን ድርጊት በመፈጸም እና ጌታ አሕዛብን በምድር ላይ ያለው በመንፈስ ቅዱስ የተሞላው አካሉ ሙሉ አባል አድርጎ እንደተቀበላቸው ለጴጥሮስ እሳማኝ ማረጋገጫ በመስጠት፤ ይህንን የመጨረሻገደብ ማስወገድ ነበረበት። ጌታ ይህን እርምጃ ባይወስድ ኖሮ፤ ጥምቀቶች ባላተከናወኑ ነበር። ቢሆንም፤ ጴጥሮስ ሁኔታውን ወዲያውኑ በመቀበሉ እና እርሱ አሕዛቦችን በክርስቶስ ወንድሞች

የሚያደርጋቸውን መንፈሳዊ ውልደት የተሟላ በማድረግ ማንም ሰው ባሰማማውም እንኳ ባላየው ድፍረት መመስገን ይገባዋል።

ስለ ጥምቀቶች ሦስት ማስታወስ የሚገቡን ነገሮች አሉ። እንደኛ፣ ጴጥሮስ ሥነ ሥርዓቱን አልፈጸመውም፤ ግን ለእገልግሎት ባልደረቦቹ ተወላቸው (ልክ ከእርሱ በፊት ኢየሱስ፣ ከእርሱ በኋላ ደግሞ ጳውሎስ እንዳከናወነው ማለት ነው- ዮሐ. 4:2፣ 1ኛ ቆሮ. 1:14)፤ ምናልባትም በተጠማቂዎቹ መካከል አጥማቂውን በተመለከተ ሊነሣ የሚችለውን አለከፊ ፋክክር ለማስወገድ ይሆናል። ሁለተኛ፣ ጥምቀቶቹ በሙሉ ኃላፊነት የሚሰማቸው ጎልማሶች በፈቃደኝነት የፈጸሟቸው ድርጊቶች ነበሩ። መንፈስን ቅዱስን የተቀበሉት ብቻ በውሃ የተጠመቁ ስለሆኑ፣ እና መልእክቱን የለሙት ብቻ መንፈስ ቅዱስን ስለ ተቀበሉ፣ ምንም ሕፃናት እንዳልተካተቱ ግልጽ ነው (ከዚህ ጋር በማያያዝ ስለ ቤተ ሰብ በሚቀጥለው ምዕራፍ ይመልከቱ)። ሦስተኛ፣ እና በጣም አስፈላጊ የሆነው፣ መንፈስ ቅዱስን መቀበል የውሃ ጥምቀትን ከሚፈሰገው በላይ አላደረገውም፤ ነገር ግን የበለጠ አስፈላጊ አደረገው እንጂ። ሁለቱ ጥምቀቶች ያለ አገባብ ሲዋሃዱ፣ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀትን «ውስጣዊ እውነታ» የውሃ ጥምቀትን «ውጫዊ እውነታ» ዝቅ ያደርገዋል። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሁለቱም ጥምቀቶች (የመንፈስና የውሃ) ተቀራርበው የተወሰዱበት ጊዜ የለም፤ ወይም አንዱ ሌላውን «አያማክልም»። ምንም እንኳ ብዙውን ጊዜ በተቀራረበ ጊዜያት ቢፈጸሙም፣ ሁለቱም እንደ ጊዜ ስለመፈጸማቸው የሚገልጽ ማሰራጀቱ የለም።

እስከ አሁን ድረስ አሕዛብ መንፈስ ቅዱስን መቀበል በልምምዳቸው አልተጠቀሰም ይህ የያዘው ቁምነገር ከተደረገበት ጊዜ ይልቃል (ይበልጣል)። ይህም ደግሞ በጣም የሚያሰገርምና ያልተለመደ በመሆኑ ታሪካዊ ብቻ ነው ሊባል ይችላል? (ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ አስተያየት ለጭዎች እንደሚሉት) ወይስ ይህ ትክክለኛ (ኖርማል)

አደራረግ ነው፤ ስለዚህም ለዛሬ ክርስትናም የተለመደ (መደበኛ) ነው ይላሉ።

ጴጥሮስ መንፈስ ቅዱስ በአሕዛብ ላይ «መውረዱን» እንዴት ለማወቅ ቻለ? ማስረጃው የሚሰማ እና ድንገተኛ አብርሆት የተሞላ ንግግር የያዘ ነበር። የዚህም ሁለቱ ቅርጾች ተገልጸዋል- «በልሳናት መናገር» (ሌሎች ቋንቋዎች እንጂ መንተባተብ ወይም ጫጫታ አይደለም) እና «ውዳሌ» (በራሳቸው ቋንቋ ሊሆን ይችላል)። «እና» የሚለው ቃል ሁለቱንም አጣምረን «እግዚአብሔርን በልሳናት ማወደስ» ብለን እዳንል ያደርገናል፤ እንዲሁም ሁሉም ሁለቱንም አድርገውዋል የሚለውን ግምት ወድቅ ያደርጋል፤ ትርጉም የሚሰጠው ጥቂቶች አንዱን ሲደርጉ፣ የተቀሩት ደግሞ ሌላውን አድርገዋል የሚለው ነው። እንዲህ ካልሆነ፣ «ልሳን» የመንፈስ ቅዱስን ጥምቀት የመቀበል ብቸኛ እና አስፈላጊ ምልክት እንደሆነ ሙጭጭ ማለት ከአዲስ ኪዳን ማስረጃው ጭመኔ ይሆናል።

የልሳናት እና የውዳሌ ጥምረት የበዓለክ ንምሳን ቀን በግልጽ የሚያስታውሰው ነው (ዮሐዋ. 2:11)። ከበዓሉ ንምሳ ቀን በኋላ «ልሳን» ለመጀመሪያ ጊዜ የተጠቀሰው በዚህ ቀን ስለሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ አዋቂዎች እንደሚያሰቡት፣ በሰማርያ እንደ ሆኖ ሊሆን ይችላል)፤ ይሆናል ተብሎ በሰፊው እንደተገመተውና እንደ ታሰበው ይህ «የማይደጋገም» ድርጊት የአሕዛብን ተቀባነት ማግኘት ለማረጋገጥ የተሰጠ ልዩ ምልክት ነበር። ይህ ትርጓሜ እና አስተምህሮአዊው ተዛምዶ፣ በቀጥታ ጴጥሮስ ራሱ በዚህ ክስተት ላይ ከሰጠው ማብራሪያ አንጻር መገምገም አለበት።

በጊዜው እና በኋላ በተካሄዱ ተከታታይ ክርክሮች፣ ያደረገውን ሁሉ ያደረገበት ብቸኛ ምክንያት የእነዚህ አሕዛቦች ልምምድ ልክ እንደ ሁሉም ሰው ዓይነት ሆኖ በማግኘቱ መሆኑን ትኩረት ሰጥቶ ያሰረዳል፤ ውጫዊ መግለጫዎቹ ልዩ መደበኛ ነበሩ። ይህንን አስፈላጊ ነጥብ በማስረዳት፣ ጴጥሮስ ላይሆኑ ተቺዎችን በሚገባ ዝም አስገደዋል።

እርሱ በመጀመሪያ ማሳመን የሚገባው ከእርሱ ጋር ወደ ቂሃርያ ብሊዮኤ የሄዱትንና የመጡትን ወንድሞች ነበር። እንዲያጠምቁቸው ያዘዘበት ምክንያትም «እነዚህ እንደ እኛ መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉ...ናቸው» የሚል ነበር። «እኛ» የሚለው ቃል ትክክለኛው ትርጉም ከእርሱ ጋር የሄዱትን ሰዎች ልምምድ የሚያመለክት ነው። ነገር ግን እነዚህ ሰዎች በበዓለ ገምሳ ፅላት መንፈስ ቅዱስን ከተቀበሉት ከመቶ ሃያዎቹ መካከል እንደነበሩ የሚያመለክት ምንም ፍንጭ የለም። መልክዓ ምድራዊ እና ስታትስቲካዊ ምክንያቶች እንደሚጠቁሙት፣ እነዚህ ያልነበሩ ይመስላል። የሚያስረዳን ነገር ቢኖር እነዚህ ከኢዮኤ የመጡት አማኞች መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉት ልክ እንደ ቆርኔሌዎስ ቤተ ሰብ ነበር ማለት ይቻላል።

ይህንን ጥያቄ በመቀጠል ጴጥሮስ ወደ ኢዮሳፊም ከተመሰሰ በኋላ በተነሣው ክርክር ውስጥ እንመልከት (ዮሐዋ. 11:1-18)። በዚህን ጊዜ ያጋጠመው «የተገረዙት ማለትም (እይሁዶች) አማኞች ናቸው፣ እነርሱ ደግሞ በአሁኑ ጊዜ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩና አብዛኛዎቹም በመጀመሪያው የበዓለ ገምሳው ቀን በነበረው ቡድን ውስጥ ያልነበሩ ናቸው። በመሠረቱ ጴጥሮስ እስካሁን ከማጥመቁ ይልቅ ይበልጠ ያላለባቸው ከእነርሱ ጋር መብላቱ ነበር። ጴጥሮስ አሁንም የመጀመሪያውን ንግግር በመጠቀም፡- «መንፈስ ቅዱስ ለእኛ ደግሞ በመጀመሪያ እንደ ወረደ ለእነርሱ ወረደላቸው።» በድጋሚ፣ የንግግሩ ግልጽ መንፈስ አድምጮቹ ያለፉበትን ልምምድ ልብ እንዲሱ በማለሰብ፣ ከሆነው ነገር ጋር ራሳቸውን እንዲያስተያዩ የሚጠይቅ ነው። የቆርኔሌዎስ ዳግም ውልደት መደበኛ እንጂ፣ ልዩ አልነበረም።

ጴጥሮስ በዚህ ሁኔታ ላይ ወደ ተጠቀመው ተጨማሪ ቃል በማተኮር ይህንን መረዳት መመርመር ይቻላል፡- «በመጀመሪያ።» ቃሉ በመጀመሪያ እይታ በበዓለ ገምሳ ቀን የሆነውን የሚያመለክት ስለሚመስል እና ንጽጽሩን እዚያ በነበሩት ጥቂት ሰዎች ዙሪያ ያደርገዋል፤ «እኛ» የሚለው ቃል ልዑላዊ ይሆንና በኢዮሳፊም

የሚገኝን አንድ የታዋቂ ሰዎች ቡድን ያመለክታል። ዚህንም ግን፣ ይህ የተወሰነ መስተ ፃምር የሚያመለክተው የአማርኛችን ትርጉምና አገላለጽ ሊሆን ይችላል። በግሪክ ቋንቋ ግን እንዲህ ያለ ትርጉም የለውም። ይኸውም አጠቃላይ የሆነውን መግለጫ ወደ ልዩ መግለጫ የመለወጥ አሳሳች ውጤቶች፣ ያለ መስተ ስምር «መጀመሪያ» የሚለው ቃል (በግሪክ እርች-arche) በአጠቃላይ ለክርስትተቲያናዊ ውልደት፣ የደቀ መዝሙርነትን መጀመር ለመግለጽ ሲያገለግል፣ (1ኛ ዮሐ. 2:24 ምሳሌ ሊሆን ይችላል)፤ በሌላ በኩል ደግሞ ከመስተሰምር ጋር፣ እንደን ታሪካዊ ሂደት ይገልጻል (ዮሐዋ. 26:4 ምሳሌ ነው)። የጴጥሮስ ቃላት ቃል በቃል ቢተረጎም፣ «በመጀመሪያ በእኛ ላይ እንደ መጣ»፣ ወያም፣ «ስንጀምር በእኛ ላይ እንደ መጣ» ለማለት ይቻላል። ይህም ልዩ መግለጫ ሆኖ «ብ» መጀመሪያ ጴጥሮስን (ማለትም በበዓለ ገምሳ) የነበሩትን የተመረጡ ጥቂት ሰዎችን ከማመልከት ይልቅ፣ አጠቃላ መግለጫ ይሆንና ሁሉንም የጴጥሮስ እድማጮች ያመለክታል። ይህ አመለካከት ማረጋገጫውን የሚሻው የጴጥሮስን መከላከያ በሚያጠቃልለው ሰፋ ያለ ማብራሪያ ውስጥ ነው፡- «በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ላመነው ለእኛ ደግሞ እንደሰጠን ያን ስጦታ ለእነርሱ ሰጠ» (የግሪኩ መስተሰምር «በእመኑ ጊዜ» ይላል)። ጴጥሮስ የሚያመለክተው በበዓለ ገምሳ ቀን የነበሩትን አንድ መቶ ሃያዎቹን ብቻ ከሆነ፣ የማይስማማ የቃላት አጠቃቀም ነው፤ ለመላው ቤተ ክርስቲያን የሚሆን መግለጽ ነው። ተጨማሪ ማስረጃ የሚገኘው ኢየሱስ ከእርገቱ በፊት የሰጠውን ተስፋ ጴጥሮስ በጠቀሰበት ጥቅስ ውስጥ ነው። «ዮሐንስ በውሃ አጠመቀ እናንተ ግን በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ» (ዮሐዋ. 1:5፣ 11:16)፤ ይህ ጥቅስ፣ «ከጥቂት ቀናት በኋላ» የሚለውን ሐረግ ከመተው በስተቀር፣ ቃል በቃል ትክክል ነው፤ የሐረጉ መጨመር የተስፋውን ቃል ለበዓለ ገምሳ ቀን ብቻ የተወሰነ ያደርገው ነበር።

እንዲህ ያለ ተመሳሳይ ነጥብ በኢየሩሳሌም በተደረገው ጉባኤ ላይም ተነሥቶ ነበር። ጴጥሮስ ጠንክር ያለ ክርክር በሚያጋጥመው ጊዜ ነገሩን ደጋግሞ መናገሩ ምንም አይመስለውም ነበር! «ከ... አምላክ ለእኛ ደግሞ እንደሰጠን መንፈስ ቅዱስን በመስጠት መስከረላቸው...» (የሐዋ. 15:8)። ጴጥሮስ በዚህን ጊዜ «ሐዋርያት እና ሽማግሌዎችን (የሐዋ. 15:6)፣ ይሁን ወይስ «ሕዝቡን ሁሉ» (የሐዋ. 15:12) የሚጠቅሰው ጥቂት አሻሚ ነገር አለ! ነገር ግን ስለ በዓለ ንምሳ ቀን ምንም ቀጥተኛ የሆነ ንግግር አላደረገም፤ እንዲሁም በዛን ዕለት በቦታው በነበሩት እና ባልነበሩት መካከል ምንም ልዩነት አላደረገም። የንግግሩ ሁሉ ትኩረት የቆርኔሌዎስ ልምምድ ከጴጥሮስ አድማሮች ልምምድ ጋር ተመሳሳይ ነው የሚል ነበር።

ይህ ንግግር በኋላ የጴጥሮስንና የዳውሎስን ተቀዋሚዎች ዝም አስጓፋቸዋል፤ እንዲያውም አንዳንዶችን በምስጋና ሞልቷቸዋል (የሐዋ. 11:18)። ጴጥሮስ ምናልባት አሕዛብ ልዩ የሆነ በኢየሱስ እና ወይም በኢየሩሳሌም ያሉት አብዛኞቹ አማኞች ያልተለማመዱትን ስጦታ ተለማመዱ ብሎ ቢነግራቸው ኖሮ፤ እንዲህ ያለ ሙሉ ስምምነት ያለበት ምላሽ ይገኝ ነበርን? እንዲህ ቢሆንም ያ የአሕዛብን አማኞች ከአይሁዶች በላይ አድርጎ ለሰሚያሳይ፣ ከስምምነት እና ደስታ ይልቅ ቅናትና ጥላቻን ይቀሰቅስ ነበር! የጴጥሮስ ንግግር ኃይል ያለው «በእኛና በእነርሱ መካከል ምንም አልለየም» (የሐዋ. 15:9) በሚለው ሐቅ (እውነታ) ላይ ነው። «እኛን» የሚለው ቃል «አንዳንዶቻችን» ወይም «በበዓለ ንምሳ ዕለት የወረደውን የመጀመሪያውን መንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ለመቀበል የታደለ ነውን» ብሎ ለማለት ምንም ዋስትና የለም።

ስማጠቃለል ያህል፣ አሕዛብ መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉበት መደበኛ ያልሆነው ብቸኛ ነገር የተቀበሉበት ጊዜ፣ ይኸውም ከውሃ ጠምቀት በፊት መሆኑ ነበር። በቀረው ነገር ሁሉ ልዩ ከመሆን ይልቅ መደበኛ ምሳሌያዊ ነበር፤ ምንም እንኳን ሉቃስ ክስተቱን ያካተተው

በዋናነት ከብሔር ጠቀሜታው አንጻር ቢሆንም፣ ይሄ ሰወንጌል ስርጭት ያለውን አግባብነት ሙሉ በሙሉ አያሳጣውም። ሉቃስና ጴጥሮስ በአንድነት ማን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ለመግባት በምድር ላይ መደረግ ስለሚያስፈልገው ነገር የጋራ መረዳት አላቸው።

ምዕራፍ 19

መላው ቤተ ሰብ

(የሐዋ. 11:14፤ 16:15፤ 31፤ 16:8)

«አነርሱም አንተና የቤትህ ሰዎች ሁሉ የምትድኑበትን ነገር ይነግርሃል።» (የሐዋ. 11:14)

እርሷም ከቤተ ሰዎችዋ ጋር ከተጠመቀች በኋላ፡- በጌታ የማምን አንድሆን ከፈረዳችሁልኝ፤ ወደ ቤቴ ገብታችሁ ኑሩ ብላ ሰመነችን በግድ አስችኝ። (የሐዋ. 16:15)።

«አነርሱም በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እመን አንተና ቤተ ሰዎችህም ትድናላችሁ አሉት።» (የሐዋ. 16:31)።

የምኩራብ አስቃ ቀርስጸስም ከቤተ ሰዎቹ ሁሉ ጋር በጌታ አመነ፤ ጳውሎስ ሲናገር የሰሙት ብዙ የቆሮንቶስ ሰዎችም አምነው ተጠመቁ። (የሐዋ. 18:8)።

እነዚህን ምንጣቦች በሙሉ (1ኛ ቆሮንቶስ 1:16) ምናልባት ይጨምር ይሆናል በአንድነት የማየው ክርስቲያናዊ ውልደት ባለ አራት ደረጃ ሂደት (ንስሐ መግባት፤ ማመን፤ መጠመቅ እና መቀበል) ነው። በሚለው መሠረታዊ አላብ መነጽር ነው። በተለምዶ የሚነሣው ጥያቄ ሂደቱ የሚሆንበት ሥርዓት አስፈላጊ ነው ወይስ አራቱም ነገሮች እስካሉ ድረስ፤ ቅደም ተከተልሉ አነስተኛ ወይም ምንም ጠቀሜታ የሰውም የሚለው ነው።

ስምላሌ፤ በአዲስ ኪዳን ምንም እንኳን እንዲህ ያለው ሁኔታ አንድ ጊዜ ብቻ ተመዝግቦ የሚገኝ ቢሆንም (የሐዋ. 10:47) መንፈስ ቅዱስን ከውሃ ጥምቀት በፊት መቀበል መቻሉ ግልጽ ነው።

ይሁን እንጂ፤ ትልቁ ጉዳይ የውሃ ጥምቀት ከሌሎቹ ከሦስቱ አካላት ይቀድም እንደ ሆነ እና እንዳልሆነ የሚለው ነው። በነፃ የተሰጠውን ንስሐ እና እምነት ሁሉም የክርስቲያናዊ ሕይወት ቀጣይ ባሕርያት መሆናቸው እና ከውሃ ጥምቀት በኋላም እንደ አንድ ክለተት ማደጋቸውን መቀጠላቸው ምንም ጥርጥር የለውም። ነገር ግን የውሃ ጥምቀት ንስሐ ወይም እምነት ከመጀመሩ በፊት ቢከናወን ተጠማቂውን ግስስብ በተመስከተ ተገቢ እና ውጤታማ ሊሆን ይችላል ወይ? የዚህ ጥያቄ አስፈላጊነት የሚገኘው በስፋት በተሰመደው «ሐዋናትን» የማጥመቅልም ውስጥ ነው። እነዚህ ሐዋናት የጥቂት ሳምንታት ዕድሜ ብቻ ያላቸው እና ለመግባት ወይም ለማመን የማይችሉ ናቸው።

የሐዋናትን ጥምቀት የሚደግፉት ክፍል በብዛት በጴጥሮስ እና በጳውሎስ አገልግሎቶች ወቅት የተከናወኑትን እና ከቆሮንቶስ፤ ልድያ፤ የፊልጶስቶስ የእስር ቤት ጠባቂ፤ እና እስጤፋኖስ ቀርስጸስ ጋር የተያዙ (የቤተሰብ) ጥምቀቶችን ዘገባዎች በመጥቀስ ብዙውን ጊዜ ሰለቋማቸው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ ያቀርባሉ። በእነዚህ አጋጣሚዎች ላይ የተመሠረቱ ሁለት ዓይነት ክርክሮች አሉ። በተግባራዊ ደረጃ፤ እንደዚህ ያሉ ቤተሰቦች ሐዋናትን ማካተት፤ ሐዋናቱም በጥምቀቶቹ መሳተፍ አለባቸው ተብሎ ይታስባል። (ይህንንም ለዘብ ባለ አነጋገር ሐዋናት የግድ እንዳይካተቱ አልተደረጉም ብሎ ማለት ይቻላል።) ከሥነ መለኮታዊው ትምህርት አንጻር ሲታይ ግን፤ የመላው ቤተ ሰብ ጥምቀት የሰውየውን ዘርማንዘር እንዲሁም ራሱንም የሚያጠቃልሰውን የብሉይን የቃል ኪዳን አስተላስብ ቀጣይነት ያረጋግጣል- ለምሳሌ፤ እግዚአብሔር ከአብርሃም ጋር እንደገባው ዓይነት ቃል ኪዳን። ስለዚህ ምናልባት ሐዋናት

ከተወላጅነታቸው ተነሣ በዚህ የጸጋ ቃል ኪዳን ውስጥ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የብሉይ ኪዳን ግዝረት አቻ ነው።

በዚህ ሁሉ ውስጥ በጣም ተሳታፊ መሆናቸውን ለማመልከት ይጠመቁ ይሆናል፤ የአነርሱ ጥምቀት የሚገሰጡ ነገሮች አሉ፤ እንዳንዱም ወዶ ይዳሰሳል (ተቀጽ 13 ይመልከቱ)። በመሠረቱ፤ ከምንባቦቹ ውስጥ ልናነብ የምንችለው ተግባራዊ ተዛምዶዎችን ብቻ ነው፤ ሥነ መለኮታዊ ግምቶች ወደ ምንባቦቹ ብቻ ሊጨመሩ ይችላሉ። ይሁን እንጂ፤ ሁለቱንም እንጸሮች እንመለከታቸዋለን፤ ተግባራዊውን ከተወሰኑ ምንባቦች፤ ሥነ መለኮታዊውን ደግሞ ከአጠቃላይ እውነታዎች።

“ቤተ ሰብ” በሚለው ቃል መጀመሩ ራሱ ጥሩ አጀማመር ነው። በዘመናዊ አገልጻ፤ መተግበር ሲታይ ለቤተሰብ (ወላጆች እና ልጆች) መዋሉ በጣም አሳሳች ነው። በመጽሐፍ ቅዱሳዊው ትርጉም ‘ሰፊው’ ቤተሰብ ከሚለው የቃሉ አስተሳሰብ እንኳ ሰፊ ያለ ነው፤ ምንም እንኳ ይህ በዕድሜ የገፋ ወላጆችን እና አያቶችንም ሊያካትት ቢችልም (1ኛ ጢሞ. 5:4)። መደበኛ አጠቃቀም ሁሉንም አገልጋዮች፤ ባሮች እና ከቤተሰቡ ጋር ቀጥታ ግንኙነት ያላቸውን ሠራተኞችንም የሚያጠቃልል በመሆኑ፤ ቁጥራቸው ከጸጋ ቤተ ሰብ የበዛ ነው። አብርሃም፤ በመጀመሪያ ወንድ ልጁን፤ ከዚያም ሁሉንም ወንድ ‘የቤተሰቡን’ አባላት በሙሉ (ዘፍጥረት 17:23-27)፤ በአንድ ወቅት ቁጥራቸው ሦስት መቶ አሥራ ስምንት ደርሶ ነበር፤ ባለገረዘበት ጊዜ፤ ሁኔታው ይህንን ይመስል ነበር፤ በዚህ ዐውድ ውስጥ ‘ቤተ ሰብ’ እና ‘የቤት ሰው’ በሚሉት ቃላት መካከል ልዩነት አለ (በአማርኛችን ግን ቤተሰብ ሁሉንም ለሰሚያጠቃልል፤ (ልብ ብለን መመልከት ያሻል)፤ ልክ ለረዓብ እንደ ሆነው ማለት ነው (ኢደሱ 6:25)። ይህ በመጽሐፍ ቅዱሳዊ ታሪክ ውስጥ እና በጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ ሊገኝ ይችላል (ከጥንቷ ቤተ ክርስቲያን አባቶች መካከል አንዱ ‘የጳጳሱ ሚስት’፤ የቤቷ ሰዎችና ልጆቿ ሲል ይጠቅሳል፤ ቅደም ተከተሉን

ልብ በሉ)። ዛሬ በምዕራባዊ ዓለም የሰው መብት እኩልነት በተሰፋፋበት ኅብረተ ሰብ ውስጥ ‘አሽከርነት’ ጊዜ ያለፈበት ሰለሆን አቻ የለውም፤ ነገር ግን በመሳፍንት ዘመን የነበሩት ሠራተኛ ወይም ‘የክብር ተከታይ’ በሚል መጠሪያ የበሰጠ ይረዱት ይሆናል። ምናልባት ተቀጣሪ ሠራተኛ የሚለው ቃል ለዘመናችን ተለማሚ ይሆናል!

ይህ ሁሉ ሕፃናት በአዲስ ኪዳን አነጋገር ‘የቤት ሰው’ በሚለው አሳብ ውስጥ አይጠቃለሉም የሚለውን ያረጋግጣል ማለት ሳይሆን፤ ነገር ግን ይህ ቃል በጸጋ ከተወሰዱት ‘ከቤተ ሰብ’ ሰፊ ይላል ለማለት ነው (ዮሐ. 4:53)። በእርግጥም፤ ቃሉ ቤተሰብ በሌለበትም ሊያገለግል ይችል ነበር፤ ‘የቤቱ ሰዎች’ የሆኑ ባሮች ሊኖሩት ይችላሉ ይሄ እኛ እያየናቸው ባሉት የአዲስ ኪዳን ምሳሌዎች ውስጥ እውነት ሊሆንም፤ ሳይሆንም ይችላል፤ ምክንያቱም በየትኛውም ምሳሌ ላይ የቤተሰቡ ‘ኃላፊ’ የጋብቻ ሁኔታ አልተጠቀሰም። ለሰዚህም እነዚህ ምንባቦች የሕፃናት ጥምቀት እራማጆችን በጣም ይደግፋሉ! የቤተሰቡ ‘ኃላፊ’ ‘የቤቱን’ ሰዎች ወደ ጸጋው ቃል ኪዳን ያመጣል ተብሎ የሚታሰብ ከሆነ፤ እንግዲያውስ ያ ሰወላጆቹ እና ለአያቶቹ፤ ለቤት ሠራተኞቹ እና ለቤተሰቡ የንግድ ድርጅት ውስጥ ሰሚሠሩ ይሠራል። ይህ ምናልባት በጸጋ የተገኘ ድነት ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን በእምነት የተገኘ ድነት አይደለም! ሕፃናት ያለ እምነት ሲድኑ ሲችሉ፤ ጎልማሶች ግን አይችሉም ብሎ ማለቱ ምንም ጥቅም የለውም፤ በመዛግብት ውስጥ እንዲህ ያለ ልዩነት ሊገኝ አይችልም። ‘አንተና ቤተ ሰዎችህም ትድናላችሁ’ የሚለው የተሰፋ ቃል (ዮሐዋ. 16:31) የቤተሰቡን ኃላፊ (ይኸውም የወንጌ ጠባቂውን) እምነት የሚጠይቅ ነው፤ ወይም የእያንዳንዱን የቤተሰቡን አባላት እምነት የሚጠይቅ ነው፤ ሰዋሰው ከሁለት አንዱን አንድምታ ሊያመለክት ቢችልም፤ የሁሉንም ጎልማሶች እምነት ማለት ግን ሊሆን አይችልም፤ የልጆችን ደግሞ በፍጹም!

በእውነቱ፤ ዐውዱ የሚያረጋግጠው የጳውሎስ ንግግር መላው ቤተሰብ «በጌታ እየሱስ እንዲያምን፤ እና... እንዲድን» የቀረበ ግብዣ (ጥሪ) እንደ ሆነ ነው። የእስር ቤት ጠባቂው ጥያቄ ለወደ ፊት ሕይወቱ መጨነቁን ያመለክታል፤ ጳውሎስም አጋጣሚውን በመጠቀም በፍርሃት የተዋጡትን ሠራተኞችንም በማካተቱ፤ የአለቃቸውን እምነት በመጋራት፤ በደኅንነትም ፈለጉን የሚከተሉበትን ዕድል ለጣቸው። ይህ ትክክለኛው መረዳት ሉቃስ በትንቃቄ ከመዘገበው ምላሻቸው ግልጽ ሆኖ ይታያል። ወንጌሉ የተለበከው ለእስር ቤት ጠባቂው ብቻ ሳይሆን፤ ለሌሎችም በቤተሰቡ ላሉትም ሁሉ ጭምር ሲሆን፤ ለላመኑ ሁሉም በደስታ ተሞሉ!

ከሌሎች ሁኔታዎች ጋር በተያያዘ ተመሳሳ አሳብ መስጋጠር ይቻላል። «መላው» የቅርንጫፍን ቤተሰብ መልእክቱን ሰሙ፤ መንፈስ ቅዱም ተቀበሉ፤ በልሳንም ተናገሩ፤ የትንቢት ስጦታም ተሰማመዱ። እነዚህ ሰዎች «በመደቁንና የቅርብ ወዳጆቹ» ተብለው ነው የተገለጹት (የሐዋ. 10:24)። ሁሉም ሃይማኖተኞችና እግዚአብሔርን የሚፈሩና «መላውን» ቤተሰብ ወደ ደኅንነት የሚመራውን መልእክት እየተጠባበቁ ነበር። መላው የቀስጶስ ቤተሰብ በመጀመሪያ እምነው ከዚያም በኋላ ተጠመቁ (የሐዋ. 18:8)። መላው የእስጢፋኖስ ቤተ ሰዎች ለቅዱሳንም አገልግሎት ራሳቸውን የለጡ ነበሩ (1ኛ ቆሮንቶስ 16:15 በአካይያ የመጀመሪያዎቹ አማኞች ነበሩ)። ማንኛውም ነገር ቢባል፤ እነዚህ ሁሉ ቤተ ሰብ የተነገራቸውን መልእክት ለመስማትና መልስ ለመስጠት የሚችሉ ነበሩ። (እኔ ራሴ እንዲህ ካለ ከተጠመቀ ቤተ ሰብ ነበርኩ ይላሉ ደራሲው፤ ሁሉም «በአንድ ቤት ውስጥ የሚኖሩ» ንስሐ ገብተው በአንድ ጊዜ አመኑ፤ ዛሬ ይህ ጥቂት ግለሰቦችን እንደሚያካትት ግልጽ ነው።

ምንም እንኳን በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሕፃናትን ከቤተ ሰብ ጋር ማጥመቅ የተከለከለ ነው በይባልም፤ ይህን የማረጋገጡ ኃላፊነት የተጣለው በሚያጠምቁቸው ላይ ነው (እናም፤ በአንድምታ፤

ያላመኑትን፤ ግን ሊያምኑ ይችሉ የነበሩ ጎልማሳ «የቤተሰቡን» አባላት አያካትቱም)። እስከ አሁን ድረስ የተገነዘብነው በተጻፈው ጥቅስ ላይ ብቻ ነው፤ ነገር ግን ጠለቅ ያለው ሥነ መለኮታዊው ሥረ መሠረት መታየት ይኖርበታል፤ እንደዛ የተተረጎመበት እውነተኛው ምክንያት ይኸው ነውና።

ሕፃናት ራሳቸው ንስሐ ገብተው ከማመናቸው በፊት በማትመቁ ልምምድ ላይ አንዳንድ ከበድ ያሉ ሥነ መለኮታዊ ተቃውሞዎች አሉ። በጣም ግልጽ የሆነው ችግር ያለው የአዲስ ኪዳንን ትርጉም እና ታላቅነት (ምዕራፍ 4 ይመልከቱ)፤ ምላሽ መስጠት ለማይችል ተቀባይ ተግባራዊ ለማድረግ ማስቸገሩ ነው። በጥምቀት ሥርዓት ውስጥ ንስሐን እና እምነትን ወደ ሙሉ መገለጥ እና ውጤታማነት የማምጣቱ አሳብ በጠቅላላው ጠፍቷል። ድርጊቱ የሚወክለውን ነገር እንደሚያመጣ አድርጎ የሚያሳየው ገላጭ ቋንቋው ከክርስቶስ ጋር መቀበር እና መነሣት -ለአንድ ወይም ለሁለት የትርጉም መዛባቶች በር ይከፍታል። አንዳንዶች፤ ከመጠን ያለፈ ሃይማኖታዊ አመለካከት በመያዝ፤ ውሃና ቃሉ ለሕፃናት ደኅንነት ለማስገኘት በቂ ናቸው ብለው ያምናሉ (ይህም «በጥምቀት መታደስ» ተብሎ የሚጠራው አመለካከት ነው)። በሌሎች ዘንድ ደግሞ፤ ከመጠን ያለፈ ተምሳሌታዊ አመለካከት ይታያል፤ ጥምቀት በራሱ የሚያደርገው ነገር ትንሽ ወይም ምንም ነው፤ ነገር ግን ቀደም ብሎ ወደ ተከናወነ አንድ ነገር (በአካላዊ ውልደት ወደ ቃል ኪዳኑ መግባት) ወይም ወደፊት በተስፋ ይሆናል ተብሎ ወደሚታሰብ አንድ ነገር (በመንፈሳዊ ውልደት ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት) የሚጠቁም «ምልክት» ነው።

እነዚህ አንደኛው ከመጠን በላይ ሃይማኖታዊ ሲያደርገው፤ ሌላኛው ደግሞ ዝቅ ያደርገዋል፤ ሁለቱም ጥምቀትን ፍፁም ያልሆነና የኃላፊነት ዘመን (አቅመ አዳም፤ አቅመ ሔዋን) ሲደርስ ሌላ ማረጋገጫ ያስፈልገዋል ብለው ያምናሉ። ጥቂቶች የውሃ ጥምቀት በኋላ ከመንፈስ ጥምቀት ጋር ይፈጸማል (ምንም እንኳን የካቶሊክ ሥነ

መለኮት ሁለቱንም በማረጋገጥ ሕፃናት በተጠመቁ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ይቀበላሉ ብሎ ቢያምንም)።

በጣም ዘላቂ የሆነው የሕፃናት ጥምቀት አቋም በቃል ኪዳን አላብላይ የሚመሠረተው ነው። በመላው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለው አንድ ብቻ የጸጋ ቃል ኪዳን ነው፤ እናም ይህ በተሰያዩ ደረጃዎች እና ዘዴዎች ይገለጣል። በሚል መሠረት ላይ በመንተራስ፤ እግዚአብሔር ከሰዎች ጋር የሚያደርገው ግንኙነት ከግላዊ ይልቅ የወል እንደሆነ እና ጸጋው በአካል እንደሚወረስ እንዲሁም በመንፈስ እንደሚለጥ ይወሳል። እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን የሚያደርገው «ከሕዝብ» ጋር እንጂ ከግለ ሰዎች ጋር አይደለም። ቤተ ሰብ የድኅነት አሃድ ነው፤ አንድ ግሰብ ወደ ቤተ ሰብ መንፈሳዊ «ሁኔታ» ውስጥ ይወሰዳል። እንግዲህ፤ «ቤተ ሰዎች» ጥምቀት የምንረዳው ከሆነ፤ «ቤተ ሰዎች» ጥምቀት ከእግዚአብሔር አሠራር ጋር ሙሉ በሙሉ የሚስማማ ነው። በመላው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለው አንድ የጸጋ ቃል ኪዳን ብቻ ነው የሚለው ከዚህ አስተሳሰብ በስተጀርባ ያለው መሠረታዊ ግምት ትክክለኛነቱ መጣራት አለበት። ይህ ሐረግ ፍጹም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አልተጻፈም። አስተሳሰቡም የለም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ብዙ ቃል ኪዳኖች (የብዙ ቁጥር) ልዩነት የሚታየው በተቀባዮቹ፤ በቃሎቹ እና በሁኔታዎቹ ነው። እንዲያውም በብሉይ ኪዳን ውስጥም በመካከላቸው ያለው እንኳ ከኖኅ ጋር (በመጀመሪያ የተጠቀሰው)፤ ከአብርሃም፤ ከሙሴ እና ከዳዊት ጋር የተሰያዩ ተስፋ ቃሎች ተደርገዋል። የመጨረሻዎቹ ሦስቱ በጣም የተያያዙ ናቸው፤ ሦስቱም በአካል የሚወልዷቸውን ዘርማን ዘራቸውን ወይም ዘመዶች ያነትታሉ- ስለዚህ «ቃል ኪዳን» «የወል» አስተሳሰብ እግዚአብሔር ከእስራኤል ጋር ካለው ግንኙነት ጋር አግባብነት ያለው ነው።

ነገር ግን አዲስ ኪዳን ስለ «አዲስ» ቃል ኪዳን ይናገራል፤ በኤርምያስ የተተነበየ ነው። ይኸውም ከሙሴ ጋር እንደተደረገው ቃል ኪዳን አይሆንም ሊል በብሉይ ኪዳን ውስጥ (ኤርምያስ 31:32)። ይህም

አሮጌውን ኪዳን ያረጀ ያደርገዋል (ዕብ. 8:13)። ይህ አዲሱ ቃል ኪዳን ከአሮጌው ኪዳን በምን በምን መንገዶች እንደሚለይ መመርመር ያስፈልገናል።

አንደኛውና ዋናው ልዩነት አዲሱ ኪዳን ከእያንዳንዱ ግሰብ ጋር የሚደረግ ቃል ኪዳን እንጂ ከብዙ ሰዎች ጋር የሚደረግ አይደለም። ይህ በነቢያት የተነገረ ነው (ኤርምያስ 31:29-30፤ 34፤ ሕዝ. 18:2፤ ኢዮኤል 2:32)፤ ነገር ግን የአባቶችን ወግ መጠበቅ ዋጋ የለውም ባሉት በመጥመቁ የሐንስ እና በኢየሱስ ስብከት በጣም ግልጽ ሆኗል (ዮሐንስ 3:9፤ 8:39)። ከሥጋ የተወለደ ሥጋ ነውና ዳግመኛ በመንፈስ መወለድ ያስፈልጋል (ዮሐንስ 3:5-6)። ስለዚህ አዲስ የሆነ በግል ኃላፊነት ላይ የማተኮር ነገር አለ (ይህም በግል መልሰው መስጠት ችሎታን ያመለክታል)። የአዲሱ ኪዳን ቋንቋ በጣም ግላዊ ነውም «ማንም» እያንዳንዱ ሰው። ስለ ትኩረቱ እያንዳንዱ ስለእግዚአብሔር የራሱ ምላሽ መስጠት በማስፈለጉ ላይ ነው (ሉቃስ 14:26-27፤ ላይ ያለው «ማንም»፤ በዮሐንስ 3:16፤ ያለው «ሁሉ» በየሐዋ. 2:38 ያለው «እንዳንዳችሁ»)። የሚመጣውም ፍርድ በግል ደረጃ በእያንዳንዱ ላይ ነው (ሮሜ 2:6)፤ ከሚመጣው ቁጣ ለመዳንም እንዲሁ ነው። እግዚአብሔር ወደ መንግሥት የሚያስገቡ ሁለት መንገዶች የሉም- አንዳንዶች በሥጋ በመወለድ፤ ሌሎች ደግሞ በመንፈስ በመወለድ፤ ጥምቀት የሚገባው ለኋለኞቹ እንጂ ለፊተኞቹ አይደለም።

ከዚህ ጋር አብሮ የሚሄደው ቤተሰብ የእግዚአብሔር የማዳን ሥራው አሃድ መሆኑ መቅረቱ ነው። እውነትም፤ ደግሞ አዲስ ኪዳን እንደሚያመለክተው «ቤተሰዎች» እና ቤተ ሰብም እንኳ በወንጌል ሊሰያይ ይችላል። አየሱስም የመጣሁት ሰላምን ለማምጣት ላይሆን፤ ሰይፍን ነው ይላል- ያም ወላጆችን ከልጆች፤ ወንድምን ከእናት ይሰያያል። ስምላሌ፤ እምስት አባላት ያሉት ቤተሰብ ምናልባት ሁለትና ሦስት ቦታ ይከፋፈሉ ይሆናል (ሉቃስ 12:51-53)- መለያየት ይገጥመዋልብሉ ኢየሱስ ያልተናገረለት ጥብቅ የሆነው ግንኙነት

በባልና በሚስት መካከል ያለውን «የቅዱስ» ጋብቻ ጥምረት ብቻ ነው (ምዕራፍ 22 ይመልከቱ)።

«አዲሱ» ቃል ኪዳን የተመሠረተው «ከአሮጌው» በጣም ሰየት ባለ መሠረት ላይ ነው፤ ሥርዓቱም ለየት ባለ ሁኔታ ይተገበራል ብለን እንደመድማለን። ነገር ግን «አሮጌው» ቃል ኪዳን የትኛው ነው? ሁሉም የአዲስ ኪዳን መረጃዎች ይህንን ቅጽል የሚጠቀሙበት በሙሴ በኩል ከእስራኤል ጋር የተደረገውን ቃል ኪዳን በመግለጽ እንጂ፤ ከአብርሃም ጋር የተደረገውን ቃል ኪዳን ለመግለጽ አይደለም። በእርግጥ፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ አሕዛብ አማኞች «የአብርሃም ዘር» ተብሰዋል (ሮሜ 4:16)፤ ከዚህም የተነሣ ለእርሱ የተሰጠውን በረከት ተስፋ ይወርሳሉ። ለአብርሃም የተሰጠው ቃል ኪዳን «በዘርቼ» የሚወርሱ ከሆነ፤ ይህ ቃል ኪዳን ለዛሬው ዘመን ለክርስቲያኖችስ ውርስ አይሆንም ወይ? «የቤተ ስብ» ጥምቀት ለአብርሃማዊ ግዝረት ቀጥተኛ ምትክ አይደለም ወይ?

አዲስ ኪዳን ምን ጊዜም ቢሆን ክርስቲያን አማኞችን ከአብርሃም ጋር ሊያገናኝ ቃል ኪዳን የሚሰውን ቃል በፍጹም እንደማጠቀም ልብ ማለት አስፈላጊ ነው። ክርስቲያኖች ከአብርሃም ጋር የሚገናኙት በአካል ሳይሆን በመንፈስ፤ በሥጋ ሳይሆን በእምነት ነው። እነርሱ (ክርስቲያኖች) እምነቱን በመካፈል እርሱን ስለሚመለሱት ልጆቹ (ወንድና ሴት) ናቸው፤ እርሱ የብዙ አማኝ ሕዝቦች አባት ነው (ሮሜ 4:16-17)። ክርስቲያኖች ለአብርሃም የተሰጠውን ቃል የተገቡለትን ነገሮች በሙሉ አልወረሱም፤ ለምሳሌ፤ የከነዓንን ምድር አልወረሱም፤ ነገር ግን ቃል የተገባውን መንፈስ ቅዱስን ተቀብለዋል (ገላ. 3:14)። ማስታወሻ የሚያስፈልገው ግዝረት ለአብርሃም የተሰጠው ከእምነቱ በኋላ እንደነበርና የእምነቱ ማረጋገጫ «ማህተም» ብቻ ሊሆን እንደሚችል ማስታወሻ ያስፈልገናል፤ ነገር ግን ከዘርቼ ሰማናቸውም የእምነታቸው ማረጋገጫ ማሳተም ሊሆን አይችልም (ሮሜ 4:10-11)። እርሱ (አብርሃም) በመጀመሪያ

አምነው በኋላ ስታተሙት ሁሉ አባት ነው። የውሃ ጥምቀት በፍጹም «ማሳተም» ነው አልባለም። ይህ አባባል በአዲስ ኪዳን ውስጥ ስመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት የተሰጠ ነው። ጥምቀትና ግዝረት በጋራ በአንድ ዐውድ ውስጥ የተጠቀሱበት ብቸኛው የአዲስ ኪዳን ምንባብ በደንብ ግልጽ እንደሚያደርገው የሥጋ (የሽለፈት) መገረዝ ሥርዓት ፍጹም በአባቡ አልነበረም (ቆላ. 2:9-12፤ ምዕራፍ 25 ይመልከቱ)።

በአብርሃማዊው እና «በአዲሱ» ቃል ኪዳን መካከል ያለው አገናን ድልድይ ራሱ ጌታ ኢየሱስ ነው። «አሮጌው» ቃል ኪዳን ያበቃው በእርሱ (በኢየሱስ) ነው። የእርሱ በስምንተኛው ቀን መገረዝ እግዚአብሔር የፈለገው የመጨረሻው ነበር፤ የአብርሃምን በረከት የወረለው አንዱ «ዘር» ኢየሱስ ነው (ገላ. 3:16)። «አዲሱ» ቃል ኪዳን የጀመረው በእርሱ (በኢየሱስ) ነው። አብርሃማዊውን በረከት የመውረሻ አዲስ መንገድ ለመክፈት የኢየሱስ በሠላሳ ዓመቱ በውሃ መጠመቁ እና በሠላሳ ሦስት ዓመቱ መከራ መቀበሉና መሞቱ፤ ሁለቱም አስፈላጊ ነበሩ (ሉቃስ 12:50፤ 22:20)። ግርዘቱ የእርሱ ምርጫ ባይሆንም፤ ስመጠመቅ ግን መርጦ ነበር። ቁልፉ ያለው እዚህ ላይ ነው። ልዩነቱ የሥጋ ሕይወትና የመንፈስ ሕይወት ነው። የዘር ቆጠራ «ከአሮጌው» ቃል ኪዳን ስለግዚአብሔር ልጆች በጣም አስፈላጊ በመሆኑ፤ የመጨረሻ ደረጃ እና ድምዳሜ ላይ የደረሰው በኢየሱስ የዘር ሐረግ ውስጥ ነው (ማቴ. 1 እና ሉቃስ 3)፤ ከዚህ በኋላ የዘር አቆጣጠር ቦታ የሰውም። አዲሱ ቃል ኪዳን በአዲስ መሠረት ላይ አዲስ ሕዝብ መሠረተ። የአብርሃምን በረከት በሥጋው የወረሰው ኢየሱስ አሁን ሰሌዎች በእምነት በኩል ብቻ ያካፍላቸዋል (የሐዋ. 1:33፤ እና 11:17ን፤ ገላ. 3:2-14 ጋር እንጻጽር)።

ይህን ያህል ከወጣን በኋላ፤ ስለ «ቤተሰቦች» ወደሚያወሱት ምንባቦች ውስጣዊ (ዐውዳዊ) ማስረጃዎች ሆኑ ውጫዊ (ሥነ መለኮታዊ) ማስረጃዎች የሕፃናት ጥምቀትን አሠራር ለመደገፍ ጥቅም

ላይ ሊውሉ እይችሉም ብለን በልበሙሉነት ልንናገር እንችላለን። ጥቂት አሻሚነትን እንኳ ብንፈቅድ፤ የዚህ ልምምድ ጉዳይ ሊመሠረት የሚገባው (ከተቻለ) ያስ እነዚህ ምንባቦች ነው ብለን መሟገት አስብን።

ይህንን ምዕራፍ እርስታይደስ ከጻፈው የይቅርታ መጠየቅ ጽሑፉ ውስጥ በመጥቀስ ልምምድ (እርስታይደስ ክርስቲያን ሲሆን፤ በንጉሥ ሀድርያን (እ.ኤ.አ ከ117-138 ዓ.ም በገዛበት ዘመን የኖረ ሰው ነው።) የይቅርታው ጽሑፉ የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት እንደተጻፉ በነበረው ዘመን ይኖሩ የነበሩ ክርስቲያን «ቤተሰቦች» ባሕሪ ያንጸባርቃል፡- ስለሽክርቻቸው ወይም ለገረዶቻቸው፤ ወይም ስልጆቻቸው፤ ማንኛቸውም አንድ ያለ ነገር ቢኖራቸው እነርሱን ስሰሟወዱ ክርስቲያን እንዲሆኑ ያግባቡአቸዋል። ክርስቲያን የሆኑትን ደግሞ ያለ ምንም ልዩነት “ወንድሞች” ብለው ይጠሩዋቸዋል። ስለዚህ አሽከሮችና ልጆች «ቤተ ሰብ» ውስጥ የወንጌል ለበካ አገልግሎት መስክ ናቸው፤ ክርስቲያን የሆኑበት ምክንያት ዋነኛው ቁልፍ ክርስቲያን ከሆኑ የቤተ ስቡአባላት ያገኙትን ፍቅር ነበር።

ምዕራፍ 20

የኤፌሶን ደቀ መዛሙርት

(የሐዋ. 19:1-6)

¹ አጽሎላምሮ በቆንቶስ ሳስ ጳውሎስ በላይኛው አገር አልፎ ወደ ኤፌሶን መጣ፤ አንዳንድ ደቀ መዛሙርትንም አገኘ። ² ባመናችሁ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ተቀበላችሁን? አላቸው። እነርሱም፡- አልተቀበልንም መንፈስ ቅዱስ እንዳለበትን ኳ አልሰማንም እሱት።

³ እንዲያለ በምን ተጠመቃችሁ? አላቸው እነርሱም፡- በዮሐንስ ጥምቀት አሉት።

⁴ ጳውሎስም፡- ከእርሱ በኋላ በሚመጣው በኢየሱስ ክርስቶስ ያምኑ ዘንድ ሰሕዝብ እየተናገረ በንስሐ ጥምቀት አጠመቀ አላቸው። ⁵ ይህንም በሰሙ ጊዜ በጌታ በኢየሱስ ስም ተጠመቁ። ⁶ ጳውሎስም እጁን በጫነባቸው ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ወረደባቸው በልሳኖችም ተናገሩ፤ ትንቢትም ተናገሩ (የሐዋ. 19:1-6)።

ይህ ምንባብ የእግዚአብሔርን ቃል አብርሆት በሌለው መልኩ በምዕራፎች በመከፋፈል የተፈጠረው ጉዳት ዓይነተኛ ምሳሌ ነው፤ ቁጥሮችን እንኳ ብንተው! ወደ ኤፌሶን የተደረገው የወንጌል መልእክተኝነት ታሪክ የሚጀምረው በሐዋርያት ሥራ 18 ነው። ጳውሎስ ድንግል መሬት አላረለም፤ ነገር ግን ሌሎች! ማለትም ንደኞቹ ጽርስቅላና አቂላ፤ በተለይም ግብፃው አይሁድ አጽሎስ የዘራውን እያጨደ ነበር። ደቀ መዛሙርቱ እጽሎስና ጳውሎስ ያገኛቸው የሚያውቁት «ዮሐንስን ጥምቀት ብቻ» መሆኑ አጋጣሚ አይደለም (የሐዋ. 18:25፤ 19:3)።

ጳውሎስ ያገኛቸው ሰዎች ስለ መንፈሳዊ ሕይወታቸው ስለጽሑስ ውስታ ቢኖርባቸውም (ቢሆን የሚችል ይመስላል)፤ ይህን ስመግለፅ ሉቃስ ለምን ያለ ምንም ገለፃ «ደቀ መዛሙርት» እንዳላቸውና ጳውሎስም «አማኞች» ናቸው ብሎ እንዳስበ ለማብራራት ለጳውሎስ ስለ ኢየሱስ ከአይሁዶች መጽሐፍ (ብሉይ ኪዳን) በማንበብ የሚጠበቀው መሲሕ ወይም አዳኝ (በግሪክ፡- ክርስቶስ) መሆኑን አጣርቶ ያውቃል፤ ምናልባትም በነቢያት የተነገረውን ከሕይወቱ፣ ከሞቱ፣ ከትንሣኤው ጋር በማገናከብ ሳያውቅ አልቀረም (ልክ ኢየሱስ በኤማሁስ መንገድ ላይ እንደ አደረገው ዓይነት - ሉቃስ 24:25-27)።

ይህ ግንኙነት መንፈሳዊ ልምምዳቸውን በተመስከተ ጳውሎስ ያነሣውን ጥንቃቄና ጥርጣሬ የተሞላ ጥያቄውን ያብራራል። የጳውሎስ አገልግሎት ጉድስት ነበረው። ስለ ኢየሱስ ያስተማረው ትምህርት፣ እስከ ተወሰነ ደረጃ ድረስ ትክክል ነበር፤ ነገር ግን ወደ ሙሉ ክርስቲያናዊ ልምምድ የሚያደርስ አልነበረም። ጥምቀት አሁን የሚመራው በትንሣው ኢየሱስ ትእዛዝ መሠረት መሆኑን እና የሰሙን ሙሉ ትርጉም እንደሚይዝ እርሱ የሚያውቅ ኤመስልም፤ እንዲሁም ወደ ለማይ ያረገው ኢየሱስ መንፈስ ቅዱስን እንዳፈለለም ፈጽሞ አያውቅም። ያለ እነዚህ ግንዛቤዎች፣ «እምነት» በጳውሎስ እይታ በውኃሃ እና በመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት የሚበስር ሕያው ግንኙነት (ኢየሱስን እንደ ግል አዳኝ እና ጌታ ማመን) ከመሆን ይልቅ፣ በዋናነት ግልጽ የሆኑ እውነቶችን (ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ እንደ ሆነ በማመን) በአዕምሮ መቀበል እንደ ሆነ ተደርጎ ሊወሰድ ይችላል።

የጳውሎስ ጓደኞች የነበሩ ባልና ሚስት የጳውሎስን ድካም አውቀውት ነበር። በግል ጠርተው ስለ ሙሉው ወንጌል አስረዱት። እንደዚሁም በጥልቀት የተረዳውን እውነት በበለጠ በአካይያ እንዲያስተምር ከገፋፉት ከሌሎች «ወንድሞች» ጋር ያስተዋወቁት ይመስላል (እርሱ ያስተምራቸው የነበሩ አይደሉም)።

እጽሑስ በኤፌሶን ውስጥ ከሁለት የተለያዩ ቡድኖች ጋር የሚተዋወቅ ይመስላል። የመጀመሪያው፣ ኢየሱስ በመጽሐፋቸው ውስጥ የተጠቀሰው መሲሕ መሆኑን የነገራቸውን ቃል የተቀበሉትን በምክራብ ውስጥ ያሉ አይሁዳውያንን የያዘው ቡድን ነበር። ሁለተኛው፣ አቂላና ጽርስቅላ ያስተዋወቁት፣ ምናልባትም በቤታቸው ውስጥ የሚሰበሰብ የክርስቲያኖች ቡድን ነበር። እነዚህ ሁለት ቡድኖች በቀጥታ የሚገናኙ አይመስልም፤ ለጳውሎስን ያረሙት ባልና ሚስት እርሱ ስለሚያስተምራቸው ሰዎች በጥልቀት የተጨነቁ አይመስልም።

ቢሆንም፣ ጳውሎስ በከተማ ውስጥ በመጀመሪያ የሚያነጋግራቸው በምክራብ ውስጥ ያሉትን ስለሆነ፣ በመጀመሪያ የሚያጋጥሙት እነርሱ ነበሩ። ከእነርሱ ጋር የነበረው ንግግር የብዙ ክርክር እና የአስመግባባትም እንኳ መንሥኤ ቢሆንም፣ ከፍ ብሎ ከተብራራው ጸሐፊ አንጻር ሲታይ በፍጹም ሊገለጽ የሚችል ይሆናል። «ሰመስቀለኛ ጥያቄው» የሰጡት መልስ በቀጥታ በትክክል የሚያንጸባርቀው የጳውሎስን የመጀመሪያ ምዕራፍ ትምህርት ነው። ከጽርስቅላና ከአቂላ ጋር የመነጋገር ጥቅም እንዳገኙ ግልጽ ነበር።

ሉቃስ በሐዋርያት ሥራ ውስጥ ክርስቲያኖች በታወቁበት መጠሪያ ስም እነርሱን «ደቀ መዛሙርት» ብሎ ሊጠራቸው ምንም አላመነታም። ቃሉ ጥቅም ላይ የዋለው ስለንድ አማኝ (የሐዋ. 9:10፣ 36)፣ ለሌሎች አማኞች (የሐዋ. 9:19፣ 25) እንደዚሁም ለሁሉም አማኞች (የሐዋ. 6:1፣ 7) ነው። የዮሐንስ «ደቀ መዛሙርት» ብቻ ቢሆኑ ኖሮ፣ ሉቃስ ልክ ስመሆኑ ባለው ፍላጎት ይህንኑ ይገልጽ ነበር (ሉቃስ 1:3)። «በጌታ መንገድ» ላይ በመሆናቸው፣ እንደ «ደቀ መዛሙርት» ተቀበላቸው፣ ይህ የክርስትና «መግለጫ» በኤፌሶን ታሪክ ውስጥ ምን ያህል ተደጋግሞ ጥቅም ላይ አንደዋለ ልብ በሉ - የሐዋ. 16:25-26፣ 19:9፣ 23)። ቢሆንም፣ ዋናው ጥያቄ በዚህ «መንገድ» ምን ያህል

ተጓዙ የሚለው ነው፤ ጳውሎስ እነርሱን ከማገልገሉ በፊት ለዚህ ጥያቄ መልስ እንዲለጡት ፈለገ።

ይህን ምንግብ በደንብ ለመረዳት ትክክኛው መነሻ ነጥብ «የደቀ መዛሙርቱ» መንፈሳዊ ሁኔታ ሳይሆን ነገር ግን የሐዋርያው አስተሳሰብና አመለካከት ነው። ይህ ምንግብ ስለ ጳውሎስ የክርስቲያናዊ ውልደት ሥነ መለኮት ከየትኛውም መልእክቶች የበለጠ ግልጽ የሆኑ ፍንጮችን ይዟል። ምክንያቱም የቀሩት መልእክቶች የተጻፉት እምነትን በሙላት ለጀመሩት ስለሆነ፤ ስለ መጀመሪያቸው የሚጠቀሱ መረጃዎችን የሚይዙት እልፎ አልፎ ብቻ ሲሆን በዚህ በሐዋርያት ሥራ ውስጥ ግን ስለ ጀማሪዎች ይመክራቸዋል። በወንጌል ሰርጭት ውስጥ በቀጥታ ተሳትፎ እናየዋለን። በዚህ ወቅት ንግግሩ እና ፀባዩ ላይ የሚደረግ ትዕግሥት የተሞላ ትንታኔ ተወዳዳሪ የሌላቸው አስተውሎቶችን እና ሞጋች መርሐዎችን ያስገኛል።

የመጀመሪያ ጥያቄ ጳውሎስ ለእነዚህ «ደቀ መዛሙርት» ያቀረበላቸው በታላቅ ጥንቃቄ መመልከት ያስፈልጋል፤ ምክንያቱም በብዙም በጥቂቱም ዓላማውን መሳት ይቻላል። እርሱ የሚጠይቀውን አስተምሮአቸውን ሳይሆን፤ ልምምዳቸውን ነው፤ ይህንንም የሚያደርገው በመለኮታዊ ነገረ መለኮቱን ተመርኩዞ ነው።

ከጥያቄው አቀራረብ መንፈሳዊ አቋማቸው አጥጋቢ ሆኖ እንዳላገኘው መንገዱን እንችላለን። የጳውሎስን ቃላት የመጀመሪያው አይታው እውነተኛ ማጠቃለያ እንዲሆኑ አድርገን እንዳሉ መውለድ አለብን፤ ምንም እንኳ ተጨማሪ ምርመራው የመጀመሪያ አመለካከቱን ለማሻሻል የተደረገ ቢሆንም። በአጭሩ፤ በመጀመሪያ በኢየሱስ «እንዳመኑ» እርግጠኛ ነበር፤ ነገር ግን መንፈስን እንደ «ተቀበሉ» እርግጠኛ አልነበረም (ስለ እምነታቸውም ጥርጣሬ የተፈጠረበት ወደ በኋላ ነበር)።

ወደዚህ ጣምራ ግርምት የመራው ምንድን ነው? እነርሱ «እንዳመኑ» የሚጠቁሙ አንዳንድ ምልክቶች መኖር አለባቸው፤ እንደ አጽሎስ ተማሪዎች፤ እነርሱ የብሉይ ኪዳን መጽሐፍትን «ክርስቲያናዊ» ትርጉም ያውቃሉ እንዲሁም ኢየሱስ እርሱ «ክርስቶስ» መሆኑን በነፃነት መነጋገር ይችላሉ፤ ይህ ሁሉ ጳውሎስ ወንጌልን ለምተው ተቀብለዋል ብሎ እንዲያስብ የሚያደርግ መልእክት ይሰጠዋል። ነገር ግን ሌሎች ምልክቶች፤ ይኸውም «መቀበላቸውን» የሚያሳይ ምልክቶች፤ አልነበሩም። ምናልባት የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ መገለጽ «የእግዚአብሔር መንፈስ በእነርሱ ዘንድ የሚኖር» አይመስልም/አልነበረም። የጳውሎስን ሌላ አነጋገር ብንጠቀም፤ (ሮሜ 8:9 እና ምዕራፍ 21ን ይመልከቱ)።

ይህ ጉድለት በአንድ ወይም በሁለት ምክንያቶች ሊሆን ይችላል፤ ምናልባት መንፈስን «ተቀብለው» በኋላ ግን «አሳዘነውት» በውስጣቸው እንዳይሠራ አድርገው ሊሆን ይችላል፤ ወይም ደግሞ መንፈስን ፈጽሞ «አልተቀበሉም» ይሆናል። የጳውሎስ ጥያቄ የትኛው ምክንያት እውነተኛው እንደ ሆነ ለማወቅ፤ እና ሁኔታውን ለመመልከት ምን ዓይነት አገልግሎት ተስማሚ እንደሆነ ለማወቅ ታስቦ በጥንቃቄ የተዘጋጀ ነበር።

የቃት አጠቃቀሙ በጣም ትርጉም ያለው ነው። የጳውሎስ ጥያቄ «ብመናችሁ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ተቀበላችሁ?» «ተቀበላችሁ» የሚለው የግሁ ቃል ለአማኑ የእምነት ሕይወት የሚጀምረውን ያንን አንድ የእምነት እርምጃ ይጠቀሳል፤ (በዮሐንስ 7:39 እና በዮሐዋ. 11:17 ላይ ካለው «መቀበል» ከሚለው ግሥ ጋር ጥቅም ላይ ውሏል፤ ሁለቱም ዐውዶች ከእሁኑ ጋር ተመላሳይ ናቸው)። «ብመናችሁ ጊዜ» በሚለው ሐረግ ላይ ትልቅ ክርክር ተነሥቷል፤ ምክንያቱም «ብመናችሁ ጊዜ» የሚለው («ማመን» እና «መቀበል» ሁለቱም በአንድነት የሚሆኑ እና ተመሳሳይ ናቸው ብለው በሚያስቡ ሰዎች ይመረጣል) ወይም «ብመናችሁ ጀምሮ» የሚለው ደግሞ «ሁለተኛ

የበረከት ደረጃ፤ አለ ብለው ከሚያምኑት የተሰጠ አመሰካከት ነው። በእውነቱም፤ ሁሉም ትርጉም ትክክል ነው፤ ጳውሎስ የሚጠይቀው ብእውነት በኢየሱስ ካመናችሁ፤ በዚያን ጊዜ ወይም ከዚያ ወዲህ መንፈስ ቅዱስን ተቀበላችሁ? (በዮሐዋ. 10:44 በአንድነት ነበር፤ በሐዋ. 8:17 ተከታታይ ነበር)። መቼ እንደ ተቀበሉ ቅንጣት ያህል አንኳ አልገደደውም፤ ነገር ግን መቀበላቸውን ብቻ ለማወቅ ፈለገ። ሁሉም ስለ መፈጸማቸው በመጠየቁ፤ አንድ መደምደሚያ በጣም ግልፅ ነው። ሰጳውሎስ፤ በኢየሱስ ማመን እና መንፈስ ቅዱስን መቀበል አንድ እና ተመሳሳይ አልነበሩም። በእርሱ አስተሳሰብ መሠረት፤ ሌላኛው ሳይኖር አንዱን ማግኘታቸው የሚቻል ነበር፤ ልክ በለማርያውያን አማኞች እና እርሱ ራሱ በደማስቆ ለሦስት ቀናት ባላለፈው ልምምድ አንደ ሆነው ሁሉ ማስት ነው። ይህ ሁኔታ ብሬሱ መደበኛ ሲሆን ይችል ይሆናል፤ ግን ያልተለመደ አይደለም።

ቀጣዩ ትኩረት የሚደረግበት ነገር ደቀ መዛሙርቱ መንፈስ ቅዱስን መቀበል አለ መቀበላቸውን እንዲያውቁ መጠበቁ ነው። እነርሱ፤ ይህንን አውቀው ከአዲስ ኪዳን መጻሕፍት በሚገነዘቡት አቋም ላይ አልነበሩም፤ ዛሬ ብዙዎች ለማድረግ እንደሚሞክሩት፤ መጻሕፍት ገና ስላልተጻፉ፤ እነርሱ ሊመልሱ ይችሉ የነበሩት ስለ መድረሱ ምንም ጥርጥር በሌላቸው እና በጣም እርግጠኛ በሆኑበት ልምምድ መሠረት ነበር። ጳውሎስ ስለ ልምምዳቸው እየጠየቀ እንደሆነ ተጨማሪ ማረጋገጫ መንፈስ ቅዱስን ተቀበላችሁ? የሚለው ጥያቄ ነው። ይህም ብዙ ጊዜ ከሚታየውና ከሚዳሰሰው ሰው ይልቅ የማይታየውንና የማይዳሰሰውን ኃይል የማጉላት ውጤት አለው፤ ይህ መንፈስ ቅዱስ እንደ ሰብአዊ ልምምድ አካል በሚታይበት ጊዜ የሚሆን ዓይነተኛ ግድፈት ነው፤ (ተቀጥላ 23 ይመልከቱ)።

ደቀ መዛሙርት ሰጳውሎስ የመጀመሪያ ጥያቄ የሰጡት መልስ በጥንቃቄ መያዝ አለበት። (በአንዳንድ ትርጉም እንዳለው) ላይ ላዩን ሲነበብ ሥላሴ ሦስተኛው አካል (በለ መንፈስ ቅዱስ ምንም የማያውቁና

ያልሰሙ መሰለው የሚናዘዙ ያስመለሳቸዋል! ፍጹም አላወቁም የሚለው አስተሳሰብ ያጠራጥራል፤ ምክንያቱም የአጽሎስ ትምህርት መሲሐ በኃይለኛ የመንፈስ ቅዱስ ቅጣት ተልእኮውን ያከናውናል የሚለውን የተሰፋ ቃል በእርግተኝነት አካቷል። (ኢሳ. 61:1)፤ ይህም ኢየሱስ በዮርዳኖስ ወንዝ ውስጥ በዮሐንስ በተጠመቀ ጊዜ ተፈጽሟል። የዮሐንስ ጥምቀት በኋላ ከሚመጣው የኢየሱስ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ጋር እንደማይነጻጸር ሳይሰሙ አልቀሩም።

የሰጡትን ምላሽ የቃላት አገባብ እንደገና በምንመለከትበት ጊዜ፤ የክህደት አንጂ የአሰማወቅ የአእምሮ አውቀት አንጂ፤ የልምምድም አውቀት አንዳልሆነ አንገንዝባለን። የሰጡት መልስ (ቃል በቃል ሲተረጎም) “መንፈስ ቅዱስ መኖሩንም አልሰማንም” የሚል ነበር። የአመልካች እንቀጽ አስመኖሩን እንደገና ስናስተውል (ከሕላዊው ይልቅ ኃይሉን የማያመለክተውን)፤ ያልተጠናቀቀውን ዓረፍተ ነገር መፈለግ አስብን (መንፈስ ቅዱስ ምንድን ነው?) አንዳንዶች ነው የሚለው ይኖራል ማለት ነው ብለው የገምታሉ፤ ይህ ግን ዓረፍተ ነገሩን መጠምዘዝን ያካትታል እና መንፈስ ቅዱስንም የግሡ ባለቤት ሳሆን ተላቢ ያደርገዋል። (እኛ መንፈስ ቅዱስ መኖሩንም አልሰማንም)። እርግጠኛ ለመሆን፤ የግሪኩን አላብ ቃል በቃል መተርጎም ዓረፍተ ነገሩን የተሟላ ለማድረግ ተጨማሪ ቃል ይፈልጋል። ደስ የሚለው፤ ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በሌላ ቦታ ቀጥታ ተመሳሳይ የሆነ ይገኛል (ምን ያህል ግን ይህ ስሐቲታዊ (ስትርጓሜ) ችግር መፍትሔ ይሰጣል)። ዮሐንስ 7:39 እንዲህ ይነበባል፤ “ኢየሱስ ገና ስላልከበረ መንፈስ አልተሰጠም ነበር”። መንፈስ ገና ማለት ምን ማለት ነው? ይህን ስንተረጎም መንፈስ አልነበረም በማለት የሥላሴዎች አካል የሆነውን እንዳልነበረ መካድ ትልቅ ውግዝ (መናፍቅነት) ነው! ይህን ስሕተት ለማስወገድ፤ (በግሪኩ አይደለም)። “መንፈስ ገና አልተሰጠም ነበር” (በሰው ሕይወት አልተገለጸም)። ይህ ትርጉም ይሰጣል፤ በዓለ ጎምላ

የተደረገውን ጥቆማም ግልጽ ያደርገዋል። ይህም (የተፈጸመው ከኢየሱስ ሞት፣ ትንሣኤና አርገት-መከበር በኋላ ነው)። ይህ ተገቢ የሆነ ተጨማሪ ቃል በየሐዋ. 19፡2 ውስጥ ባለው ተመሳሳይ የስዋሰው እውቃቀር ውስጥ እንደገባ፣ የደቀ መዛሙርቱ መልስ ተቀየረ፡- “መንፈስ ቅዱስ እንደሚሰጥ አልሰማንም” (የምዕራባውያን አገላለጽ የበለጠ ያብራራዋል “መንፈስ ቅዱስን የተቀበለ ሰው መኖሩን አልሰማንም”። በሌላ እነጋገር፣ መሲሐ የተቀበበት ቅባት ለተከታዮቹም የሚለጥ መሆኑን ግን ያውቃሉ፤ ይህ ግን እየሆነ እንዳለ ለእነርሱ እልተነገራቸውም። አለማውቃቸው ስለ መንፈስ ቅዱስ ባይሆን፣ ስለ በዓለ ኅምሳ ከዚያ በኋላ ለሚመጡት አማኞች ስላለው ቁም ነገር ነው።

ይህም ጳውሎስ ማወቅ የሚያስፈልገውን ስለገለጸለት፣ ስለ ጥምቀታቸው በመጠየቅ የጥያቄውን አቅጣጫ ወደ መንፈሳዊ ውልደታቸው መለሰው። ሁሉም እንደ ተጠመቁ ገምቶ እንደነበር ልብ በሱ ምንም እንኳ የጥምቀቱ ሥርዓት በትክክል መፈጸሙን ቢጠራጠርም፡-በጳውሎስ አዕምሮ በዚህ ደረጃም ገና “አማን ደቀ መዛሙርት” ናቸው። ስለ በዓለ ኅምሳ ባያውቁም እንኳ፣ በጥምቀታቸው ውስጥ ምን ያህል ቁርባኖች ይዘት ይኖር ይሆን፣ ስለ ሥርዓቱ ምን ተረድተው ይሆን ሲል ራሱን (ይህ ጉዳይ ከጥምቀት ጋር በተያያዘ ስላለው ነገር ምዕራፍ 23 ይመልከቱ)። ለእያንዳንዱ ጥምቀት “በ” (እዚህ ጋ፣ ውሃ) እና በ... ውስጥ (በድርጅቱ የሚገኘው ትርጉም ወይም የታለበው ዓላማ) አለ። በቀላሉ እነጋገር፣ ጳውሎስ የሚጠይቀው፡- «ጥምቀታችሁ ምን እደረገላችሁ ወይስ ምን ትርጉም ሰጣችሁ?» የሚል ጥያቄ ነው።

የደቀ መዛሙርትን መልስ ከመመልከታችን በፊት፣ ጥያቄው ስለ ጳውሎስ አሳብ ምን ይገልጻል ብለን ለመጠየቅ ቆም ማለት ያስፈልገናል። በአእምሮው ውስጥ በውሃ ጥምቀትና መንፈስ ቅዱስን በመቀበል መካከል የሆነ ግንኙነት አለ። ምንም እንኳ ጳውሎስ እነዚህን

ሁለቱን እንደ አድርጎ ባይም፣ እርግጠኛም እንኳ ባይሆን፣ ባቢያ እና ውጤት አድርጎ በማያያዝ በጣም በቅርበት እንደሚያቀናጃቸው ግን ግልጽ ነው። የውሃ ጥምቀት ከመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት በፊት የሚሆንና ቅድመ-ሁኔታ ነው፤ በተግባር ሲታ፣ እንዲያው ይመራል። ተክክለኛ ያልሆነ ጥምቀት መንፈስ ቅዱስን ከመቀበል የሚያዘገይ ምክንያት ሊሆን ይችላል። በሌላ መልክ ሰናሰቀምጠው፣ በትክክለኛ ጥምቀት የተጠመቁትን ኃጢአተኞችን ጌታ መንፈስን በላያቸው በማፍሰስ የተቀበላቸው መሆኑን ያረጋግጣል። ስለዚህ የጥምቀት ምንነት ወይም የሚሰጣቸው ባይሆን የመንፈስ ቅዱስን መቀበል የሚያፋጥነውም የሚያዘገየውም ሆነ ጥምቀት ለተጠማቂው የሚኖረው ትርጉም አይደለም፤ መዘግየቱ ጌታ ራሱ ጥምቀት በሆነ ምክንያት በቁ (ትክክል) አለመሆኑን ማሳየቱ ሊሆን ይችላል።

እነዚህ ደቀ መዛሙርት ለጳውሎስ ሁለተኛ ጥያቄ የሰጡት መልስ በስተ መጨረሻ እውነተኛ እቋማቸውን ከማሳየቱም በተጨማሪ ጳውሎስ ለማወቅ የፈለገውን ሁሉ ገልጸለታል። ጥምቀታቸው በአግዚአብሔር ፊት ቀረበ እውነተኛ የንስሐ መግለጫ ቢሆንም፣ በግል በጌታ በኢየሱስ ስም በማመን የተደረገ ግን እልነበረም። እንደዚህ ስላልተብራራላቸው፣ በሞቱ፣ በመቀበሩ እና በትንሣኤው ኢየሱስን መምለል እንደሆነ (ሮሜ 6፡3-4)፣ «በሰሙ» መጠመቅ የሚገኘውን አዲስ ማንነት በመሰጠት የሚገለጽ እንደሆነ አድርገው አላዩትም።

ይህ የሚያሳየው አምነታቸው እንደሚፈለገው ሆኖ አለመገኘቱ ነው። ጳውሎስም፣ ቢያንስ ስለ እምነት በኖለው የራሱ መረዳት፣ «አምነዋል» ብሎ በመገመቱ መሳሳቱን የተገነዘበው አሁን ነው። እንዲያውም፣ ከእራቱ የክርስቲያናዊ ውልደት አቋም መካከል፣ ያላቸው እንዲሁ ማለት ንስሐ ብቻ ነው፤ ከዚህ በመነሣት ጳውሎስ፣ መምህራቸው መጥመቁ የሐንስ የእገልግሎትና እና የጥምቀቱን ውሳኔነት ሙሉ በሙሉ በመረዳት፣ ተከታዮቹ እምነታቸውን እርሱ መንገድ ጠራጊ በሆነለት «በእንዱ» ባይ እንዲደርጉ ይጠቁማቸው እንደነበር በማመልከት ከዚህ ሁኔታ ሊያወጣቸው ፈለገ። የንስሐ

ጥምቀቱ ፡ የአክሱቱ ልጅ በሆነው፤ በሚመጣው ንጉሥ ኢየሱስ ለማመን፤ «መንገድ ለማዘጋጀት» የታሰበ ነበር።

ጳውሎስ ኢየሱስን በዚህ ደረጃ ለማስተዋወቁ መገረምም ሆነ ካለማወቅ የመነጨ አለማስነሣቱን ልብ ማሰቱ አስፈላጊ ነው (ኢየሱስ መኖሩን አልሰማንም)። እዚህ ላይ አንድ ግራ የሚያጋባ ነገር አለ፡ ጳውሎስ ባገኛቸው ጊዜ «የኢየሱስ» ስም በእነርሱ መካከል የታወቀና የሚጠቀሙበት ሳይሆን አይቀርም (አለበሰዚያ ሱቃስ ለምን «ደቀ መዛሙርት» ብሎ ይጠራቸዋል፤ ጳውሎስ «አማኞች» እንደሆኑ ለምን ገመተ?)፤ እሁን ደግሞ ጳውሎስ በኢየሱስ ስም «እንዲያምኑ» ይነግራቸዋል። በአጽሎስ ትምህርት ውስጥ ይገኝ ይሆናል። እርሱ «ሰ» (በግሪክ ፔሪ peri- የሐዋ. 18:25)፤ ኢየሱስ አስተምሯቸዋል እንዲሁም ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ እንደሆነ እንደሚያምን ነግሯቸዋል፤ ይህ ትክክል ቢሆንም በቂ ግን አልነበረም። ነገር ግን ይህ በኢየሱስ በማመን የተገኘ (ሙሉው የሚያድን እምነት አልነበረም እንዲያውም፤ ጳውሎስ የተጠቀመው የግሪክ መስተአምር ቃል «ውስጥ» የሚል ነው)። የሚያድን እምነት ግላዊ እንጂ የጋርዮሽ አይደለም- ስለዚህ የኢየሱስ ስም በደንብ ታውቆ ጥቅም ላይ ውሏል፤ ይኸውም በቀጥታ ስሙን በመጥራት እና የእርሱን «ወገኖች» እና «ተወካዮች» በሆኑት እንደ ባለሥልጣን በመጠቀም ነው።

ይህ ሁሉ እና ሌላ በጳውሎስ በደንብ መብራራት ነበረባቸው። ደቀ መዛሙርቱ ለጳውሎስ ተጨማሪ ማብራሪያ የስጡት ምላሽ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ግላዊ ወደ ሆነ ግንኙነት በሙሉ ልብ የመግባት ፍላጎት ነበር። በነገራችን ላይ፤ ተጨማሪ እውቀት ለማግኘት የሚኖር ጉጉት ሁልጊዜ አንድ ሰው «በመንገዱ» ላይ እንደ ሆነ የሚጠቁም ምልክት ነው፤ ሰው የምረልገውን ሁሉ አግኝቻለሁ ብሎ ካስበ ግን ያ ጥሩ ምልክት አይደለም! ስለዚህም የኤፌሶን «ደቀ መዛሙርት» በጌታ ኢየሱስ ስም በውሃ ለመጠመቅ ፈቃደኞች ሆነው ቀረቡ። ጳውሎስ ሥነ ሥርዓቱን አልፈጸመም፤ ነገር ግን ለረዳቶቹ ለጢሞቴዎስ እና

ለኤርስጦን ተወላቸው (የሐዋ. 19:22)፤ ምናልባትም ደቀ መዛሙርቶቹ በጳውሎስ ስም ተጠምቀናል እንዳያሉ ለማድረግ ብሎ ይሆናል (1ኛ ቆሮ. 1:15)።

ብዙ ርቀን ከመሄዳችን በፊት፤ አንዳንድ ሰው ይህ ድርጊት ዛሬ ብዙዎች «የግም ጥምቀት» ብለው የሚጠሩት መሆኑን መገንዘብ አለብን። (የዚህን አሳብ የማይመች እንደምታ ለማስቀረት፤ ካልሺን፤ «ኢንስቲትዩትስ» 4.15.18 በተሰኘው ጽሑፉ ውስጥ፤ በኤፌሶን የውሃ ጥምቀት መስጠቱን በመካድ፤ ጳውሎስ ብቻ በእነዚህ «ደቀ መዛሙርት» ላይ እጁን ብቻ እንደሚነባቸው አጥብቆ ተናግሯል!) ጳውሎስ እነዚህን ደቀ መዛሙርት በውሃ እንዲጠመቁ ለማድረግ ምንም አያመነታም፤ ወይም ጴጥሮስ በበዓለ ጎምሳ ዕለት ያመኑትን ዳግመኛ ለማጥመቅ አልተጠራጠረም (ምዕራፍ 15 ይመልከቱ)። ምንም እንኳ የመጀመሪያ ጥምቀታቸው ከእውነተኛ ንስሐ ጋር የተያያዘ ቢሆንም፤ በግል በኢየሱስ ስም አለማመናቸው «ክርስቲያናዊ» ጥምቀት አልነበረም ማለት ነው። በጌታ ትእዛዝ መሠረት ባለመሆኑ ጌታ አልተቀበለውም።

ጳውሎስም ያንን የመጀመሪያ ጥምቀት የሆነ ዓይነት «የእምነት ማጽኛ» ሥርዓት በመጠቀም ወደ ጌላ ተመልሶ የእምነትን መጠን ለመጨመር አልሞከረም፤ እንደዚህ አድርጎ ቢሆን ኖሮ፤ ያ ጥምቀትን ተስፋ ሚያደርግ ምልክት ብቻ ያደርገው ነበር፤ እንደዚህ እንዲሆን ደግሞ አልተፈለገም ነበር። ውሃን የኢየሱስን ስም ከሚያካትት የቃላት ቀመር ጋር መጠቀሙ ክርስቲያናዊ ጥምቀት ስለማካሄዱ ሐዋርያውን አሳረካውም። ሥርዓቱን ውጤታማ ሚያደርገው ቀመሩ ማለትም የኢየሱስን ስም መጠቀሙ በራሱ - አይደለም፤ ነገር ግን በስሙ ማመኑ፤ የአጥማቂው እና የተጠማቂው የኢየሱስን ስም መጥራት ነው (የሐዋ. 2:21፤ 3:16፤ 22:16)። ጳውሎስ፤ ተጠማቂው ግለሰብ ለወንጌል ለሚሰጠው ምላሽ እንደ ምትክ የሚሆን የውክልና ንስሐን

ወይም እምነትን ስለመቀበሉ የሚገልጽ ምንም ዓይነት ማስረጃ የለም (ከዚህ በፊት ያለውን ምዕራፍ ይመስከቱ)።

የመጀመሪያ የእምነት አቋማቸው ምንም ይሁን ምን፣ በኤፌሶን የነበሩት ደቀ መዛሙርት አሁን እውነተኛ አማኞች ስለመሆናቸው ምንም ጥርጥር ሊኖር አይችልም። ከጋጢአታቸው ንስሐ ገብተው፣ በጌታ ኢየሱስ ስም በማመን፣ ሁሉም ፍሬያማ እንዲሆኑ በውሃ ተጠመቁ። ስለዚህም ክፋውሎስ ጋር በተገናኙ ጊዜ ስለ መንፈሳዊ ሕይወታቸው እቋም እንዴት እንደሆኑ መከራከር አግባብ አይደለም። እውነተኛው ነገር ተጠምቀው ከውሃው ሊወጡ ምንም የተቀየረ ነገር በሕይወታቸው ስላልታዩ መንፈስን አልተቀበሉም፤ ይህ በጣም አስፈላጊ የሆነ ነጥብ በብዙ ዘመናዊ ወንጌላውያን ዘንድ ተዘንገቶ (ምንም እንኳን በውጭ የሚታይ ምልክት ባይኖርም፣ በተጠመቁ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ተቀብለዋል ይላሉ)፤ እንደዚሁም በዘመናውያን ሥነ ሥርዓት አክባሪዎች ዘንድ (ምንም እንኳን በውጭ የሚታይ ምንም ምልክት ባይኖርም፣ በተጠመቁ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ተቀብለዋል ይላሉ)፤ እነዚህ ሁለቱ ነጥቦች እውነት ሆነው ቢሆን ኖሮ፣ ተጨማሪ የጳውሎስ አገልግሎት ባለስፈለጋቸው ነበር። ሐዋርያው ግን ከእነዚህ ከሁለቱ መንገዶች በአንዳቸውም አላስበም። ምክንያቱም መንፈስን መቀበላቸውን የሚያረጋግጥ አንዳችም የሆነ ነገር (ባለመታየቱ) ምንም አልተደነቀም። አሁን ግን (ደቀ መዛሙርቱ) መንፈስ ቅዱስን «ስመቀበል» የተገቡ መሆናቸውን በመረዳት፣ የሚቀጥለው ተገቢ እርምጃ መንፈስ ቅዱስ እንዲለጥ በመጠየቅ በሙሉ ኃይልና ስሜት በተሞላና በታወቀው «እጆችን» በመጫን መጸስይ ነበር። ይህንን ሌሎች ሐዋርያት ቀደም ብለው ተጠቅመውበታል (ዮሐዋ. 8:15-17)፣ እንዲያውም፣ ራሱ ጳውሎስም ንስሐ ከገባና ካመነ በኋላ መንፈስ ቅዱስን የተቀበለው በዚሁ መንገድ ነበር (ዮሐዋ. 9:17)። ውሃ ጥምቀት በተቃራኒ፣ ይሄኛውን ያከናወነው ራሱ ጳውሎስ ነበር። ሐዋርያ በማስፈለጉ (ሰራሱ ሐናንያ በቂ ነበር) ወይም ከመጀመሪያው ጥያቄውን እርሱ ስለ አነሣም ሳይሆን፣ የጸሎቱ ጥያቄው ግልጽ

እንደሚያደርገው በዚህን ጊዜ አጥማቂው ሰብዓዊ ፍጡር ሳይሆን፣ አጥማቂው ራሱ ኢየሱስ እንደ ሆነ ለማረጋገጥ ነበር (ጥቅም ላይ የዋሉት ቃላት የሚያመለክቱት ወደ ኢየሱስ እንጂ ወደ ተጠማቂዎቹ አልነበረም)። ይኸውም፣ ማንኛውም አማኝ፣ ያለ ምንም ልዩነት በመንፈስ ቅዱስ የሚጠመቀው በኢየሱስ ነው፤ ነገር ግን በውሃ የሚጠመቁት በተለያዩ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ነው፤ (ያኔ ልዩነት ሊፈጠር ይችላል)።

በመጨረሻም፣ ሁሉንም ሁኔታዎች ካሟሉና እንቅፋቶችንም ካስወገዱ በኋላ፣ በኤፌሶን የነበሩት ደቀ መዛሙርት መንፈስ ቅዱስን በመቀበላቸው አሁን የጳውሎስን የመጀመሪያ ጥያቄ በማያጠራጥር ሁኔታ በአዎንታ ሊመልሱበት ችለዋል (ሰነገሩ መናገርም አያስፈልጋቸውም ነበር፤ ምክንያቱም መንፈስ ቅዱስን መቀበል ሁልጊዜ በጊዜው በአካባቢው ለሚገኙት በፍጹም ግልጽ ሆኖ የሚታይ ነበር፤ ጳውሎስ የጠየቀበት ምክንያት በመጀመሪያ ከእነርሱ ጋር ስላልነበረ ብቻ ነው)። መንፈሳዊ ውልደታቸው አሁን ተሟልቷል። አሁን ሁሉም መደበኛ ሆኗል። ንስሐ ገብተው በኢየሱስ ስም እምነዋል፤ ከውሃ ጥምቀት በፊት እንዲሁም ከውሃ ጥምቀት በኋላ መንፈስ ቅዱስን በዚያን ጊዜ ለወንጌል ጥሪ ምላሽ በሚሰጡ ሁሉ ዘንድ የተሰመደው ቅድመ ተከተል ነበር። የጊዜው ምጣኔ ትንሽ ያልተለመደ ነበር፤ እምነታቸው ተጀምሮ የማዳን ደረጃ እስኪደርስ ድረስ ብዙ ጊዜ ወሰደባቸው። ሙሉ እምነት በማግኘት እና መንፈስ ቅዱስን በመቀበል መካከል ያለው የጊዜ ርቀት ጥቂት ነበር፤ (ግን እውነተኛም ነበር ጥምቀት በሁለቱ መካከል መጣ)። የጊዜው ልዩነት በደቂቃዎች (እዚህ እንደሆነው ሆነ) በቀናት (በሰማርያ እንደሆነው)፣ «ክፍተቱ» በ«እምነት» እና «መንፈስን መቀበል» አንድ አይነት እንዳልሆኑ ለማሳየት በቂ ነው።

ጥብቅ የሆነው ክርክር የሚለው በኤፌሶን የተከናወነው፣ በየትም በታ እንደሚሆነው እና ለማንም እንደሚከናወነው፣ መንፈስ ቅዱስን

መቀበል የብዓለ ንምሳን ባሕርይ ባለው በሚለማና በሚታይ ምልክት የታደሰ ነበር። በዚህ ወቅት ብልሳናት መናገር እና ትንቢት ነበር። ሁለቱም የድንገተኛ ንግግር ዓይነቶች ናቸው፤ የመጀመሪያው በማያውቁት ምናልባትም ባልተለመደ ቋንቋ ሲሆን፤ ሁለተኛው ግን በራሳቸው ቋንቋ ይሆናል። የሁለቱም ንግግሮች ይዘት የሚመነጩው ከተናጋሪው አእምሮ (አሳብ) ሳይሆን፤ ከመንፈስ ቅዱስ ሲሆን፤ መንፈስ ቅዱስ ምን ማለት እንዳለባቸው ይነግራቸዋል። ስለመንፈስ ቅዱስ ስጦታ መቀበል ምልክቶች በሚነገርበት ጊዜ ሁሉ፤ የልሳን ስጦታም መጠቃለሉ ትልቅ ቁም ነገር ያዘለ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ፤ ሌሎች (ምልክቶች) በሚጠቀሙበት ጊዜ፤ ሁሉም በልሳን እንደ ተናገሩ አንዲሁም ሌሎች ስጦታዎችን እንደተጠቀሙ የሚጠቁም ግልጽ ማስረጃ የለም (እንዲህ ያለ ሐጠቃላይ አስተያየት የተሰጠው በራሱ በበዓለ ንምሳ ቀን ላይ ብቻ ነው፤ ልሳን ብቸኛ መግለጫ በነበረበት ጊዜ ማለት ነው- (የሐዋ. 2:4፤ ምዕራፍ 14ን ይመልከቱ)። አዚህ በኤፌሶን ግን አንዳንዶች በልሳን ሊናገሩ፤ ሌሎች ደግሞ ትንቢት ተናገሩ (ይህ ትክክለኛው የቃሉ አገላለጽ ነው)። ከበዓለ ንምሳ በስተቀር፤ መንፈስ ቅዱስን በተቀበሉ እያንዳንዱ ለው በልሳን መናገሩንም ሆነ መናገር እንዳለባቸው የሚገልጽ ምንም የተመዘገበ ነገር ወይም ሐዋርያዊ ትምህርት የለም። ይህ ምናልባት ውጫዊ ምልክት ይሆናል የሚለው አባባል ከመጽሐፍ ቅዱስ ማስረጃ ሊቀርብበት ቢችልም፤ ተቀባይነት ያለው ማረጋገጫ ያ ብቻ ነው ብሎ እንደ ሕግ (ቀናና) መናገሩ ግን ከእግዚአብሔር ቃል የወጣ ነው።

በአንድ ወይም በሁለት ምልክታዎች ይህንን ክፍል ለማጠቃለል እንሞክራለን። ይህ ነገር የሆነላቸው አሥራ ሁለት (ሰዎች) የሉቃስን ጥንቃቄ የተሞላውን የሁኔታዎችን አመዘጋገብ ከሚመለከት በስተቀር፤ የያዘው ቁም ነገር ትንሽ ነው። ይህ ሚስቶቻቸውን ወይም ደግሞ የቤተሰቦቻቸውን አባል የሆኑ አማኞችን የግድ አያገልግልም። ማስታወስ ያለብን ነገር ቢኖር ሁላቸውም በአንድ ጊዜ አንድ ቡድን የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ አለመቀበላቸውን በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሁሉም

በአንድነት የተቀበሉት በበዓለ ንምሳ ቀን ብቻ ነው - ነገር ግን በግል፤ ሐዋርያት እጆቻቸውን በእያንዳንዳቸው ላይ በጫኑ ጊዜ እንደተቀበሉ ነው (ልክ በሰማርያ እንደ ተከናወነው ማለት ነው የሐዋ. 8:17)። አዲስ ኪዳን በንብረት የሚሆን የመንፈስ ጥምቀትን ብቻ ነው የመዘገበው ብሎ ማለቱ እውነት አይደለም።

ለዚህ ክፍል ዝርዝር ትኩረት የተሰጠው በሉቃሳዊው እና በጳውሎሳዊው የመንፈስ ቅዱስ ነገረ መለኮት መካከል ቀጥተኛ ግንኙነት የመስጠት ልዩ ጠቀሜታ ስላለው ነው። በአንዳንዶች ዘንድ በመካከላቸው ባለው ልዩነት ላይ በማተኮር አንዱን ስሌላው መመዘኛ (መለኪያ) አድርጎ መምረጡ የጊዜው ፋሽን ነው፤ የወንጌል አማኞች የጳውሎሳዊው በመምረጥ፤ የሉቃስን ስጦታ በመንፈስ ቅዱስ አመለካከት ለመበረዝ ሲሞክሩ፤ እንጠቆስጣቸው ደግሞ ሉቃስን በመምረጥ፤ የጳውሎስን የተዋሐደ አስተምሮ ለመበረዝ ይሞክራሉ። ጳውሎስ ስለ ክርስቲያናዊ ውልደት እምነት መሠረት ልክ ሌሎቹ ሐዋርያት ጋር ተመሳሳይ አንድ ሆነ የሐዋርያት ሥራ 19 ያስረዳል፤ ይኸውም፤ ሉቃስ ተንትኖ ባቀረበውና ለሰ መጀመሪያዋ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ላይ በወጥነት የተዘገበ ቅርጽ ነው። የዚህ የጋራ ሥነ መለኮት አስፈላጊ ባሕርያት እንደሚከተለው ሊቀርቡ ይችላሉ።

1. የተሟላ መንፈሳዊ ውልደት አራት ነገሮችን ያካትታል፡-ወደ አግዚአብሔር ንስሐ መግባት፤ በኢየሱስ ማመን፤ በውሃ መጠመቅ እና መንፈስ ቅዱስን መቀበል።
2. ለክርስቲያናዊ ጥምቀት እንደ ቅድመ-ሁኔታ የሚጠይቀው የኃጢአት ንስሐን እና በግል በኢየሱስ ማመንን ነው።
3. በኢየሱስ ማመን እና መንፈስ ቅዱስን መቀበል አንድ አይደለም፤ በጊዜ ሊለያዩ ይችላሉ።
4. መንፈስ ቅዱስን መቀበል የሚታይ ማረጋገጫ አለው፤ ልዩ የሆነ ልምምድ ነው።

5. ከተዘረዘሩት አራት ነገሮች መካከል አንዱ በሚነድልበት ጊዜ፤ ጉድለቱን ሰማሚላት እርምጃዎችን መውሰድ ያስፈልጋል።

በእርግጥም፤ እነዚህን መደምደሚያዎች ሰማግኘት የሚቻለው ከየሐዋ. 19:1-6 ብቻ አይደለም፤ (ለምሳሌ፤ ምዕራፍ 16 እና 27 ይመልከቱ)፤ ነገር ግን ሐዋርያዊ አስተምህሮ ሊመነጭባቸው የሚችሉ ሐዋርያዊ ልምምድን ከሚያመለክቱ ግልጽ ምሳሌዎች ውስጥ አንዱ ነው። (የእነዚህ መርሐዎች መጋቢያዊ ተዛምዶ ወደ ፊት በዚህ መጽሐፍ ውስጥ፤ ከምዕራፍ 32 እስከ 35 ባሉት ይተነተናል)።

ዘመናዊ ግምቶችን ደግመን ደጋግመን እንድናስባቸው የሚያደርግ ሙግት ጳጳስ ሌዝሊ ኒውቢንን «የእግዚአብሔር ቤተ ሰብ» ("The household of God"- London: SCM Press, 1953) በሚል ርእስ በጻፉት መጽሐፍ ውስጥ በአስደናቂ ሁኔታ ተገልጿል- ይህም ካሮላንድ አለን ጋር ተመሳሳይ የሆነና በዘመናችን በቤተ ክርስቲያን ላይ ከተጻፉት ትንቢታዊ ጽሑፎች ውስጥ ዋነኛው ነው። ሐዋርያዊ የአጽሎስን ተከታዮች እንድ ጥያቄ ጠየቃቸው! "ባመናችሁ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ተቀበላችሁ ወይ?" ያገኘውም ቀጥተኛ የሆነ መልስ ነበር። ዘመናዊ ተከታዮቹም እንዲህ ብለው ለመጠየቅ ይከፈላሉ- "ያመንክው ልክ እኛ ያስተማርነውን ነው?" የተጫኑበህ እጆች የእኛ ነበሩ? መልስ አጥጋቢ ከሆነ፤ አማኞቹ ባያውቁትም እንኳ አማኞቹ መንፈስ ቅዱስን መቀበላቸውን ለማረጋገጥ። በእነዚህ ሁለት አመለካከቶች መካከል ትልቅ ልዩነት አለ።

ምዕራፍ 21

እውነት ሲፈተን

(ሮሜ 8:9)

«እናንተ ግን የእግዚአብሔር መንፈስ በእናንተ ዘንድ ቢኖር፤ በመንፈስ እንጂ በሥጋ አይደላችሁም። የክርስቶስ መንፈስ የሌለው ከሆነ ግን ይኸው የእርሱ ወገን አይደለም፤ (ሮሜ 8:9)።

በተለይም እንድ ሰው "በሚያምንበት" ጊዜ፤ ብዙውን ጊዜም ሳይታወቅ፤ «ይቀበላል» ብለው በሚያምኑ ወገኖች የሚወደድ «ማረጋገጫ ምንባብ» ነው፤ ይኸውም «ሰጠታው» በእውነቱ መስጠቱን ለማረጋገጥ ተጨማሪ ማስረጃ ወይም ልምምድ መጠበቁን አላስፈላጊ እና አሳሳችም ጭምር ያደርገዋል። መንፈስ ቅዱስን ወዲያው ስለሚያገኘው ሌላ ማረጋገጫ ወይም ምልክትን መፈለግ የማያስፈልግና ግራ የሚያጋባ ነው ስጦታው ተሰጥቷልና።

ቢሆንም፤ ይህን ጥቅስ ለዚያ ዓላማ የሚጠቀሙበት ሰዎች ፍጹም በተለየ ሁኔታ ይይዙታል። የጳውሎስ ቃል እንዳለ የተወሰደ ሳይሆን፤ ሁለት ጊዜ ተቀልብሶ ነው፤ መጀመሪያ ከአሁኑ ወደ አዎንታ በመለወጥ፤ ከዚያም የፊቱን የኋላ በማድረግ! በተጨማሪም፤ «ክርስቲያን» የሚል ቃል በመጀመሪያ ትርጉሙ ባይሆንም፤ ጥቅም ላይ ውሏል። የዚህ ውጤት የጥቅሱን ትርጉም በመሰወጥ ከቁጥጥር ያወጣውና አስመስሎ ያቀርባል። የዚህ ክርክር እንደሚከተለው ይቀጥላል፡-

ማንም ሰው መንፈስ ቅዱስ ከሌለው «ክርስቲያን» አይደለም፤ ለሰዚህም ማንም ሰው መንፈስ ቅዱስ ካለው «ክርስቲያን» ነው፤ ለሰዚህ ክርስቲያን የሆነ ማንም ሰው መንፈስ ቅዱስ ሊኖረው ይገባል።

ሦስተኛው ዓረፍተ ነገር የተወሰደው እንደ ጥቅሱ ትርጉም (ፍቺ) ተደርጎ ነው፤ ላልተማረ ጆሮ ይህ ፍጹም ተገቢ መደምደሚያ ይመስላል። ነገር ግን በተጠየቃዊ አነጋገር ውስጥ የሚገኛል እንኳን አለበት፤ አሳቡን በመለወጥ ትክክል አሰመሆኑን በቀላሉ ለማወቅ ይቻላል።

ውሻ ሁሉ አራት እግር አለው፤ ለሰዚህም አራት እግር ያለው ሁሉ ውሻ መሆን አለበት። ይህን መሠረታዊ የሆነ ስሕተት ከተረዳን፤ እሁን ድጋሚ ቅልበሳ ምን እንደ ሆነ እናያለን።

ማንም ሰው ከእንግሊዛውያን ቤተሰብ ያልተወለደ «እንግሊዛዊ» አይደለም፤ ለሰዚህ ማንም ከእንግሊዛዊ ቤተሰብ የተወለደ «እንግሊዛዊ» ነው፤ ለሰዚህ «እንግሊዛዊ» የሆነ ሁሉ ከእንግሊዛዊ ቤተሰብ መወለድ አለበት።

ይህ አባባል በጣም የሚማርከና ጥሩ እሳብ ይመስላል፤ ነገር ግን «እንግሊዛዊ» የሚለው ቃል ትርጉሙ በሚታይበት ጊዜ ለሁሉም አንድ ዓይነት ትርጉም አይሰጥም፤ በሦስተኛው ዓረፍተ ነገር ላይ በሕግ በጉዲፈቻ (በማደግ) በኩል እንግሊዛዊ የሆኑትን ወይም ዜግነት የተሰጣቸውንም ሊያጠቃልል ይችላል። ልክ በዚህ ዓይነት በሦስተኛው ዓረፍት ነገር ውስጥ የተጠቀሰው ክርስቲያን በመጀመሪያው ዓረፍተ ነገር ከተጠቀሰው ክርስቲያን የተለየ ሊሆን ይችላል። በዘመናዊው አጠቃቀሙ፤ «ክርስቲያን» የሚለው ቃል የሰማርያ ሰዎች መንፈስ ቅዱስን ከመቀበላቸው በፊት ሊጠሩበት ይችላሉ፤ በዚህ ረገድ ሮሜ 8:9ን መንፈስ ቅዱስን እንደ ተቀበሉ ማረጋገጫ እድርጉ መጠቀም ይቻላል፤ «ክርስቲያን» ለማንኛውም በእያሱ ለሚያምን ሰው የሚጠቀሙበት ከሆነ፤ በሮሜ 8:9 ላይ

ያለውን ቃል ምንም ትርጉም የማይሰጥ ያደርገዋል፤ ጳውሎስ የኤፌሶንን «ደቀ መዛሙርት» የጠየቃቸው ጥያቄም «ክርስቲያን በሆናችሁ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ተቀብላችሁ ነበርን?» ተብሎ መጠየቅ አለበት።

ይህንን በሰፊው ተቀባኝነት ያገኘውን የተሳሳተ ትርጉም ካሰወገድን በኋላ፤ እሁን ሰፊውን ዐውድ እና ትክክለኛውን የምንባቡን የቃላት አጠቃቀም በመመልከት ወደ እዲስ መረዳት ውስት መግባት እንችላለን፤ ከዚያም ጳውሎስ የመንፈሳዊ ውልደት አስተምህሮ ጋር ያለውን ግንኙነት እንመረምራለን። እነርሱን ማገልገል ፍላጎቱ ስለነበረ ለሮሜ ሰዎች (የሮማውያን መንግሥት ማዕከል እንደመሆኗ መጠን) እና ከእነርሱም እልፎ ከዚያ ተነሥቶ በምዕራብ አቅጣጫ ወደ ሰፔን ለመድረስ «የሥምራት ጣቢያ» እንደ መሆኗ ይጽፍላቸዋል። እነዚህ ቤተ ክርስቲያናት በእርሱ የተተከሉ ባለመሆናቸው እና የእርሱን አገልግሎትም እልተቀበሉም ነበርና፤ ራሱን ለማስተዋወቅ ደብዳቤ ጻፈላቸው (2ኛ ቆሮ. 3:1-3)። ይህም ጥቃቅኑን ነገር ሳይቀር የሁሉንም ሰው ሰላምታ (በሮሜ 16 ውስጥ) እና በሰፋትና በጥልቀት ስለሚለብከው ወንጌል «ሥርዓታዊ» ሥነ መለኮት ለማዘጋጀት ተቃርቦ እንደ ነበር ያብራራል፤ በሚመጣበት ጊዜም ቶሎ ተቀብለውት በጉዞውም ለመርዳት እንዲችሉ ከመምጣቱ በፊት ስለ እርሱ የተቻላቸውን ያህል ማወቅ ያስፈልጋቸዋል (ሮሜ 15:24)።

መገንዘብ የሚያስፈልገን እንደ አሰራላጊ ነጥብ ቢኖር፤ እነርሱ እርሱን ከሚያውቁት የበለጠ የማያውቃቸው መሆኑን ነው። ምንም እንኳ ስለ እምነታቸው ጥሩ ዘገባ ቢሰማም እንኳ (ሮሜ 1:8)፤ ሁሉንም እንዳለ እልወሰደም። ራሱ ወንጌልን ሰላልሰበክላቸው፤ መሆን ያለባቸውን ናቸው ብሎ አልገመተም። አንዳንድ ጊዜ ገና ጋጢአተኞች እንደሆኑ አድርጎ ይጽፍላቸዋል፤ ምንም እንኳን «ቅዱሳን ልትሆኑ የተጠራችሁ» ተብለው ቢጠሩም (ሮሜ 2:5ን ከ 1:7 ጋር አነጻጽር)። ምናልባትም አንድ ጊዜ ሁላቸውም ገና

እንዳልተጠመቁ (ሮሜ 6:3) ሳይጠቁም አይቀርም። ካላቸው የበለጠ መንፈሳዊ ስጦታ እንደሚያስፈልጋቸውም ይነግራቸዋል (ሮሜ 1:11 ክ1ኛ ቆሮ. 1:7 ጋር አነጻጽር)። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዲሁም ከዓለም ጋር ባላቸው ነገር ሁሉ ብዙ ዕርዳታና ምክር በጋራ እንደሚያስፈልጋቸው ይገመታል (ሮሜ 12-15)። እያጠናን ያለነው ጥቅስ (ሮሜ 8:9) ከዚህ ሁሉ ጋር በጣም ይስማማል፤ በረጋ መንፈስ የሚያስታውሳቸው ሁላቸውም መንፈስ «አላቸው» የሚለውን ክትምህርቱ በስተኋላ ያለውን መሠረታዊ ጽንሰ አሳብ ነው፤ ይህ ሊታሰብ (ሊገመት) ካልቻለ፤ መደምደሚያዎቹ ተግባራዊ ኤደሉም ማለት ነው።

የሮሜ መልእክት የመጀመሪያዎቹ ስምንት ምዕራፎች የጳውሎስን የወንጌል «የደገንነት ስብከት» ሥነ መለኮቱን ያመለክታሉ፤ የሚቀጥሉት ሦስት ምዕራፎች ደግሞ በሮሜ ላላቸው ቤተ ክርስቲያን አንገብጋቢ ጉዳይ የሆነውን፤ በአሕዛብ መካከል ያለውን ግንኙነት ያወሳሉ፤ ከዚያም የመጨረሻዎቹ ምዕራፎች የደገንነትን ግብረ ገብ ያስረዳል። በመጀመሪያው ክፍል (ሮሜ 1-8)፤ ሦስት ግልጽ ክፍሎች አሉ።

የደገንነት አስፈላጊነት (የእግዚአብሔር ቁጣ እና የሰው ኃጢአት)፤

የደገንነት መጀመሪያ (ጽድቅ)፤

የሚቀጥል ደገንነት (ቅድስና)።

ሮሜ 8:9 ከሁለተኛው ጋር አብሮ እንደሚሄድ ያለ ልዩነት ተተርጉሟል፤ ነገር ግን ምንባቡ የሦስተኛው አካል ነው። እስከዚህም የጽድቅ ጉዳይ የሆነውን፤ አማኞች በእግዚአብሔር ፊት ስላላቸው አቋም የሚጠቅስ ሳይሆን፤ የቅድስና ጉዳይ የሆነውን፤ አማኞች በእግዚአብሔር ውስጥ ስላላቸው ሁኔታ የሚያመለክት ነው። ስለዚህም የሆነው ወደ ጥቅሉ ውስጥ አንድ ሰው እንዴት ቁርስቲያን እንደሚሆን የሚለውን አሳብ መጨመር በጣም ስሕተት ነው።

ይህም ከዐውደ ምንባቡ ውጭ ያለ ቦታው የተጠቀሰ ምንባብ ምሳሌ ሌላ መግለጫ ነው።

ሮሜ ከ7 እና 8 አንድ ናቸው። እነርሱም «የሥጋ ኑሮን (ሁለቱም ከመለወጥ በፊት ያለውን ሕይወት፤ ሮሜ 7:7-13 ውስጥ፤ እና ከመለወጥ በኋላ፤ ሮሜ 7:14-25) ውስጥ ከመንፈስ ኑሮ ጋር በማነጻጸር የጥቅሱን ከባቢያዊ ደሐራ (ሥረ መሠረት) ያቀርባል። አንደኛው አኗኗር ወደ ሽንፈት፤ ተስፋ መቁረጥ እና ሞት ይመራል፤ ሁለተኛው አኗኗር ወደ ድል፤ ተስፋ እና ሕይወት ይመራል። ልዩነቶችን በማነጻጸር ማሳየት ጳውሎስ አማኞች ቅድስናን እንዲሹ ለማድረግ ከሚያበረታታባቸው የተሰመዱ መንገዶች ውስጥ አንዱ ነው። (ገላትያ 5:16-23 እንዲህ ላለው ንጽጽር ዓይነተኛ ምሳሌ ነው። ጳውሎስ እንደተረዳው ለአማኞች ምርጫ ሲኖራቸው ለዓለማዊያን (የማያምኑት) ግን ምርጫ የላቸውም። የማያምን በሥጋ ብቻ ለመኖር ይችላል። በሌላው አንጻር ደግሞ፤ አማኝ በሥጋ ለመኖርና ሥጋዊ ሊሆን ይችላል፤ - በዚህን ጊዜ ሕይወቱ ክርስቲያን ከመሆኑ በፊት እንደነበረው ዓይነት የተምታታና ግራ የተጋባ ይሆናል - ወይም በመንፈስ ውስጥ በመሆን መንፈሳዊ ሊሆን ይችላል።

ከሚጽፍላቸው ጽሑፍ ዋና አሳብ እና ከሮሜ ለዎች ጋር ካለው ግንኙነት አንጻር፤ ጳውሎስ መልእክቱን የሚያነቡት ሁሉ መንፈስ ቅዱስ «አላቸው» ብሎ ወደ ማለቡ ማዘንበሉ በትክክል ተገቢ ነው። ይህ ካልሆነ ግን፤ ሰላሙ፤ ልጅነቱ፤ የጸሎት አርዳታው፤ በእግዚአብሔር ፈቃድ ከሁኔታዎች በላይ በመሆኑ፤ ችግርን ሁሉ ማሸነፉ እነዚህ ሁሉ የማይደርሱበት ነገር ይሆንባቸዋል። በመንፈስ ከመራመድ፤ በመንፈስ ወደ መመራት፤ የመንፈስ ቅዱስን ምስክርነት ወደ መቀበል እና በመንፈስ ወደ መረዳት በቀጥታ አምርተዋል። በመንፈስ ቅዱስ ኃይል፤ ሥጋ ይሸነፋል። ምክንያቱም በእንደ ጊዜ በሥጋና በመንፈስ ለመኖር አይቻልም። አማኝ በመንፈስ ወይም በሥጋ ለመራመድ

ይችላል፤ ነገር ግን በሁለቱም ለመሆን አይችልም (ሮሜ 8:5፤ ከገላትያ 5:17 ጋር ይመልከቱ)።

ይህንን በአእምሮአችን ይዘን - እና ዐውደ ምንባቡን የምንመለከትበት ትክክልና መነጽር በማድረግ፤ ወደ ሮሜ 8:9 እንመለስና በቀጥታ የግሪኩን ትርጉም እንመልከት፡- “ማንም የክርስቶስ መንፈስ ከሌለው፤ ከእርሱ (ከክርስቶስ) ጋር አይደለም”።

ከዚህ ዓረፍተ ነገር ውስጥ የሚገርመው ነገር የግሁን ቃል አጠቃቀም “አለው” የሚለው መሆኑ ነው። በግሪኩ አገላለጽ የአሁኑን ጊዜ ማለት የተራዘመ ድርጊት (የሆነ ነገር ይዞ ይቀመጣል)፤ ወይም የአሁኑ ሁኔታ (አንድ ነገር “ያለው” መሆን) ማለት ነው። ለሁለቱም ትርጉሞች የጋራ የሆነው ነገር ቀጣይነት ነው፤ ብዙውን ጊዜ የሚቀርብልን የአሁን ቀጣይ ጊዜ ተብሎ ነው።

ጳውሎስ አንባቢዎች ያለፈውን መለወጣቸውን ሳይሆን የአሁን ሁኔታቸውን መጥቀስ - እርሱ የሚናገረው አሁን እየተለማመዱት ያለውን የቅድስና ሕይወት እንጂ ባለፈው ሕይወታቸው የገቡበትን የጽድቅ ልምምድ አይደለም። ስለ አንድ እማኝ የመጀመሪያ (ይኸውም ስለ አንድ ክስተት ይጠቅሳል)። መንፈስ ቅዱስ ስለ መቀበል ሲናገር፤ ሁሌ በጋላፊ ጊዜ ይናገራል፤ ይህም ሁኔታ በመልእክቱ መጀመሪያ ላይ ስለ ጽድቅ በሚገልጸው ክፍል ውስጥ ብተለጠንም የመንፈስ ቅዱስ (ሮሜ 5:5) በሚለው አባባሉ ተንጸባርቋል ጳውሎስ ስምዕራፍ 5 ውስጥ አንባቢዎቹ በሙሉ መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉ መሆናቸውን በፍጹም መተማመን ሲገልጽ፤ በምዕራፍ 8 ግን ሁላቸውም ስለ መቀበላቸው የጥርጣራ አሳብ ማቅረቡን ልብ በሉ። ይህም የጳውሎስን አስተሳሰብ እና ትምህርት መሠረታዊ ልዩነት ያመለክታል።

መንፈስ ቅዱስን መቀበል እና የእርሱ መኖር (አስ)፤ ምንም እንኳን የመጀመሪያው ወደ ሁለተኛው የሚመራ ቢሆንም፤ ተመሳሳይ ናቸው ማለት አይደለም። ደቀ መዛሙርት ምንም እንኳን መንፈስ ቅዱስ ያላቸው በማይመስለበት ጊዜ፤ በመጀመሪያ ማረጋገጥ

የሚያስፈልገው ነገር ቢኖር መንፈስ ቅዱስን «ተቀብለዋል» ወይ? የሚለው ነው፤ የጳውሎስ ጥያቄ ያነሣው በኤፌሶን የነበረው ሁኔታ ልክ እንደዚህ ነበር (ምዕራፍ 20ን ይመልከቱ)። ምንም እንኳን በኤፌሶን የነበሩት መንፈስ ቅዱስን በፍጹም «ያልተቀበሉ» መሆኑ ቢደረስበትም፤ የጥያቄው አጠያየቅ ግን ምናልባት «ተቀብሰውት» ነገር ግን የራሳቸው እድርገው «አልያዙምና» በውስጣቸው “አለ” ለማለት አልተቻለም የሚለው አማራጭ አሳብ ለመቀበል ዝግጁ መሆኑን ያሳያል።

መንፈስ ቅዱስን የራስ ማድረግ ወይም አስኝ ማለት እና መንፈስ ቅዱስን መቀበል ልዩነታቸውን ለመረዳት የሚያስችለን የብሉይ ኪዳን ማረጋገጫ የሚገኘው የግሪኩ ቋንቋ ትርጉምን፤ ሌፕቱጀንትን ስንመለከት ነው። ይህንን ትርጉም ነው ሐዋርያው ጳውሎስ አዘውትሮ የሚጠቅሰው፤ በእርሱም አማካይነት የመንፈስ ቅዱስ (በለው ውስጥ) መኖር ከሚለው ሐረግ ጋር ይተዋወቃል። እዚያ ጥቅም ላይ የዋለው፤ በአሁኑ ጊዜያት ግሥ፤ እንደ ዮሴፍ እና ኢየሱ ያሉ ስዎችን ቀጣይነት ያለው መንፈሳዊ ብስለት ሁኔታ ለመግስጽ ነበር (ዘፍጥረት 41:38፤ ዘኁልቁ 27:18)። ጳውሎስ በራሱም ላይ ይጠቀመዋል (1ኛ ቆሮ. 7:40)።

በሌላ አነጋገር፤ “መኖር” የሚለውን ቃል መረዳት ያለብን ከጽድቅ ጋር ከተያያዙ አስተምህሮአዊ እና ሕጋዊ ቃላት ይልቅ፤ ከቅድስና ጋር በተያያዘ ቀጣይ እና ተግባራዊ ቃላት ነው። ይህን መረዳት በበለጠ የሚያጠናክር ተጨማሪ ነጥብ ይኖር ይሆናል፡- ይኸውም መንፈስ ቅዱስ በአማኝ ውስጥ ብተጨባጭ መኖር በተቃራኒ፤ «ተጨባጭ ባልሆነው» እና በአማኝ ውስጥ ባለው የመንፈስ ቅዱስ ኃይል ልምምድ ላይ ያተኩራል (ተቀጥላ 2ትን ይመልከቱ)። ይህ ሙሉ በሙሉ ከሮሜ 8:9 ጋር ይስማማል፤ ከፍልሎም ቃል በቃል ሲነበብ እንዲህ ይላል፡- የመጀመሪያው እጋማሽ መንፈስ ቅዱስ በውስጣችሁ የሚኖር ከሆነ “እናንተ በመንፈስ ናችሁ እንጂ በሥጋ አይደላችሁም”። በዚህም ቦታ

ተመሳሳይ የሆነ ስዋሶዊዊ አገላለጽ አለ፡- የግሁ የአሁን ቀጣይ ጊዜ፤ የአንቀጽ አሰመኖር፤ ወዘተ... እንዲያውም፤ የዓረፍተ ነገሩ አጋማሾች ሁለት ቤት እንዳለው እንደ ሁለቱ የዕብራውያን የግጥም ስንኝ ይነበባሉ፡፡ (በተጓዳኝነት ላይ ተመሥርቶ፤ አንድን አሳብ በተሰያዩ ቃላት መደጋገም)፤ እንዲህ ያሉት ባለሁለት ቤት የግጥም ስንኞች «ከዕብራውያን ዕብራዊ ከሆነው ሰው ብዕር የተገኙ ይመስላል (ፊልጵ. 3:5)፡፡

በጣም ግልፅ የሆነው፤ ሁለቱም ዓረፍተ ነገሮች ወሳኝን «ቢሆንን»ን መከተላቸው፤ የመጀመሪያው «በእውነቱ» በሚሰው ቦዝ አንቀጽ ተጠናክሯል፡፡ ይህም በሁኔታዎች የሚወሰን ጊዜን በግልጽ ያመለክታል፤ ስለ «መኖር» ወይም «በውስጥ ስለ ማደር» በቅጽበት የሚሆን ምንም ነገር የሰምና፡፡ መንፈስን በመቀበል፤ ጀምሮ ነገር ግን በመንፈስ ውስጥ ሆኖ ባለመኖር መቀጠል ይቻላል፡፡

መንፈስ ቅዱስ «የሌላቸው» ያጡት ነገር ምንድን ነው? ይህ ዓረፍተ ነገር የተጻፈው በሮሜ 8 ውስጥ እንጂ በሮሜ 5 ስላልሆነ፡- የመጀመሪያው መልስ ቅድስናቸውን ነው፤ ምንም እንኳን የግድ ጽድቃቸውን ሳይሆን ቢችሉም፡፡ ማንኛውም መንፈሳዊ «የሕይወት» በረከቶች የእነርሱ ሊሆን አይችልም፡፡ እንደ ገና ራሳቸውን «በሥጋ» ሕይወት፤ «በዓለማዊ» ሕይወት ሲኖሩ ያገኙታል (1ኛ ቆሮ. 3:1)፡፡ በስውነታቸው ውስጥ የሚሥራው የኃጢአት ሕግ በልባቸው ውስጥ በሚሠራው በእግዚአብሔር ሕግ ላይ ያምናል፡፡ በሮሜ 7 ላይ ሲደርሱ ይቆማሉ! ያም የሚያስገኘው መንፈሳዊ ሞትን ብቻ ነው፡፡ ይህስ የዘላለም ሞት ሲያደርስ ይችላል ወይ? ጽድቅ እና ቅድስና ሊጠፉ ይችላል ወይ? የመጨረሻው ሐረግ ትርጉም የሚሰው ምንድን ነው? “ይኸው የእርሱ ወገን አይደለም የሚለው”?

በመጀመሪያ «እርሱ» ማንን እንደሚጠቅስ ሰይተን ማወቅ ያስፈልገናል፡፡ በዚህ ጥቅስ ውስጥ ሦስቱም የሥላሴ አካላት (አብ፤ ወልድ፤ መንፈስ ቅዱስ) ተጠቅሰዋል፡፡ ቢሆንም ግን፤ “እርሱ”

የሚሰው ቃል የወል ስም ሆኖ ሦስቱንም ማስቱ አይደለም፡፡ በመሠረቱ ከተውላጠ ስም ቀጥሎ በመጨረሻ የተጠቀስ በመሆኑ የሚያመለክተው ክርስቶስን ነው፡፡ ይህ አመለካከት ሙሉውን ጥቅስ ከቅድስና ይልቅ ከጽድቅ አንጻር በሚተረጉሙ ወገኖች ይወደዳል፡፡ ሐረጉ «ክርስቲያን አይደለም» ተብሎ ሊተረጎም ይችላል (አ. መ. ት)፡፡

ይህ ትርጉም፤ ምንም እንኳን በስፊው ተቀባይነት ቢኖረውም፤ የጳውሎስን ጠንካራ ክርክር ቀጣይነት ያቋርጣል፤ በዚህም ሮሜ 8:9ን ወደ «በስተጎን» ይሰውጠዋል (ስለሆነም ይኸው፤ ልክ እንደዚህ ቅንፍ፤ በቅንፍ ውስጥ መሆን አለበት)፡፡ ከዚያም ወደ ትንታኔው መጀመሪያ ክፍል «ወደ ጌላ መመሰስ» ስለሚሆን፤ በደንብ የሚገጥመው ልክ ከሮሜ 5:5 ቀጥሎ ቢሆን ነበር፤ ይኸውም «ክርስቲያን በሚኮንበት» ጊዜ የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ ስለ መቀበል የሚያወሳበት የጽድቅ ክፍል ነው፡፡

በትክክል ከታየ፤ የክርስቲያናዊ ልምምድ መጀመሪያ ሳሆን የመጨረሻ ደረጃ በሆነው በሮሜ 8 ግን፤ ጳውሎስ ድንገት አካሄዱን እቋርጦ እርግጥ ነው፤ ገና ክርስቲያን ካልሆኑባቸው፤ ይህ ሁሉ እናንተን አይመለከትም ይላቸዋል ብሎ ማስቡ እንግዳ ይመስላል!

እኛ ዐውደ ምንባባዊ አቀራረባችንን ብንከተል፤ ሰችግሩ መፍትሔ እናገኛለን፡፡ የሮሜ 8 ዋና አሳብ በብቸኝነት ያተኮረው በቅድስና ላይ ብቻ እይደለም፤ የሚያመለክተውም መንፈስ ቅዱስን ነው፡፡ በመልእክቱ ውስጥ ቀስ በቀስ እየጨመረ የመሄድ ትኩረት ይታያል- ከእግዚአብሔር ቁጣ፤ በኢየሱስ ክርስቶስ የማዳን ሥራ ውስጥ በመንፈስ ቅዱስ ቁጥጥር ሥር ወደ መኖር፡፡ እዚህ በሮሜ 8:9 ውስጥ «እግዚአብሔር መንፈስ» እና «የክርስቶስ መንፈስ» በመባል የሚገለጸው መንፈስ ቅዱስ የማብራሪያው እምብርት ነው፤ ይኸውም ከሌሎች የሥላሴ አካላት በቅርበት ያቆራኛቸዋል፤ ይህም ጤናማ ሥነ መስኮት ነው፡፡ ሁለቱ መጠሪያዎች አንዱ ሰሌላው ናቸው፤ እንዲሁም የሁለቱን ዓረፍተ ነገሮች ቅኔያዊ መንትያነት በጣም በግልጽ አጉልተው

ያሳያሉ። የሐረጎች ቅደም ተከተል ይሰያያል፤ ልክ በዕብራይስጥ መዝሙሮች ውስጥ እንደሚሆነው፤ ቅደም ተከተሉን ማለዋወጡ ግን ተጓዳኝን ግልጽ ያደርገዋል።

የአግዚአብሔር መንፈስ + በውስጥ መኖር = በመንፈስ መሆን

የክርስቶስ መንፈስ + አለው = የአርሱ መሆን።

በሁለተኛው መስመር ላይ ያለው በአንደኛው መስመር ላይ ካለው “በመንፈስ ውስጥ” ከሚለው ጋር ተመሳሳይ ነው። ሁሉም ሐረጎች የሚያመለክቱት መንፈስ ቅዱስን ነው፤ በመጨረሻው ላይ ያለው «አርሱ የሚለው» ቃል ክርስቶስን ሳይሆን፤ የክርስቶስን መንፈስ ያመለክታል። በሁለቱም ዓረፍተ ነገሮች ውስጥ የሚገኘው ሌላ ተጓዳኝ አለ፤ ይኸውም እንዲህ ተብሎ ሲወጣ ይችላል፤ መንፈስ በውስጣችሁ ሲሆን፤ እናንተ በአርሱ ውስጥ ናችሁ፤ መንፈስ ከሌላችሁ፤ እርሱም እናንተ የላችሁትም።

ጳውሎስ ፍጹም ጥልቅ የሆነ ነጥብ እያኖረ ነው፤ በመጀመሪያ በአዎንታዊ መልኩ፤ ከዚያም በአሉታዊ መልኩ - ሁሉንም ቅኔያዊ በሆነ መንገድ፤ እርሱ የሚናገረው ቀጣይነት ስላለው እንጂ ወደ አማኝ ውስጥ ስለሚመጣው መንፈስ ቅዱስ አይደለም። ጥቅሱ በሙሉ ልምምዳዊ እንጂ እስተምህሮአዊ አይደለም፤ የሚገደውም አሁን በዚህ ዓለም ስለምናገኘው «ደኅንነታችን» እንጂ በሚቀጥለው ዓለም ስለሚሆነው ነገር አይደለም፤ እንዲሁም ስለ ቅድስና እንጂ ስለ ጽድቅ አይደለም። እርሱ የሚገልጸው «የክርስቶስ» የሆነው ማን ነው የሚለውን አሳብ ሳሆን (ክርስቲያን ለሚለው ቃል የሚለጠው ትርጉም «በክርስቶስ» የሆነ የሚል ነው)፤ «የመንፈስ ቅዱስ» የሆነው ማን ነው የሚለውን አሳብ ነው።

ስለዚህም፤ ይህ ጥቅስ «አንድ ጊዜ የዳኑ፤ ሁልጊዜ ዳኑ» ከሚለው ጉዳይ ጋር ስላለው ግንኙነት መወያየት አያስፈልግም (ምዕራፍ 36ን ይመልከቱ)። አንድ ሰው በቅድስናውና ማጣቱ ጽድቅን ስለላለም

ከማጣት ጉዳይ በጣም የተለየ ነገር ነው። የመጀመሪያው ጳውሎስ በሮሜ 8 ውስጥ ያተኮረበት ነው።

የሮሜ 8፡9 ቃና በእውነት ሳይ ያተኮረ ሲሆን፤ በአዎንታዊ አቅጣጫ ሳይ ባለ ጠንካራ ተስፈኝነት እና በአሉታዊ አቅጣጫ ሳይ ባለ አነስተኛ የጨለምተኝነት ምልክት መካከል ሚዛናዊነት ያለው ነው። አስፈላጊ የሆነ ማስጠንቀቂያ፤ መንፈስ ቅዱስ «ሳይኖረው» የቀረን «ማንኛውንም ለው» የሚያመለክት፤ እና የአስተማማኝ ዋስትና፤ በግል «አንተን» የሚመለከት፤ ፈጽሞ በሮሜ ውስጥ መስጠት አያስፈልገውም፤ ምክንያቱም የሮሜ ሰዎች በሥጋ ሳሆን በመንፈስ ስለሆኑ፤ (ስለዚህም መላው ሮሜ 8ን ሰራሳቸው ስማድረግ ይችላሉ)። ይህን የሚመስል አጠቃላይ ድብልቅ የማስጠንቀቂያ እና ልዩ የማጽናኛ ቃል በሌሎች ሐዋርያዊ ጽሑፎች ውስጥ ይገኛል (ዕብራውያን 6፡9 ጥሩ ምሳሌ ነው - ምዕራፍ 27ን ይመልከቱ)።

ለማጠቃለል ያህል፤ “መንፈስ ቅዱስ” እንደ መንፈሳዊ ኃይል ይህን ያህል ጤናማ አስተምህሮ አልነበረም። እርሱን የሚያሳስበው ተከታዮቹ መጀመሪያ መንፈስ ቅዱስን ከተቀበሉት (ገላ. 3፡2)፤ መንፈስ ቅዱስ ስለነበረው «መስጠቱ» በሙሳቱ ውስጥ መሆን እንዳለባቸው ይቀጥላል (ገላ. 3፡5) ወይ የሚለው አሳብ ነበር። ሙሉ ደኅንነትን መስማመድ የሚቻለው መንፈስ ቅዱስ በውስጣቸው ሲሆን ብቻ ነው፤ አንድ ጊዜ «በመቀበል» አይበቃም።

የዚህ ልዩነት ተግዳሮት ከምንጊዜውም የበሰጠ ዛሬ በእኛ ጊዜ አስፈላጊ ነው። በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅ ጅማራ ብቻ ነው። መሞላት አንድ ነገር ነው፤ ነገር ግን ሙሉ ሆኖ መኖር ደግሞ ሌላ ነገር ነው። መንፈስ ቅዱስን «መቀበል» አስፈላጊ እርምጃ ነው፤ ነገር ግን በመንፈስ መሆን ግን የአሸናፊነት እርምጃ (አረማመድ) ነው። የሮሜ 8 መልእክት ይህ ሲሆን፤ ቀጥር 9 ግን የመፈተሻ መሣሪያ ነው።

ምዕራፍ 22

ቅዱሳን ቤተ ሰብ

(1ኛ ቆሮንቶስ 7:14)

ያላመነ ባል በሚስቱ ተቀድሷልና፤ ያላመነችም ሚስት በባሏ ተቀድሳለች፤ አለዚያ ልጆቻችሁ ርኩሳን ናቸው፤ አሁን ግን የተቀደሱ ናቸው (1ኛ ቆሮ. 7:14)።

ይህ ጥቅስ ደግሞ (ሕፃናት) ሳይስማሙ እና ቃል ሳይገቡ ለሰማጥመቅ ጉዳይ የሚቀርብ ተወዳጅ ማረጋገጫ ምንባብ የሆነ ጥቅስ ነው። ብዙውን ጊዜ ከቤተ ሰብ ጥምቀት ጋር ይያያዛል (ምዕራፍ 19ን ይመልከቱ)፤ ምንም እንኳን በእነዚያ ሁኔታዎች የቤተ ሰብ ራስ (ባል) እምነት ነበር ቤተ ሰቡን ያድናል ተብሎ የሚገመተው፤ ነገር ግን በዚህ ጥቅስ መሠረት የሚሰጥም እምነት እኩል ዋጋ እንዳለው ያመለክታል።

በእውነቱ፤ ይህ ጥቅስ ከደኅንነትም ሆነ ከመንፈሳዊ ውልደት ጋር ምንም ግንኙነት የለውም። ዐውደ ምንባብ ለሰ ጋብቻ እና በሁለት አማኞች መካከል፤ ወይም በአማኝና ባላመነው መካከል ያለውን ችግር ለመግለጽ የተጻፈ ነው። አማኝ የሆነ ሰው ከዚህ «እኩል ካልሆነው ቀንበር» ለማምለጥ ይችላል ወይ? እውነትም፤ አማኝ የሆነ ሰው በእንዲህ ያለ ሁኔታ መግባት የለበትም (2ኛ ቆሮ. 6:14) - ስለዚህም ሐዋርያው ጳውሎስ ከተጋቡ በኋላ አንዱ አማኝ የሆነበትን ሁኔታ በእርግጠኝነት እያጤነ ነው።

ጳውሎስ የጌታ ኢየሱስን ቃላት ለእያንዳንዱ እንዲህ ያለው ሁኔታ በሚሆን መልኩ ለመጥቀስ እይቸልም፤ ነገር ግን «ሐዋርያዊ» ምክሩ

የትእዛዝ ያህል ሥልጣን እንዳለው አድርጎ ይቆጥራል (1ኛ ቆሮ. 7:10) ። ከምክሩ በስተጀርባ ያለው መሠረታዊ መርሐ ግን የጌታ ምሳሌ አለው። ይኸውም መለያየት (ፍቺ) ምርጫ አይደለም የሚል ነው። በትዳር በሚመጣው ችግር ምክንያት መለያየት ብቸኛ መፍትሔ ከሆነ፤ አማኝ የሆነ ሰው ሳያገባ ለብቻው (ለብቻዋ) መኖር ወይም ከቀድሞ የትዳር ጓደኛው ጋር መታረቅ አለበት (የመጀመሪያው ጋብቻ ለጊዜው ተስተንጉለ አንጂ፤ አልፈለም።)

ቀረብ ብለን ስንመለከት፤ አንዳንድ አማኞች የትዳር ጓደኛ አማኝ አይደለም በሚል ምክንያት፤ ፍቺን ወይም መለያየትን ሕጋዊ (ተቀባይነት ያለው) ነገር ለማድረግ ሲሞክሩ ማየቱ የተለመደ ነው። እንዲህ ያለው የማይመች ቀንበር ግብረገባዊ ያልሆነ ግንኙነት ነው ተብሎ ስለሚታሰብ መቋረጥ ይኖርበታል፤ ከኃጢአተኛው ጋር መግባባትም «የቅዱሳን» ዝቅጠት ተደርጎ ይቆጠር ነበር። ይህም የሚያሰላችን ግንኙነት ለማቋረጥ የሚቀርብ ለብብ ይመስል ነበር፤

አንደ ሐዋርያው ጳውሎስ ከሆነ፤ በእውነቱ ተጽዕኖው የተገላበጠሽ ነው። ከአማኝ መርከስ ይልቅ፤ የማምነው «ይቀደሳል»። ግን ይህ ማለት ምን ማለት ነው? ሐዋርያው ጳውሎስ በኋላ ያላመነው የትዳር ጓደኛ ገና «አልዳነም» ስለሚል፤ ይህ ጽድቅን ተከትሎ የሚመጣውን የሞራልና የመንፈሳዊ መሻሻል የሚያመለክት ሊሆን በፍጹም አይችልም (1ኛ ቆሮ. 7:16)። እርሱ ቃሉን የተጠቀመው በቴክኒካዊ፤ በሕጋዊ እና ሥርዓታዊ በሆነ መልኩ «ለእግዚአብሔር አንደተለየ» አድርጎ መሆን አለበት (በብሉይ ኪዳን ውስጥ ያለው የመጀመሪያው ትርጓሜው ይኸው ነው)። «ቅዱስ» ለጋብቻ እንዲህ ዓይነቱን የማያምን ሰው በተለይ ምድብ ውስጥ ያስቀምጠውና «ከመካከላቸው ወጥቶ መስየቱን» ተገቢ ያልሆነ ያደርገዋል (2ኛ ቆሮ. 6:17)። ይህ የትዳር ግንኙነት የእግዚአብሔር ተቀባይነት እና የእግዚአብሔር ድጋፍ ያለው የአማኝ ድጋፍ ሊኖረው ይገባል።

ጳውሎስ ክርክሩን ጠበቅ በማድረግ የትዳር ጓደኛ አብሮ ለመኖር እስከማይቻል ድረስ «የረከሱ» ተደርጎ ከተቆጠረ (ይኸውም ባለማመናችሁ እንጂ በጋጢአታቸው ምክንያት አይደለም)፤ ተመሳሳዩን መርሕ ለልጆችም መጠቀም ይገባል፤ እናም አማኝ ልጆቻችንም መካድ አለበት (ምክንያቱም አንድም የማምን ሰው ልጆቹ ስለሆኑ እና «ሰለ ተበከሉ» ወይም ራሳቸው ቢሆኑ ገና አማኝ ስላልሆኑ) ሲል ይጠቁማል። ይህ ግን አስፈላጊ አይደለም፤ ምክንያቱም ቤተሰቡ እንደ አንድ አሐድ ያለው «ቅድስና» ልጆቻችንም አማኝ ሊቀበለው በሚችለው «ቅዱስ» በሚለው ምድብ ውስጥ ያደርጋቸዋልና። አሁንም፤ ጳውሎስ «ቅዱስ» የሚለውን ቃል የሚጠቀመው በተጨማሪም ባልሆነ «ግብረገባዊ» ትርጉም («ያልረከሱ») አድርጎ ሳሆን፤ በተጨማሪም እና ሕጋዊ ትርጉሙ («የማያረከሱ») አድርጎ መሆኑ ግልጽነው፤ የቁም ህልመኛ (የአሳብ ሰው) የሆነው ብቻ ክልጆች ጋር ምንም ግላዊ ግንኙነት የሌለው ሰው ብቻ ነው፤ አንድ የተለወጠ ወላጅ መኖሩ በልጆች ሕይወት ውስጥ «የተቀደሰ» ባሕሪ እንዲታይ ያደርጋል ብሎ የሚያስበው፤

ይህንን የቅድስና አገባብ ለሕፃናት ጥምቀት እንደ አሳማኝ ምክንያት አድርጎ መጠቀም፤ አደገኛ ነው ማለት ይቻላል። እንደዚሁም ደግሞ እነዚህ «የዋህ» ሕፃናት ምንም ዓይነት የመንጸት ሥርዓት አያስፈልጋቸውም ብሎ መከራከር ይቻላል (አይሁዶች አዲስ ገብ ለሆኑት አማኞችና ለልጆቻቸውም ሁሉ በሥነ ሥርዓቱ ታጥበው እንዲገቡና ከዚያ በኋላ የሚወለዱ ልጆቻቸው እንደ ነጹ አድርገው ይቀበላሉ)። እንደዚሁም ባመነች ሚስቱ «የተቀደሰ» ሆኖ ግን ያላመነ ባል እንደ «ቅዱስ» ልጆቹ ለጥምቀት ብቁ ነው ብሎ መከራከር ይቻላል፤

በክርስቲያናዊ ውልደት ላይ በሚደረጉ ወይይቶች ሁሉ በዚህ ምንባብ አጠቃቀም ላይ በሁሉም ዘንድ ስምምነት ቢኖር ጠቃሚ ይሆን ነበር። ለተጻፈለት ዓላማ፤ ማለትም ፍቺ እና ጋብቻ፤ ለመጠቀም እንኳ አስቸጋሪ ሆኖ ሳለ፤ ከዚህ አልፎ ላልተጻፈለት ጉዳይ ማለትም

ለጥምቀት ለመጠቀም መሞከርና መጎተቱ ተገቢ አይሆንም፤ እዚህ አንሥተን የተወያየንበት ዋናው ምክንያት በጥምቀት ጊዜ እና በሌላ የክርስቲያናዊ ውልደት ነጥቦች ላይ አዘውትረው ስለሚጠቅሱት ብቻ ነው።

የአማኞች ልጆች የሆኑት ሁሉ ከቅዱሳን ከወሳጆቻቸው መካከል አንዱ አማኝ በሆነበት ቤተ ሰብ ውስጥ የሚወለዱ ልጆች «ቅዱሳን» ናቸው። ጥምቀት ቅዱስ ክሆኑበት በላይ ከነበራቸው የበለጠ ቅዱስ ሊያደርጋቸው አይችልም፤ ስለዚህም ይህን አስቀድመው ለሆኑት ነገር መጠቀሙ የድርጊቱን የአዲስ ኪዳን ትርጉም ማጣመም ነው።

ምዕራፍ 23

የተለያየ አካል

(1ኛ ቆሮንቶስ 12:13)

አይሁድ ብንሆን የግሪክ ሰዎችም ብንሆን ባሪያዎችም ብንሆን ጨዋዎችም ብንሆን፤ እኛ ሁላችን በአንድ መንፈስ አንድ አካል እንድንሆን ተጠምቀናልና፤ ሁላችንም እንዱን መንፈስ ጠጥተናል። (1ኛ ቆሮንቶስ 12:13)።

ጳውሎስ በአብዛኛው መልእክቶቹ ላይ እንደሚያደርገው፤ እዚህም ጋ በተከላት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያጋጠመውን ችግር ለማቃለል ይሞክራል። ከእነዚህም አንዳንዶቹ የእስተምህሮ ጉዳይ ሲሆኑ (በለ ትንሣኤ በሙላት የተረዱ አይመስሉም)፤ አንዳንዶቹ ደግሞ የግብረገብ ችግር እስባቸው፤ ከሥጋ ዘመድ ጋር ግብረ ሥጋ መፈጸምና የጌታን እራት (ቅዱስ ቁርባን) በሚወስዱበት ጊዜ መስከር፤ አንዳንድም ማኅበራዊ ችግር በመኖሩ (በሰባኪዎች ዙሪያ ቡድን በመፍጠር መለያየት)። ሁለቱ መሠረታዊ ጭንቀቶች የቆሮንቶስ ሰዎች አስመብስል (ሥጋውያን እንጂ መንፈሳውያን እስመሆናቸው) እና በመካከላቸው መለያየት መኖሩ (የበለጠ ያተኮሩት በመንፈሳዊ ስጦታ እንጂ በመንፈስ ፍሬ ላይ እስመሆኑ) ነበር።

ከምንመለከተው ጥቅስ ቀጥሎ ያለው ዐውድ መንፈሳዊ ስጦታዎችን የሚመለከት (በግሪክ፡ ካሪዝማታ) ባለ ሦስት ምዕራፍ ክፍል ነው። 1ኛ ቆሮንቶስ 12 በእካሉ ውስጥ ስለሚለማመዳቸው የተለያዩ ስጦታዎች ያወሳል። 1ኛ ቆሮንቶስ 13 ስጦታዎች ያለ ፍቅር

ከተለማመዱ አካሉን እንደሚገባ ያሳያል፤ 1ኛ ቆሮንቶስ 14 ስጦታዎችን ከፍቅር ጋር መጠቀም አካሉን መገንባት የሚቻልበትን «የተሽሰ መንገድ» ይዘረዝራል። አብርሃት የሌላቸው የምዕራፍ ክፍሎች የጳውሎስን እሳብ ፍሰት በማቋረጥ አንባቢዎች ካሪዝማዊ ሳንድዊቾች እንዲገምጡ ከማድረግ ይልቅ ከውስጡ የሚንጠባተበውን ባፋጭ የፍቅር ማርማሳት እንዲልሉ ማድረጋቸው የሚያሳዝን ነው።

ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ሰዎች ሁኔታ ምላሽ እየሰጠ ነው፤ ይኸውም የመንፈሳዊ ስጦታዎችን እጠቃቀም በተመለከተ እነርሱ ዘንድ በቀጥታ ስቀረበሰት ጥያቄ መልስ በመስጠት ወይም፤ ምናልባትም፤ በጉባኤያቸው ውስት መንፈሳዊ ስጦታዎችን አላግባብ የመጠቀማቸው ዘገባ ደርሶ ሊሆን ይችላል። ሆኖም ግን፤ የእርሱ ዋናው ጭንቀት የአካሉ አንድነት ነው፤ ያለዚህ ስጦታዎቹ የማይጠቅሙ መጫወቻዎች ወይም አደገኛ መሣሪያዎች ናቸው። ስለዚህም የበለጠ በፍቅር ላይ እተኩሯል (በግሪክ እጋፔ፤ ይኸውም ከመላስ ይልቅ «የሚጠነቀቅ» ማለት ነው)። እንዲህ ያሰው አስተሳሰብ ራሱን ከመግለጽ ወይም ከማሳየት ይልቅ ሌሎችን ለማነጽ ይፈልጋል።

የ1ኛ ቆሮንቶስ 12 ዋና አሳብ «ልዩነት በአንድነት» ሲሆን በመላው ምዕራፉ ውስጥ ያሰው አሳብ የቆሮንቶስ ሰዎች በአንድነት በሚለበስበት ጊዜ የመንፈስ ቅዱስን እንቅስቃሴ የተስማመዱበትን ሁኔታ የሚመለከት ነው። ጳውሎስ የሚያሳስባቸው ሳይታስብ በድንገት የሚደረግ ንግግር ሁሉ ከመንፈስ ቅዱስ እንዳልሆነ በማሳሰብ ይጀምርና፤ ካለፈው ሕይወታቸው ጋር የተያያዘና አሁንም በሕይወታቸው የሚሠራ የጣየት እምልኮ ተጽዕኖ ሊኖር እንደሚችል ይጠቁማቸዋል። እንዲህ ያሉ የተጋነኑ ጩኸቶች ይዘት ምንጫቸውን ይጠቁማሉ። ምናልባትም ጳውሎስ በዚህ እሳብ የጀመረበት ምክንያት ወደ በኋላ የተዘረዘሩት አብዛኛዎቹ ስጦታዎች በመለኮት አነሣሽነት የሚደረግ ንግግርን ቅርጽ ስለሚይዙ ይሆናል።

የቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ሙሉ የሆነውን ካሪዝማታ (የጸጋ ስጦታዎችን) እየተሰማመደች ነበር፤ ስለዚህም ጳውሎስ አስቀድሞ እግዚአብሔርን ያመሰግናል (1ኛ ቆሮ. 1:7)። ነገር ግን የእነዚህ ስጦታዎች ብዛት አሁን ችግር አምጥቷል። አንዳንዶቹ ከሌላው የበለጠ የሚያስደንቁ ሲሆኑ፤ የሚጠቀሙባቸውን ሰዎች ዝነኛ (የታወቁ) ያደርገባቸዋል። የአንዳንድ የመንፈስ ስጦታዎች ፍላጎት ከፍ ሲል፤ ሰሌዎች ያሰው ፍላጎት ደግሞ ዝቅተኛ ቦታ ተሰጥቶአቸዋል። በእነዚህ ባልበሰሉ ክርስቲያኖች ሕይወት ውስጥ ምቀኝነት፣ ኩራት፣ ንዴት፣ ትዕግሥት ማጣት፣ ክፋት፣ ስድነት እና ሥርዓት የሰሸነት እድፍጧል፤ ነገር ግን የጸጋ ስጦታዎች መገለጥ እንዲህ ያሉትን ክፉ ልምምዶች ገሃድ ከውጥቶአቸዋል። ስጦታዎችን በግል ጥቅም ማዋሉ አካሉን እየከፋፈለው ነበር።

ስለዚህም ጳውሎስ የስጦታዎችን ልዩነት ሳይዘነጋ፤ አንድነታቸው ላይ ያተኩራል። ከእያንዳንዱ የስጦታ፣ የአገልግሎት፣ እና የሥራ ዓይነቶች በስተጀርባ ያለው አንድ አምላክ - አብ፤ ወልድ እና መንፈስ ቅዱስ ነው፤ ሦስቱም በካሪዝማቲክ (በጸጋ ስጦታዎች) እንቅስቃሴ ውስጥ በቀጥታ ይሳተፋሉ። እውነትም፤ ሥላሴ ልዩነት በአንድነት ሲሠራ የሚያሳይ ፍጹሙ እና የመጀመሪያው ምላሴ ነው፤ ይህም በምድር ላይ ባለችው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ በሚሠራው በሁሉም መለኮታዊ ተግባር ውስጥ ይታያል።

ጳውሎስ፤ በ1ኛ ቆሮንቶስ 12:4-6 ውስጥ ካለው «ሁሉም»፤ በቁጥር 7-11 ውስጥ ወዳለው «እያንዳንዱ» ተሸጋገረ። ያው አንዱ መንፈስ የስጦታውን ምርጫ ራሱ እያደረገ፤ እያንዳንዱን ሰው በስጦታ ይለያየዋል። ስለዚህም ሰጭው አንድ ነው፤ ዓላማውም አንድ ነው «ለጋራ ጥቅም» ነው። ስጦታዎች የተሰጡት ከአንድነት እና ለአንድነት ነው።

ቀሪው የ1ኛ ቆሮንቶስ ምዕራፍ 12 ከቁጥር 12፤ ከቁጥር 12 ጀምሮ ያለው፤ የሚያጠነጥነው በሰውነት ተሰዋጭ ዘይቤያዊ አነጋገር

ላይ ነው። ልክ ፈጣሪ የልዩነት በአንድነት ምሳሌ እንደሆነው፤ ፍጥረቱም በአምላኩ ተፈጥሯል። እጅና እግር፤ እና ሌሎችም የሰውነት ክፍሎች (ብልቶች) ሰሰውነት እንደተሰጡ ሁሉ፤ የመንፈሳዊ ስጦታዎችም ስቤተ ክርስቲያን ተሰጥተዋል። በሁሉም ሁኔታዎች ውስጥ የተሟላ ጤንነት የሁሉም አባላት (አካላት) የተሟላ ተሳትፎ እና ጥሩ ትብብር ውጤት ነው። ልብ ማድረግ ያለብን ነገር ጳውሎስ «ከክርስቲያን» እንዲህ መሆን አለበት አሰማሰቱን፤ ነገር ግን «ከክርስቶስ» ጋር እንዲህ ነው ማለቱን ነው። ቤተ ክርስቲያን የእርሱ አካል ናት - እንጂ የእኛ አይደለችም!

1ኛ ቆሮንቶስ 12:13ን በዚህ ዐውድ ውስጥ በጥንቃቄ መመርመር አለበት መመርመር አለበት። ቁልፍ የሆነው ቃል «አንድ» ነው፤ ተደጋግሞ «ሁላችንም» እና «መንፈስ» ከሚሉት ቃላት ጋር ሦስት ጊዜ ጥቅም ላይ ውሏል፤ ሁለቱም ሁለት ጊዜ አገልግለዋል። ሁላችንም - አንድ - መንፈስ የሚሉት ቃላት የጥቅሱን አሳብ የሚያተቃልሉ ሲሆን፤ ከጠቅላላው ውይይት ጋር በደንብ ያታጥማል። ይህ ምዕራፍ በሙሉ የሚያሳስበው ስለ ቆሮንቶስ ሰዎች የመንፈስ ቅዱስ ልምምድ እንጂ፤ ስለ ሥነ መለኮታቸው አለመሆኑን ማስታወስ ያስፈልጋል። «አነርሱ መንፈስ ቅዱስ ለእያንዳንዱ» የሚሰጣቸው የተለያዩ ስጦታዎች ልዩ ልዩ ልምምዶች ይኖራቸው ይሆናል፤ ነገር ግን «ሁሉም» በአካሉ ውስጥ የተጀመረውን የስጦታዎች አጠቃቀም በተመለከተ ተመሳሳይ ልምምድ አላቸው። በመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎች ልምምዳቸው ረገድ ያላቸው ይህ የጋራ መነሻ ነጥብ በተከታታይ ለሚመጡት ልዩ ልዩ ስጦታዎች መሠረታዊ አንድነት ይሰጣቸዋል። ሁሉም እርግጠኛ እና ሊታይ የሚችል በመንፈስ ቅዱስ የተሞላ ሕይወት ያለው የዳግም ልደት ልምምድን አንድ ዓነት ትዝታ ይጋራሉ። እንደዚሁም «ድርብ» ልምምድ ነው፤ «ተጠምቀናል» እና «ጠጥተናል» በሚሉት ሁለት ግሶች በደንብ ተገልጾአል። እነዚህን የ1ኛ ቆሮንቶስ 12:13ን ሁለት ግማሽ ክፍሎች ሲያይተን እናያለን።

«...በአንድ መንፈስ አንድ አካል አንድንሆን ተጠምቀናልና...»

የቅጽሉ ቃል ከ “ቅዱስ” ወደ “አንድ” ከመቀየሩ በስተቀር (ከላይ እንደ ተገለጸው፤ ከዚህ ምንጣብ ዐውድ እና ዓላማ አንጻር ሙሉ በሙሉ ሊብራራ የሚችል ነው)፤ ይህ ሐረግ በአዲስ ኪዳን ውስጥ በሌላ ቦታ ጥቅም ላይ እንደዋለው ዓይነት ነው። «በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅ» (ማቴ 3:11፤ ማር. 1:8፤ ሉቃስ 3:16፤ ዮሐ. 1:33፤ ዮሐዋ. 1:5፤ 11:16)። ግሡ (በግሪክ ባፕቲዝም፡ baptizein ይሰዋል) መስተዋድድ (በግሪክ፡- en) እና መንፈስ የሚለው ቃል (በግሪክ፡- pneumatic) ይከተላል። ስለዚህም ጳውሎስ የተናገረው ሐረግ ትርጉም በሁሉም ቦታ ከሚገኘው ጋር አንድ ዓይነት መሆን አለበት። የመስተዋድዱ ቃል በተለመደው መንገድ “ውስጥ” ተብሎ መተርጎም አለበት (እንጂ በብዙ የእንግሊዘኛ ትርጉሞች “በ” ተብሎ እንደተተረጎመው መሆን የለበትም፤ መንፈስ ቅዱስ ጥምቀቱ የተከናወነበት ወኪል ወይም መንገድ አይደለም፤ ነገር ግን ሰዎች የሚጠመቁበት በእርሱ ውስጥ ስለሆነ መካከለኛው ነው። “በ” መንፈስ መጠመቅ ተብሎ ከተወሰደ፤ ይህ ጥቅስ በመላው አዲስ ኪዳን ውስጥ የሥላሴን ሦስተኛ አካል (የአትማቂነት) ሚና እንዲናረው የሚያደርግ ብቸኛው ጥቅስ ይሆናል!

ልክ የቆሮንቶስ ሰዎች ብውሃ ውስጥ (በግሪክ፡- en hudati) እንደ ተጠመቁ ሁሉ፤ እንደዚሁም ሁላቸውም «በመንፈስ ቅዱስ ውስጥ» (በግሪክ፡- en pneumatii) ተጠምቀዋል ማለት ነው። «ተጠምቀናል» የሚለው የግሡ ቃል እንደሚያረጋግጠው፤ ስሁላቸውም በአንድ ጊዜ የተደረገ ድርጊትን የሚጠቁም ይመስላል፤ ምንም እንኳ አንድነት የሚለው ሁሉም በአንድ ደቂቃ ማስቱ ባይሆንም፤ ሁላቸውም ተጠምቀው በአንድ ቀን የቤተ ክርስቲያን አባል የሆኑ ይመስላል።

ነገር ግን ሁላቸውም በመንፈስ ውስጥ «የመጠመቅን» ልምምድ ተካፍለዋል ወይ? እያንዳንዳቸው በዚያን ጊዜ በውስጣቸው የሆነው ነገር ተለምዷቸዋል? የተሰማቸው ትዝታ አላቸው? ጳውሎስ ስለሚናገረው ነገር ያውቁ ነበር? ወይስ እነርሱ ባይገነዘቡት በመንፈስ ቅዱስ ስለ መጠመቃቸው አዲስ መገሰጥ ማግኘታቸው ነው? ዛሬ የተሰመዱት እንዲህ ያሉት ጥያቄዎች ምናልባትም ጳውሎስን እና የቆሮንቶስን ሰዎች ሳያስደንቁቸው አይቀሩም። ይሁን እንጂ፤ መታየት አለባቸው፤ ጥቅሱን የቆሮንቶስ ሰዎች ኃይሶኛ ልምምድ ሳይሆን የጳውሎስ አስተምህሮአዊ ማብራሪያ አድርጎ ከሚመለከተው እና ይህንን ጥቅስ በተመለከተ ካለው አጠቃላይ የወንጌል አማኞች ትርጓሜ አንጻር ነው። አብዛኛው ግን በአደጋ ላይ ነው፤ “ሁላችንም” የሚለው ቃል ክርስቲያን የሆነውን ሁሉ ያጠቃልላል ወይም አያጠቃልልም? በሌላ አነጋገር፤ የነበሩ ክርስቲያኖች ሁሉ፤ «በመንፈስ ቅዱስ ውስጥ ተጠምቀዋል» ወይ? ምንም እንኳ በሕይወታቸው የተሰማቸው ነገር ባይኖርም። የመጋቢያዊ ተዛምዶዎች በጣም ከፍተኛ ናቸው!

የዚህ ጥልቅ የአላብ ልዩነት ፍንጭ ያለው “አንድ አካል” በሚለው ሐረግ አተረጓጎም ውስጥ ነው። በመጀመሪያ እይታ፤ ይህ የአማኙን ወደ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን የመጀመሪያ አገባብ የሚጠቅስ ይመስላል። የሥርዓታውያን አመለካከት አራማጆች የውሃ ጥምቀት የመግቢያውን ጊዜ እንደሚያመለክት አድርገው ይረዱታል፤ ካቶሊኮች ግን የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀትን የውቻዊ ሥርዓት ውስጣዊ እውነታ አድርገው ይወስዱታል። መንፈስ ቅዱስን መቀበል የሚቻለው በዚህ (በጥምቀት) ሥርዓት በኩል ነው፤ በሕፃናት ጥምቀትም እንኳ ቢሆን፤ ከዚህ በኋላ የሚሆነው ማንኛውም የመንፈስ ቅዱስ ልምምድ፤ በፍጹም መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም፤ የመንፈስ ቅዱስ ከውስጥ «መልቀቅ» ነው። የወንጌላውያን አስተሳሰብ ደግሞ እምነትን የመጀመሪያ የመግቢያ ምልክት አድርጎ ይረዳል፤ ስለዚህም በመንፈስ መጠመቅ ክመጽደቅ ወይም መታደስ ጋር አንድ ነው ይላሉ። መንፈስ ቅዱስን መቀበል የሚቻለው በአመኑ ጊዜ ነው፤ ከዚህ በኋላ ያለው

ልምምድ፡ “የመንፈስ ሙላት” (ይህም ሌላ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆነ ቃል) ነው። ሁለቱም እስተላለፀች «በመንፈስ ቅዱ መጠመቅ» የሚለው ቃል አይመቻቸውም፤ እንዲሁም ኤጠቀሙበትም፤ አንደኛው በውሃ መጠመቁን መናገር ሲመርጥ፤ ሌላኛው ከመንፈስ ቅዱስ «ዳግም መወለዱን» መናገር ይመርጣል። የኢየሱስ መሲሐዊ አገልግሎት ዋና ባሕሪ ይኸው መጥመቁ የሐንስ የተናገረውን ትንቢት መሆኑ እዚህ ጋር የተጠቀሰው «ጥምቀት» ኃይልን የማስታጠቅ ድርጊት ከመሆን ይልቅ፤ የማዋሐድ ድርጊት እንደሆነ ተደርጎ ነው የሚወሰደው፤ በመንፈስ ቅዱስ የሚከናወን ቢሆንም እንኳ በመንፈስ ቅዱስ ስለ መጠመቅ ወይም በውሃ ስለ መጠመቅ የሚጠቅሰው ነገር የለም። በተለይም ወንጌላውያን «በመንፈስ ውስጥ መጠመቅ» እና «ዳግም መወለድ» ሁለቱም አልፎ አልፎ ከመሆን ይልቅ፤ በአንድ ዓይነት ድግግሞሽ የሚሟጠቁሉ መሆናቸውን ባላተሰመደ መልኩ የከነጉት ይመስላል፤ ይህን ለመደምደም ጴጌጠቆስጣውያን ደግሞ፤ ቃሉን መጠቀሙን ቢያዘውትሩም እንኳ፤ በ1ኛ ቆሮንቶስ 12:13 ይገኛል ብለው እያምኑም፤

በተግባር ይህ አመለካከት ከወንጌላውያን አመለካከት ጋር ተቀራራቢ ነው፤ ምንም እንኳ በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅን ወደ በኋላ እንደሚገኝ «ዳግም በረከት» አድርጎ ማመን የሚፈቅድ ቢሆንም። ለዘብተኛ እስተላሳሳቢ ያላቸው ደግሞ ሁለቱንም «ዳግም መወለድንም» ሆነ «በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅን» ለመጠቀም የሚፈሩ ይመስላሉ፤ መንፈስ ቅዱስ «በአካሉ» ውስጥ ባሉ በሰው ልጆች ሁሉ ውስጥ አሁን በመሥራት ላይ ነው ብለው ያምናሉ።

ካቶሊኮች፤ ወንጌላውያንና ጴጌጠቆስጦች “ውስጥ ወይም ወደ ውስጥ” የሚለው ቃል በአማርኛና በእንግሊዘኛ ያለው ትርጉም በግሪክም እንዲሁ ይመስላቸዋል። መጀመሪያውኑ ወደ አዲስ ሁኔታ መምጣት እንደሚጠቁም ተደርጎ ይወሰዳል። የእንግሊዘኛ (የአማርኛ) ወደ ሌሎች የጉዞ ደረጃዎች ሲዘረጋ፤ ገላጭ ቃላት ይታከሉበታል፤

በእዚህ “ልክ ወደ ውስጥ”፤ «በጣም ወደ ውስጥ» እንደሁም “በቀጥታ ወደ ውስጥ”። የሚሉትን ሐረጎች እናገኛለን። የግሪኩ ቃል “ኤስ” (eis) እነዚህን ሁሉ ወይም ከፊል ትርጉማቸውን፤ ያለ ምንም ተጨማሪ ገላጭ ቃል ይይዛል። ወደ መጀመሪያው፤ ወደ መካከለኛው ወይም ወደ መጨረሻው ጉዞ ሲያመልከት ይችላል - ይህ መነሻን ወይም መድረሻን ያጠቃልላል። በውዱ ብቻ ነው የትኛው ትክክለኛ እንደ ሆነ የሚያሳየው።

«ተጠምቀናል» ከሚለው ግስ ጋር በምንጠቀምበት ጊዜ፤ “ልክ ወደ ውስጥ” ከማለት ይልቅ ይበልጣል “በትክክል ወደ ውስጥ” የሚል ትርጉም አለው፤ ይህም ከጅማሬ ይልቅ ፍጻሜን ያመለክታል - ይኸውም በአንድ ነገር ወደ ሙሉ መገለጥ፤ ተግባራዊ ድርጊት ወይም ተገቢው ከፍተኛ ደረጃ ማምታት ማለት ነው። ለምሳሌ፤ “ሙሴን ይተባበሩ ዘንድ በደመናና በባሕር ተጠመቁ” የሚለው ሐረግ (1ኛ ቆሮ. 10:2) ዕብራውያን ባሪያዎች ቀይ ባሕርን ከመሸገራቸው በፊት እርሱ አልመራቸውም ማለት ሳይሆን፤ ነገር ግን ይህ ሁኔታ በእርሱ ላይ መደገፋቸውን እና መተማመናቸውን ወደ ሙሉ መስጠት አደረሰው፤ እና ከፈርዖን ሥልጣን ለእንዴና ለመጨረሻ መለያየታቸውን አመለከተ፤ ከዚያ «ጥምቀት» በኋላ ወደ ኋላ መመለስ ሊኖር አይችልም፤ ምክንያቱም ያ የመጨረሻ ነበር። “ከክርስቶስ ጋር አንድ ትሆኑ ዘንድ የተጠመቃችሁ” የሚለው ሐረግ (ገላ. 3:27 - ይህ የውሃ ጥምቀት እንደሆነ በመገመት፤ «ክርስቶስን ለብላችኋልና» የሚለው መግለጫ ሲታይ ይህ ሊሆን የሚችል ይመስላል) ያንኑን ዓይነት ቁም ነገር ይይዛል፤ ከመጠመቃቸው በፊት ከክርስቶስ ጋር ጎብረት የላቸውም ወይም በእርሱ እምነት የላቸውም ማለት ሳይሆን፤ ግን እነዚህ ሁሉ አሁን ወደ ተገቢው መደምደሚያ ደረሱ ማለት ነው። ይህን ሁኔታ በጣም ግልጽ አድርጎ የሚያብራራው የሐንስ የተናገረው ነው። «እኔ [በግሪኩ፡ “ኤስ” “eis”] ለንሐሐ አጠምቃችኋለሁ» በውሃ (በግሪኩ፡ «ኢን» «en») አጠምቃችኋለሁ» (ማቴ. 3.11) -

ከመጠመቃቸው በፊት የንስሐን ፍሬ እንዲያሳዩ ጠይቆአቸዋል (ማቴ. 3:8)፤ እነርሱ ለንስሐ በእርሱ ከመጠመቃቸው በፊት ንስሐ መግባታቸውን ማረጋገጥ ነበረባቸው።

ይህ ከመደበኛው የእንግሊዘኛ ቋንቋ አጠቃቀም ትንሽ ለየት ይላል፤ “ወደ ውስጥ” የሚለው ወደ «ውስጥ» ይመራል። ነገር ግን “ወደ ውስጥ” (በግሪክ ኤስ- «eis») ከጥምቀት ጋር ሲሆን፤ «በትክክል ወደ ውስጥ» ማለት ከሆነ ሁሉም ነገር ትክክል ይሆናል። ይህም ማለት፤ ዋናተኛ ከመዋኘቱ በፊት አግሩን በውኃው ውስጥ ነክሮ መቀቱን እንደሚያይ ማለት ነው። ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናገኘው ሌላ ምሳሌ ሐዋርያው ጴጥሮስ በበዓለ ጎምሳ ዕለት ንስሐ የኃጢአት ስርየት ያስገኛል ሲል ያስታውቀው ነገር ነው (የሐዋ. 2:38) ፤ ካለፈው ነገር ነፃ የመሆኑን ጉዳይ ወደ ከፍተኛ ደረጃ እና ፍጻሜ ያመጣዋል፤ ይኸውም ልክ ቀይ ባሕርን መሻገር የዕብራውያን ከግብፅ ባርነት ነፃ መውጣት ወደ መደምደሚያው እንዳደረሰው ሁሉ ማለት ነው፤ ምንም እንኳን የባርነት ቀንበራቸውን የጣሉት ከጥቂት ቀናት በፊት ቢሆንም።

ይህን ግንዛቤ በ1ኛ ቆሮንቶስ 12.13 ላይ በተግባር ስናውል፤ «በአንድ መንፈስ መጠመቅ» ተጠማቂውን ሰው አካሉን በልዩ ልዩ ስጦታዎች በሚያገለግልበት ኃይል በመቀባት፤ በቀጥታ ወደ አካሉ ውስጥ ያመጣዋል። ጳውሎስ ስለ አካል «አባልነት» ያለው መረዳት ሙሉ በሙሉ ተግባራዊ ነው- ዋናው ነገር በእባላት የስም መዝገብ መስፈር ሲሆን፤ የተሰጠውን ሚና መወጣቱ ላይ ነው፤ «በመንፈስ መጠመቅ» ነው የአካሉን የእያንዳንዱን ብልት ለውጤታማ ተግባር የሚያበቃው።

ይሁን እንጂ፤ ይህ የጥቅሉ ትርጓሜ «በመንፈስ ያልተጠመቁት» «በቀጥታ» ከአካሉ ውጭ መሆን አለባቸው ወደሚል አስታዊ መደምደሚያ እንድንደርስ እንደሚከለክለን ልብ ማለቱ እስፈላጊ ነው። ምናልባትም ወደ እካሉ እየገቡ ሊሆን ይችላል፤ ግን ገና እግዚአብሔር ወደ አዘጋጃቸው ቦታ እና አገልግሎት አልደረሱ ይሆናል።

እንደዚሁም፤ ንስሐ የገቡ አማኖች ሆነው ገና በውሃ ያልተጠመቁት ለመግባት መንገድ ላይ ሲሆኑ፤ ነገር ግን መሠረታዊውን ከደቀ መዛሙርት የሚፈለገውን ነገር ገና አላሟሉም (ማቴ. 28:19)። ነገር ግን «በሙሉ ውጭ» ናቸው ለማለትም አይቻልም፤ ቢሆንም ግን፤ በሙላት «ውስጥ» ናቸው ለማለትም አያስደፍርም (መንፈሳዊ ሁኔታቸው በምዕራፍ 36 ውስጥ በደንብ ተብራርቷል)።

ምንም እንኳን በዚህ ጥቅስ ላይ ባተረጎም እና ባይገለጽም፤ ይህ ግንዛቤ «በአንድ መንፈስ መጠመቅ» የሚለው አባባል በሌሎች የአዲስ ኪዳን ክፍሎች ያለው ዓይነት ትምህርታዊ እና ተግባራዊ ትርጉም እንዲኖረው ይፈቅዳል። (ጳውሎስ፤ እርሱ የሚናገረውን የቆሮንቶስ ሰዎች እንደተረዱት አድርጎ ወስዷል)። እርሱ ለሁልጊዜውም በሚሰማና ከልምምድ በሚታይ ምልክት የሚታደብ ሆን ተብሎ የሚደረግ ነው። በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅበአንድ በኩል ከመጽደቅ ጋር ወይም በሌላ በኩል ደግሞ ከውሃ ጥምቀት ጋር ተመሳሳይ ተደርጎ ቢወለድ ኖሮ፤ ይህ ሁሉ ችግር እያመጣም ነበር። ግን ስለ ሁለቱም አመለካከቶች ተጨማሪ ጥርጣሬ ያስነሣል። በመንፈስ «መረለረስ» («መጠመቅ» ማለት ይኸው ስለሆነ) ከመንፈስ ቅዱስ «መፍሰስ» ጋር አንድ ነበር፤ ይህም የአዲስ ኪዳን አማኝ ሁሉ የተለማመደው ነገር ነበር (ምዕራፍ 16፣ 18 እና 26ን ይመልከቱ)። ይህ ዐቢይ ነጥብ በጥቅሉ በሁለተኛው ክፍል ውስጥ አጽንኦት ተሰጥቶታል፤ እኛም ቀጥለን እንመለከተዋለን።

«...አንዱን መንፈስ ጠጥተናል»

ሥነ ሥርዓታውያን፤ የዚህን ጥቅስ የመጀመሪያውን ክፍል ከውሃ ጥምቀት ጋር እንደ አድርገው እንደ ወለዱት፤ አሁን ደግሞ ሁለተኛውን ክፍል ከቅዱስ ቁርባን ጋር አስተሳስረዋል፤ ወንጌላውያን፤ የጥቅሉን የመጀመሪያ ክፍል ከመጽደቅ ጋር በማገናከብ፤ ወደ ቅድስና የሚመራውን የመንፈስ ቅዱስን በቀጣይነት መቀበልን የሚገልጽ አሳብ ያያሉ። የግሉ ጊዜ እስኪመረመር ድረስ፤ ሁለቱም ትርጓሜዎች

ተጠያቂያዊ ይመስላል - «ጠጥተናል» የሚለው ቃል አንዴ የተደረገ፤ ብቸኛ የሆነ፤ የማይደጋግም ሁኔታን ይገልጻል! ለለዚህም፤ ያለማቋረጥ የሚካሄድ መጠጣትን፤ በባሕሪው ሥርዓታዊም ሆነ መንፈሳዊ፤ ሊያመለክት አይችልም። የሚያመለክተው ከውስጥ የሚፈልቀውን የሕይወት ውሃ ወንዝ የጀመረውን ያንን አንዱን መጠጣት ነው (ምዕራፍ 11 ይመልከቱ)።

ታዲያ ይህ «መጠጥ» ምንድን ነው? በዚህ ጥቅስ ውስጥ ያሉት ሁለቱስ ሁኔታዎች አንዴት ሊባሉም ይችላሉ? ጥቂት ምሳሌዎች ሁለቱም በፍጹም እንደማይመሳሰሉ ይናገራሉ፤ በከፊል ምክንያቱ ሁለቱ ያገናኛቸው «እና» የሚለው ሲሆን፤ ዋናው ምክንያት ግን ግሉ «የዕብራይስጥ ተመሳሳይ» ስላለው ነው፤ አንዲህ ዓይነት አገላለጾች በተለይም በመዝሙር መጽሐፍ ውስጥ በብዛት የሚገኙ ሲሆን ቀደም ሲል አይሁዳዊ መምህር ክነበረ ሰው ጽሑፍ ውስጥ መገኘታቸው የተለመደ ነው፤ እዚህ ጋ ጥቅም ላይ በዋለው ተመሳሳይነት «ዓይነት» ላይ ያለው አስተያየት የተለያየ ነው። ተመሳሳይ ትርጉም (አንድን ነገር በሁለት የተለያዩ መንገዶች ማለት) እንደሆነ ወይም ውሕድ (በሁለተኛው መስመር ላይ በሚደረግ ተጨማሪ መረጃ የመጀመሪያውን መስመር አሳብ ማዳበር)።

አንዳንዶች ጥንዱን ተመሳሳይ አድርገው ያዩታል፤ ምንም እንኳ «መረሰረሰ» እና «መጠጣት» አንድ ሲሆኑ ባይችሉም! ይህን አሳብ ለመደገፍ፤ ወደ ሁለተኛው ግስ ለማራቹ ትርጉም መሄድ ያስፈልጋል - ይኸውም፤ «በመስኖ ማጠጣት» ወይም «መመላት» ነው። ሁለቱ ግሶች ያኔ እኛ ሁላችንም በመንፈስ ቅዱስ ተጥለቀለቅን ለማለት ይቻላል። ይህ ምናልባት ይቻል ይሆናል፤ ግን በጌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ አይገኝም - ኢየሱስ ለላምራዊቷ ሴት እንደዚሁም በዳስ በዓል ላይ ለነበሩት ሊጠጣቸው ለሰወደደው «መጠጥ» የጠቀለው እንዲህ አልነበረም (ምዕራፍ 117 ይመልከቱ)።

ሁለቱንም እንደ ሰው ለራሽ የቃላት ቅንብር ቢወሰድ ለሜት ይለጣል፤ አንድ ድርጊት ወይም ልምምድ በሁለት የተለያዩ መንገዶች መገለጹ ነው። የጥቅሉ መጀመሪያ ክፍል የሚያመለክተው ተጨባጩን ሁኔታ ሲሆን፤ ሁለተኛው ክፍል ግን ተጨባጭ ያልሆነውን ነው ቢባል ተስማሚ ነው። ቢሆንም ይህ ዘመናዊው ልዩነት ለአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች እንግዳ ነገር ሳይመለላቸው አይቀርም፤ ምንም እንኳ የማያቋርጠው ምክራቸው «መሆን ያለብህን ሁን» ማለትም አንተነትህ ሁኔታህን ይመለከር፤ ቅድስናህ ጽድቅህን ይመለከር የሚል ቢሆንም። ቀደም ብለን አንዳየነው ሁሉ፤ «ተጠመቀ» የሚለው ቃል ጠንከር ያለ ከግል ስሜት ጋር የተያያዘ ነገር አለው።

ለለዚህ የመጀመሪያው ክፍል ውጫዊውን ሁኔታ እንደሚገልጽ፤ ሁለተኛው ክፍል ደግሞ ውስጣዊ የሆነውን እንደሚገልጽ አድርጎ ማየቱ የበለጠ ተገቢ ይመስላል። «ማረሰረሰ» የሚለው ከውጭ የሚፈሰስን ነገር ስለሆነ ውጫዊውን ይናገራል፤ «መጠጣት» የሚለው ቃል የሚገልጸው ወደ ውስጣችን የሚፈሰስ፤ ወደ ውስጣችንን የሚገባን ነገር ያመለክታል። የዚህን ማረጋገጫ ከግሁ አነባበብ ልንረዳ አንችል ይሆናል - «ማረሰረሰ» የሚለው ተካፋይ (ተሳታፊ) ያልሆነ ሲሆን፤ ይኸውም የሚያመለክተው የአጥማቂውን ብቻ ድርጊት ነው፤ ግን «መጠጣት» መካከለኛ ሲሆን፤ በአጥማቂውና በተጠማቂው መካከል ያለውን ትብብር ያመለክታል።

ሁለቱም ቃላት የወጡት ከኢየሱስ ነው (ዮሐ. 4:13፤ 7:37-39፤ የሐዋ. 1:5፤ 8)። ባልተለመደ መንገድ የተያያዙት ከበዓስ ጎምሳ ጋር ነበር - ደቀ መዛሙርት በመንፈስ ቅዱስ በተጠመቁ ጊዜ፤ የተመለከቱአቸው «የሰክሩ» መስጲቸው ነበር (የሐዋ. 2:13-15)። ጳውሎስ አማኞችን በወይን ጠጅ «አትስክሩ»፤ ነገር ግን በመንፈስ ተሞሉ ብሎ ይመክራቸዋል (ኤፌ. 5:18)። ሁለቱም አሳቦች በተፈጥሮ ዐውድ ውስጥ ይከሰታሉ - ዝናብ ክዘነበ! መሬቱ «በመጠጣት» «ይረለርሳል» (ዕብ. 6:7)።

ይህ ጳውሎስ የሚጠቅሰው ልምድ ያስንቁ ተሳትፎ በመንፈስ ቅዱስ «መረከረስ» እና በንቃት መንፈስ ቅዱስን «መጠጣትን» አጣምሮ ይይዛል (ሁሉንም በሚያካትተው ደረጃ ላይ አፍን የመጠቀሙን አንድምታ ልብ በሉ)። ሁለቱም በአንድነት፤ ሐዋርያት «መንፈስ ቅዱስን መቀበል» ብለው የሚጠሩትን ይመሠርታሉ። በጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ፤ እነርሱ ወይም ማንኛውም ሌላ ሰው ሳያውቅ አንድ ሰው «ሊረከረስ» ወይም «እንዲጠጣ ሊደረግ» የማይገባና ትርጉሙን ይመስላል፤ ይህ የታወቀ ልምድ ነበር አንድን አማኝ ከዚህ ዓረፍተ ነገር በፊት የተዘረዘሩትን መንፈሳዊ ስጦታዎች እንዲለማመድ (በልሳን መናገር እና ትንቢት በመጀመሪያ ከሚጠቀሱት መካከል ናቸው)፤ እና የአካሉ (የቤተ ክርስቲያን) ሙሉ እና ንቁ አካል እንዲሆን የሚያደርገው።

ስለዚህ ጥቅስ የዛሬው ጠቅላላ አጠቃቀም የምንጨምርበት ነገር ይኖር ይሆናል (ምንም እንኳ ይህ በስፊው በምዕራፍ 35 ውስጥ የሚተነተን ቢሆንም)። «ሁላችንም» የሚለው ሐረግ በትክክል በጥቅም ላይ የዋለው ስቆሮንቶስ አማኞች ነበር። ይህ ቤተ ክርስቲያን «የተተከሰው» ወይም «የተቋቋመው» በጳውሎስ እንደመሆኑ እርሱ ሁልጊዜ አጥብቆ የሚናገረው እርሱ የመስከረላቸው አማኞች መንፈስ ቅዱስን «እንዲቀበሉ» እና በኢየሱስ «እንዲያምኑ» ነው፤ ይህ ልምድ በመንፈሳዊ ውልደታቸው ወቅት በትክክል እንደተካተተ በመገመት፤ ስለ አንድነት የሚያቀርበውን ሂሳብ የዚያ ክስተት የጋራ ተካፋይነት ትዝታዎች ላይ ይመሠረታል። ነገር ግን ይህ ዛሬ ለሁሉም «ክርስቲያኖች» ወይም «አብያተ ክርስቲያን» ይሆናል ተብሎ ሊገመት አይችልም፤ ይኸውም ሁሉም የዛሬ አማኞች በውሃ ጥምቀት «ከክርስቶስ ጋር ተቀብረዋል» ተብሎ እንደሚገመተው ማለት ነው (ሮሜ 6:4፤ 1ኛ ቆሮ. 1:13፤ ገላ. 3:27፤ ቆላ. 2:12 - ሁሉም ይህንን ይገምታሉ)። ዛሬ ከሁለቱ አንዱን ወይም ሁለቱንም ጥምቀቶች ያላገኙ ብዙ አማኞች አሉ።

ይህ ሐቅ በ1ኛ ቆሮንቶስ 12 ውስጥ የተጠቀሱት «የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎች» እጥረት ስለመኖሩ፤ እና በብዙ ሁኔታዎችም ፈጽሞ ላለመኖሩ፤ ማብራሪያው ነው። እንዲህ ከሆነ ቤተ ክርስቲያን «በተፈጥሮ» ስጦታዎች ላይ ጥንኛ ነች (ይኸው ክርስቲያን ከመሆናቸው በፊት የነበራቸው ስጦታዎች እና ከሆኑም በኋላ የሚጠቀሙባቸው)፤ እንዲህ ያሉት ስጦታዎች ለሁሉም እኩል ባለመስጠታቸው ምክንያት፤ የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት የእግዚአብሔርን ሕዝብ ንቁ ተሳትፎ የሚያደርጉ ጥቂት አገልጋዮች እና ተሳትፎ የማያደርጉ ብዙሃኑ ተገልጋዮች በሚል ይከፈላል፤ 1ኛ ቆሮ. 12:13 የግል ልምዳችን ላይሆን ሊቀር፤ ከቁጥር 7-11 ያለውም ልምምዳችን አይሆንም! ወንጌላውያን ጸሐፊዎች እንኳ ሳይቀሩ፤ «በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅ» የሚለውን አነጋገር የማይወዱና የማይጠቀሙበት የመንፈስ ስጦታዎች በመደበኛነት እና ያስማድረጥ የሚታዩት ይህ አባባል በድፍረት በሚለበክበት ቦታ እንደሆነ በግልጽ አምነዋል። (ሰምሳሌ፤ የማይክል ካሲዲ፤ ከማይክል ግሪን (Bursting the Wineskin)- የወይን አቁማዳውን ማፈንዳት ሲል የጻፈውን ማየት ይቻላል። ተግባራዊ የሆነ ማስተዋል የተዘጋጀ ማብራሪያ የሚነድለው ነገር ሊያሟላ ይችላል!

«መረከረስን» እና «መጠጣትን» አጣምሮ የሚይዘው የክርስቲያናዊ ውልደት የመንፈስ ቅዱስ «መጥለቀሰቅ» ከሌለበት ጎደሎ ነው ብለን ማተቃሰል እንችላለን፤ ይህ ልምምድ የቤተ ክርስቲያን አንድነት ዋና መሠረት ነው። እውነትም፤ ያለዚህ «በሰላም ማስሪያ የመንፈስን አንድነት ለመጠበቅ» አይቻልም (ኤፌ. 4:3)። ይህ ብዙውን የአብያተ ክርስቲያናትን ኅብረት ቅሬታዎችን እና ያልተጠበቀ የካሪዝማቲክ እንቅስቃሴ አንዳንድ ውጤቶችን ለመግለጽ ይችላል - ውሃው ከአጥሩ በላይ ከፍ ብሎ ሲሞላ፤ ዳኪዬዎቹ (ወፎቹ) አብረው መዋኝት ይጀምራሉ!

ምዕራፍ 24

የተጠመቁ ሙታን

«እንዲያማ ካልሆነ፤ ስለ ሙታን የሚጠመቁ ምን ያደርጋሉ? ሙታንስ ከቶ የማይነሡ ከሆነ፤ ስለ እነርሱ የሚጠመቁ ስለ ምንድን ነው? (1ኛ ቆሮንቶስ 15:29)። በእዲስ ኪዳን ውስጥ ስለ «ውክልና» ጥምቀት የተጠቀሰበት ቦታ ይህ ብቻ ነው፤ ይህም አንድ ሰው በምትክ ሥርዓቱን የሚፈጽምበት ነው፤ የሆነ ሆኖ፤ ይህ ሰው ተጠቃሚ አይሆንም። አንዳንዶች ሙሉ ደኅንነትን ከማግኘታቸው በፊት ዘመዶቻቸውን ለመከላከል እንደተጀመረ እና በጣም ቀደም ያለ ክርስቲያናው ልምምድ አድርገው ያየታል። ይህም በመጀመሪያው ፋሲካ እና በዓለ ጎምሳ ቀን የተደረገ ነበር። ስለዚህ፤ ከጥቂት ትውልዶች በኋላ ያለ ጥርጥር ከሚጠፋት ልማዶች መካከል አንዱ ይሆናል (ይኸውም ከአያቶቻቸው በተጨማሪ ስለ አያት ቅድመ አያቶቻቸው ዘላለማዊ ዕጣ ፈንታ የሚገዳቸው ጥቂት ሰዎች በመሆናቸው ምክንያት ነው)።

ሌሎችም፤ በተለይም ሞርሞኖች እስከ «መጨረሻው ቀን» ድረስ የሚሠራ ልምድ እንደሆነ ያምናሉ፤ በተለይም በዚህ ጥቅስ አማካይነት ሙሉ መጽሐፍ ቅዱሳዊና ሐዋርያዊ ፈቃድ በማግኘት ነው። ቢሆንም፤ ፍጹም «ክርስቲያናዊ» ተደርጎመወለዱን በተመለከተ የሚለነዘሩ ከባባድ ተቃውሞዎች አሉ፤ እንደምታው ከአንዳንድ ዋና ዋና የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርቶች ጋር ፍጹም ይሆናል።

በመጀመሪያ ነገር፤ የሞራል ምርጫ በሞት ጊዜ ያከትማል ከሚለው የእዲስ ኪዳን ትምህርት አጠቃላይ ትርጉም ውጭ ይሆናል።

ከዚህ ሕይወት በኋላ ማንም ለመሻገር የማይችለው ታላቅ ገደል (ሉቃስ 16:26) አለ። በዚህ ሕይወት ላለን የምናደርጋቸው ውሳኔዎች ለዘላለማዊ ዕጣ ፈንታችን ወሳኝ ናቸው (ሉቃስ 12:20)። በሚቀጥለው ዓለም ለደኅንነት «ሁለተኛ ዕድል» አለው የሚለው አስተምህሮ በሐዋርያዊ ስብከት ውስጥ ያለው አነስተኛ ነው። ብቸኛው ለየት የሚለው ሁኔታ የሚመለከተው አንድን ትውልድ ነው - ይኸውም፤ በኖኅ ዘመን በውሃ የሰጠሙትን ነበር (1ኛ ጴጥሮስ 3:19-20፤ ምዕራፍ 29ን ይመልከቱ)።

ሁለተኛ፤ ይህም የተሰፋፋውን «በጥምቀት የመታደስ» አስተምህሮን ያካትታል - ይህም የጥምቀቱ ተጠቃሚዎች ንስሐ ባይገቡ እና ባያምኑም እንኳ፤ ተገቢ ቃላትን መጠቀም ደኅንነትን ያስገኛሉ የሚል አስተሳሰብ ነው። የዚህ ሜካኒካዊ፤ እንዲያውም ምትሐታዊ፤ የጥምቀት

አመለካከት ቴክኒካዊ ስያሜ (ex opera operato) የሚለው የላቲን ቋንቋ ሲሆን («በራሱ ይሠራል») እንደማለት ነው።

ሦስተኛ፤ የሚተማመነው በወኪልነት እምነት አማራጭነት ላይ ነው - ይህም እምነት በሌለው ሰው ፈንታ የሚለማመዱት ነው፤ ፈቃዳቸው እና ትብብራቸው ቢገኝም ባይገኝም። አውነት ነው በወንጌል ውስጥ የዚህ ዓይነት ጥቂት ምሳሌዎች አሉ፤ ምንም እንኳ እዚህ ጋ የሚመለከተው ፈውስና አጋንንትን ማስወጣትን ቢሆንም ቅሉ። ነገር ግን ግላዊ እና ዘላለማዊ ደኅንነትን በሚመለከት ጉዳይ ላይ ማንም ሰው እንደ «ምትክ» ሆኖ ያገለገለበት አንድም ሁኔታ የለም። ለምሳሌ፤ በሐዋርያት ስብከት የግለሰቡን የራሱን ምላሽ አላስፈላጊነት በተመለከተ በአጽንዖት ተመልከቱ («ንስሐ ግቡ፤...እያንዳንዳችሁም ... ተጠመቁ...» የሐዋ. 2:38፤ ምዕራፍ 15ን ይመልከቱ)። ምንም እንኳ ብሔራዊ ኃጢአቶችን በተመለከተ በብሉይ ኪዳን ውስጥ የጋራ ኃላፊነት አገላለጾች ቢኖሩም (ነህምያ 1 እና ዳንኤል 9 እንዲህ ያለውን አሳብ ይዘዋል። በእዲስ ኪዳን ውስጥ ግን የውክልና ንስሐን

የተመለከተ ምንም ማስረጃ የለም። በእርግጥም፤ እያንዳንዱ ግለሰብ ለገዛ ራሱ ኃጢአቶች ተጠያቂ መሆኑ፤ የአዲሱ ኪዳን መለያ ምልክት ነው (ኤር. 31:29-30፤ ሕዝ. 18:2)።

ከእነዚህ አጠቃላይ ችግሮች በተጨማሪ፤ ክርስቲያናዊ ልምድን እንዳልጠቀሰ የሚጠቁሙ ምልክቶች በምንባቡ ውስጥ አሉ። ይህን ስለሚጠቁሙት ሰዎች በሦስተኛ ደረጃ ይናገራል። «እኛ ለምን...?» ወይም «እናንተ ለምን...?» ብሎ ከመጠየቅ ይልቅ «እነርሱ ለምን...?» ብሎ ይጠይቃል። ከዚህ በመጨመር (ምናልባትም በጥንቃቄ የተመረጠ ሊሆን ይችላል)፤ የቃላት አጠቃቀም በተጨማሪ ታላላቅ ግድፈቶችም አሉ። ስለ ንስሐና እምነት ምንም አልተጠቀሰም፤ የውክልና ባሕሪ ያለውም እንኳ ቢሆን፤ ምንም እንኳ፤ ጳውሎስ ለጥምቀት ሁለቱንም አስፈላጊ ቅድመ ሁኔታዎች አድርጎ ቢመለከታቸውም። ጳውሎስ ስለ ልምምዱ ዓላማ ወይም ውጤታማነቱም እንኳ አልተናገረም።

ጳውሎስ ያነሣው ነጥብ ቢኖር፤ እነዚህ በዚህ አካላዊ ውለት በሞቱ ሰዎች ፈንታ ሥርዓት የሚካፈሉ ሰዎች ይህንን የሚያደርጉት ከሞት በኋላ አካላዊ ኑሮ ይኖራል ብለው በማመናቸው ነው (ከግሪኮች የአካል መጥፋትና የነፍስ ሕያውነት አመለካከት የተለየ ነው፤ ለዚህም ሥርዓታዊ ድርጊት ማድረግ አይጠቅምም)። «ፋይዳቢስ በሆነው አምልኮአቸው» ላይ ያላቸው መተማመን ከቆሮንቶስ ክርስቲያኖች ፕርጣሬ ጋር ፍጹም ተቃራኒ ነው፤ በዚህም የግሪኮች ፍልስፍና ባሕሪ በሆነው የሙታንን ትንሣኤ በተመለከተ ባለ ጥርጥር የተበከሉ ይመስላሉ (ከየሐዋ. 17:32 ጋር አነጻጽሩ)።

በግልጽ እንደታየው፤ ጳውሎስ የሚጠቀመው “የእድ ሆሚነም” (ad hominem) ክርክር የተባለውን ነው። የአረማውያን በራስ የመተማመን ምሳሌ ተጠቅሞ ተጠራጣሪ እንባቢዎቹን ወደ ጽኑ እምነት እንዲመጡ ለማሳፈር ያለው ነው። ጳውሎስ ይህን ድርጊት መደገፉ ሳይሆን፤ ኢየሱስ የብልሁን ያልታመነ መጋቢ ምሳሌ

እንደተጠቀመው ዓይነት አድርጎ ነው፤ ስለዚህም፤ «የዚህ ዓለም ልጆች ለትውልዳቸው ከብርሃን ልጆች ይልቅ ልባሞች ናቸው» (ሉቃስ 16:8) የሚለው አባባል እውነት ነው።

ከሲንጋፖር የገዛሁት ከቀርክሃና ከወረቀት የተሠራ መኪና ፎቶ ግራፍ አለኝ (ይላሉ ደራሲው)። ሰዎች ይህን መኪና ገዝተው በቀብር ጊዜ አስከሬን ማቃጠያ ክምር እንጨት ላይ አድርገው በማቃጠል ሚቹን ወደ ሚቀጥለው ዓለም በምቹ ትርጓሜዎች ይሸኑበታል። የገረመኝ፤ ይላሉ ደራሲው፤ ከወረቀት የተሠራው የመኪናው ጉማ የመርቸዲስ መኪና ምልክት አለበት፤ ይህም ምናልባት የጉዞ ዘመን ዋስትና ለመስጠት ይሆናል!) ምናልባት ጳውሎስ ዛሬ በምድር ላይ ቢኖር ኖሮ፤ ከሞት በኋላ «ቁላዊ» ሕይወት አለ የሚለውን ይህን ገራገር እምነት «የአካል» ትንሣኤን ከሚቃወመው ተራማጅ የሥነ መለኮት ጋር ያነጻጽረው ነበር፤ በዚህም የመጀመሪያው ከሁለተኛው የበለጠ እምነት እንዳለው ያሳያል፤ በዚህ ዓለም የመርቸዲስ መኪና እንዲኖራቸው የሚችሉ ብዙ ክርስቲያኖች ከዚህ የቻይኖች ምሳሌ በመማር በትክክለኛ የገዝብ እና ቁላዊ ሀብት አጠቃቀም እንዴት «በለማይ መለብሱ» እንዳለባቸው ማወቅ ይገባቸዋል (ማቴ. 6:19-21፤ ሉቃስ 16:9)።

ከላይ የተሰነዘሩት አንዳንድ ነጥቦች ስለ ሕፃናት ጥምቀት ተገቢነት እና ውጤታማነትም ጥያቄዎችን ያስነሣል፤ ይኸውም የምንረዳው «በሥርዓታዊ» (ex opere operato) ወይም «በወንጌላውያን አመለካከት» በተጠሪዎቻቸው ማለትም በወላጆች፤ በክርስትና አባትና/እናት ወይም/እና በቤተ ክርስቲያን ምእመን የውክልና ንስሐ እና እምነት ላይ የሚመሠረት)። ሆኖም አልሆነም ስለዚህ ጥቅስ በመነሣት የምንለው ነገር ቢኖር ስለ ሞቱት ሰዎች የመጠመቁ ነገር የጳውሎስ ወይም የቆሮንቶስ ሰዎች ልምምድ ካልሆነ፤ አዲስ ለተወለዱ ሕፃናት በውክልና ተስፋውን ለማስገኘትና ለመስጠት የሚያስችል ምንም ምሳሌ አያቀርብም።

ምዕራፍ 25
አዲሱ ግዝረት
(ቆላስይስ 2:9-12)

⁹ በእርሱ የመሰከት ሙላት ሁሉ በሰውነት ተገልጦ ይኖራልና፤ ¹⁰ ለእስቅኑትና ለሥልጣንም ሁሉ ራስ በሆነ በእርሱ ሆኖችሁ ተሞልታችኋል። ¹¹ የሥጋንም ለውነት በመግፈፍ፤ ተገረዛችሁ በክርስቶስ መገረዝ፤ በእጅ ባልተደረገ መገረዝ በእርሱ ሆኖችሁ ደግሞ ተገረዛችሁ። ¹² በጥምቀትም ከእርሱ ጋር ተቀበራችሁ፤ በጥምቀት ደግሞ፤ ከሙታን ባስነሣው በእግዚአብሔር አሠራር በማመናችሁ ከእርሱ ጋር ተነሣችሁ። (ቆላ. 2:9-12)።

የአዲስ ኪዳንን መልእክቶች ማጥናት ልክ በስልክ የሚናገረውን ሰው እንደ ማድመጥ ያህል ነው። ከወዲያኛው በኩል ምን እንደተባለ ለመረዳት፤ የንግግር ሌላኛው ክፍል ከማጠቃለያ አሳብ ተነሥቶ መዋቀር አለበት። (መጽሐፍ ቅዱስን በሁለንተናዊ ጥቅሙ ማጥናት የሚለውን ለመረዳት እንዴት ማንበብ እንዳለብን የቃለ እግዚአብሔር አንባቢያን ማሳበር በጉርደን ዲ. ፊ. እና ዳግላስ ስቱዋርት፤ 1983 በተሰይሞ ምዕራፍ 4። የፊ እና ስቱዋርት መጽሐፍ ግሩም የሆነና የታወቀ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት መመሪያ ነው።)

ይህን የማዳመጥ እና አሳብን የማዋቀር ሂደት ምን ያህል አስቸጋሪ ሊሆን እንደሚችል ለመረዳት፤ አንባቢው የራሱን ምናብ ተጠቅሞ የሚከተለው የቃላት ልውውጥ (የተሰጠው በአንድ ወገን ያለውን ብቻ ነው) ስለምን እንደ ሆነ እንዲገምት ተጋብኟል።

«አንኳን ደስ አሰህ! ክብደቱ ምን ያህል ነው?»

(ፀጥታ።)

«ምን ዓይነት መልክ (ቀለም) ነው?»

(ፀጥታ።)

«በሰዓት ምን ያህል ጋሎን ይጠቀማል?»

(ፀጥታ።)

«ከነበረህ ጋር ይስማማል ወይ?»

(ፀጥታ።)

አዲስን ትራክተር ለማምጣት ገበሬው ምን ያህል ጊዜ እንደሚወስድበት ትገምታለህ?

በአዲስ ኪዳን ዘመን የደብዳቤ ዋጋ እና ውስብስብነት እያንዳንዱ ደብዳቤ አስፈላጊ ለሆነ ዓላማ፤ አብዛኛውን ጊዜ በተጻፈላቸው ሰዎች መካከል ለሚነሣ ልዩ ሁኔታ ምላሽ ለመስጠት መጻፉን ያመለክታል። ስለዚህም ተቀባዮቹ ከጸሐፊው ሊያገኙት የሚገባውን የተለየ ምክር ወይም እርማት ለይቶ ለማወቅ ደብዳቤዎቹን በጥንቃቄ ማንበብ ያስፈልጋል።

በቆላስይስ ሰዎች ሁኔታ፤ የኑፋቄ ትምህርት ወደ ማስተማር አገልግሎታቸው ሾልኮ እንደገባ ግልጽ ነው፤ በባሕሪ ላይ፤ በተሰይሞ በግለሰባዊ ግንኙነቶች ረገድ፤ ካለው መጥፎ ተጽዕኖው ጋር። የሐሰት ትምህርቱ «የእውቀታዊ ሃይማኖት» (Gnostic) ፍልስፍና እና የአይሁዶች ሃይማኖታዊ ሥርዓታዊነት ጥምረት ይመስላል። እየመተመሰከትነው ያለነው ጥቅስ ዋና አሳብ የሚያጎላልን የኋለኛው ነው። ለጳውሎስ፤ እንደ የአይሁድ ምግብ፤ የሰንበት ቀን እና የዓመት በዓላት «አከባበሮች» ያሉት በ«ጥላ» ዓለም ውስጥ ያካትታል፤ (ከሞላ ጎደል) ትክክለኛው «ቅረጽ» ሊኖራቸው ቢችልም፤ እውነተኛ

የሆነ ይዘት ግን ይጎድላቸዋል። አድርገው ለመጠቀም የተለያዩ መልክ አላቸው ነገር ግን በውስጡ ግን ጥራት የለውም።

በጸፈው ደብዳቤ ውስጥ ግዝረትን ስለ ስሕተት ምንም እንኳን ባይጠቅስም፤ በአሳብ ውስጥ ግን መኖር አለበት። ቁጥር 9-10ን በዚህ መልክ አሳጥሮ ለማስቀመጥ ይቻል ይሆናል፤ «በክርስቶስ የሚያስፈልጋችሁን ሁሉ አላችሁ፤ የሚያስፈልጋችሁ ግዝረትም ቁምር።» ክርስቲያኖችን እንዲጠመቁ መጠየቅ ጳውሎስን ለአሕዛብ ያለውን ተልእኮ በጥብቅ እንዲከታተል ወደ ይሁዲነት የመቀየር ስሕተት ነበር። ይህንንም አርሱ በኢየሩሳሌም (የሐዋ. 15) እንደዚሁም በሄደበት ቦታ ሁሉ (ሮሜ 2:26፤ 1ኛ ቆሮ. 7:19፤ ገላ. 5:2፤ ኤፌ. 2:11፤ ፊልጵ. 3:2)። በአካላዊ የሃይማኖት ሥርዓቱ በክርስቶስ ለሆነው ለአዲሱ የእግዚአብሔር ሕዝብ ጊዜ ያለፈበት እና እግባብነት የሌለው ሃይማኖታዊ ነው (ቆላስይስ 3:11)።

የግዝረት ሃይማኖታዊ ሥርዓት ለአብርሃም የተሰጠው በእምነት ስለ መጽደቁ አንደ «ማኅተም» አንዲሆን ነው (ሮሜ 4:11- ልብ በሱ የመጣው ካመነ በኋላ ነው፤ ግዝረት ከጥምቀት ጋር ተመሳሳይነት ቢኖረው ኖሮ፤ ጌለኛውም የመጀመሪያውን ቅደም ተከተል መጠበቅ ያስፈልገው ነበር!)። «በቤቱ» ለሚገኙት ወንዶች ልጆች እና ባሪያዎች በሙሉ የእግዚአብሔር ተስፋ ለአብርሃም «ዘር» መዳረሱን የሚያሳይ «ምልክት» (ወደ ፊት የሚያመለክት ነው፤ ማኅተም ግን ወደ ጌላ ይመለከታል)፤ ሆኖ መተላለፍ ነበረበት - በነጠላ ቁጥር፤ ወንድ ወራሽ ለሚሆን የተሰጠ ነው (ገላ. 3:16)። በኢየሱስ ትስብእት እማካይነት በደረሰ ጊዜ «ምልክቱ» ምልክቱ ተፈጸመ፤ እግዚአብሔር የሚፈልገው የመጨረሻው ግዝረት የአርሱን ነበር። ቢተላለፍም፤ ተግባራዊ «ውጤቱ» ግን እምብዛም እንደነበር ልብ ማለት ያስፈልጋል። በሕዝቡ ምንም ልዩነት አያመጣም (ሽለፈትን ከመቁረጥና ከማስወገድ ሌላ)፤ ይህ የሚያመለክተው የተወለደው ሕፃን የአብርሃም ዘር መሆኑን ብቻ ነው። ይሁን እንጂ፤ እስመገረዝ ደግሞ የሚያመጣው ከባድ መዘዝ

ነው፤ የተወለደውን ሕፃን ከአብርሃም ዘርነት ያስወግደዋል፤ ምክንያቱም እስመገረዝ አብርሃማዊውን ቃል ኪዳን አንደማፍረስ ተደርጎ የሚቆጠር በመሆኑ (ዘፍጥ. 17:14)። በኋላ፤ የግዝረቱ ሥርዓት ተቀባዩን ለአብርሃም ዘር ከግብፅ ሲወጡ የተሰጣቸውን እያንዳንዱን የሙሴ ሕግ እንዲጠብቅ ያደርገዋል። በዚህ በስተመጨረሻ ከተሰጠው ምክንያት የተነሣ ነበር ጳውሎስ አጥብቆ በአሕዛብ አማኞች ላይ ጥቅም ላይ መዋሉን የተቃወመው፤ ምንም እንኳን አንዳችም መንፈሳዊ ቁም ነገር እንደሌለው በተገቢ ማግባራዊ ልማድ ቢቀበለውም (እንዲያውም ጢሞቴዎስን አስከ መግረዝ ድረስ የሄደው አይሁዶችን በወንጌል ለመድረስ ነበር (የሐዋ. 16:3)። እንደ ሃይማኖት ሥርዓት፤ ግን፤ እንደማያስፈልግ ግዝረት በግልጽ አድርጎ ቆጥሮታል (1ኛ ቆሮ. 7:19)።

ሆኖም ዛሬ ብዙ ሰዎች የግዝረት ሥርዓት ከመወገድ ይልቅ እየተሟላ ነው ይላሉ፤ ወደ ሌላ አካላዊ ሃይማኖታዊ ሥርዓት፡- ክርስቲያናዊ ጥምቅት ተለውጧል። ወደ እግዚአብሔር ሕዝብ መቀላቀያ ሥርዓት አንዱ ሌላውን ተክቷል። በአርሱ መካከል ያለው «ቀጣይነት» አብዛኛውን ጊዜ በሕፃን አጥማቂዎች ጠበቅ ይደረጋል፤ እነርሱም የሕፃናት ጥምቀት፤ ክርስቲያናዊ የዘር ሐረግ እንዳላቸው እስካረጋገጡ ድረስ፤ የቀደመውን ሕፃናትን የመግረዝ ልማድ በተገቢው ሁኔታ ጠብቆ ማቆየት ነው ይላሉ። የዚህም አቋም ሥነ መለኮታዊ ማብራሪያ የተገኘው መጽሐፍ ቅዱስን «ቃል ኪዳናዊ» በሆነ አመለካከት ከመተርጎም ሲሆን፤ ይህም አተረጓጎም ሁሉንም የተለያዩ ቃል ኪዳኖች በአንድነት አጣምሮ ወደ አንድ «የጸጋ ቃል ኪዳን» ያመጣቸዋል፤ ከዚያም የዚህን ቃል ኪዳን ሁኔታዎችና አጠቃቀም በብሉይ እና በአዲስ ኪዳናት ውስጥ አንድ ዓይነት ያደርጋል። ለተጨማሪ ማብራሪያ (ምዕራፍ 34 እና ተቀጥላ 1ን ይመልከቱ)። የጽሑፉ ትክክለኛነት ይህን ጥምቀትን ከግዝረት ጋር አንድ አድርጎ የማየቱ ዐውዳዊ ምክንያት በዚህ በቆላስይስ ምንባብ ይገኛል (ምንም እንኳን በአዲስ ኪዳን

ውስጥ ሁለቱ ርእሰ ጉዳዮች በአንድነት የተጠቀሱት በዚህ ቦታ ብቻ ቢሆንም)።

እዚህ ላይ «ግዝረት» እና «ጥምቀት» የሚሉት ቃላት በቅርበት ተዛምደው ይገኛሉ፤ በመጀመሪያ እይታ፤ አንዱ ከሌላው ጋር በመነጻጸር ይታያሉ። ይሁን እንጂ፤ የተሞላበት ጥናት የሚያሳየው ሁለቱም የሚለያዩ መሆናቸውን ነው። ጳውሎስ «ለሰ ተጠመቃችሁ መገረዝ አያስፈልጋችሁም» ብሎ ቢሆን ኖሮ፤ ምንም የሚባል ነገር አይኖርም ነበር። እርሱ የሚያምነው ይህንን ቢሆን ኖሮ፤ የኢየሩሳሌሙን ጉባኤ ከመካፈል ወይም ሰጥታል ሰዎች የጸፈውን መልእክት ከመጻፍ ራሱን ያድን ነበር፤ እርሱም ሆነ ሌሎች ሐዋርያት ይህንን ቀላል አሳብ አልበነዘሩም። የእርሱ ተከታታይ አሳብ ውስብስብ በመሆናቸው በጥንቃቄ መግለጥ ይፈልጋል።

የክርክሩ እምብርት የሆነው አይሁዶች በአካል (በስውነት) ላይ በሚደረጉት የግዝረት ልምምድ እና ክርስቲያኖች በልባቸው የሚያደርጉት መንፈሳዊ ግዝረት መካከል ያለው ግልጽ ልዩነት ነው። ቁልፉ ሐረግ «...በስው እጅ ያልሆነ» የሚለው ነው፤ ይህም በምንም ዓይነት ጥምቀትን ሊገልጽ አይችልም፤ በልብ መገረዝ እና በጥምቀት መካከል ግልጽ የሆነ ግንኙነት አለ፤ ነገር ግን ፍጹም የሆነ ተመሳሳይነትን አያሳይም።

ግዝረት የሚለውን ቃል ከአካላዊ ይልቅ በመንፈሳዊ ትርጉሙ ለመጠቀም የሚሆን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምሳሌ ነበር። በብሉይ ኪዳን የነበረው የተሰመደው ትርጉሙ የአብርሃምን ዘሮች የሚያመለክተው የቀዶ ጥገና ሥራ ነው፤ የአብራሄል ነቢያት በአንድነት እንደሚሉት በአካል ላይ የሚደረገው ቀዶ ጥገና የግብረ ገብ ንጽሕናም እንዲከተለው ይፈልጋሉ፤ ይህንንም እነርሱ «የልብ ግዝረት» ብለው ይጠሩታል (ዘጸፃ. 10:16፤ ኤር. 4:4፤ 9:26)። ባዕዳን በልባቸው እና በሥጋቸው ስላልተነረዙ፤ ወደ ቤተ መቅደሱ አይገቡም ነበር (ሕዝ. 44:7)። በብዙ ሁኔታዎች ይህ የልብ - ግዝረት የሰው ሥራ እንደ ሆነ

ይታስባል፤ ልክ እንደ ሥጋዊ ግዝረት ማለት ነው፤ ነገር ግን አንድ ቀን ኔታ ራሱ በደንብ የሚሠራበት ጊዜ እንደሚመጣ የተስፋ ቃል አስ (ዘጸ. 30:6)።

ጳውሎስ ይህንን ዓይነቱን ስለ ግዝረት የሚቀርበውን ትንቢታዊ ትምህርት ያስጥርጥር ያውቃል፤ በቆላስይስ የነበሩት አንባቢዎቹ ግን ላያስተውሉት ወይም ላያውቁትም እንኳ ይችላሉ። ይህን ማድረጉም አያስፈልጋቸውም ነበር። ክርክሩ ያተኮረው በግዝረት መንታ ሁኔታ ላይ ሳይሆን፤ ነገር ግን በግሪክ «ሥጋ» (sarx-sarz) በሚለው መንታ ትርጉም ላይ ነው። ምንም እንኳ ይህ ሥጋዊ አካልን ቢያመለክትም፤ ሐዋርያው መላእክት የሚጠቀመው ከአካላዊ ሕይወት ጋር አብሮ የሚወረሰውን ኃጢአታዊ ተፈጥሮ ለማመልከት ነው። የአይሁዶች ግዝረት የሚከናወነው ከአካላዊ «ሥጋ» ትንሽ በመቁረጥ ቢሆን፤ የክርስቲያናዊ ግዝረት ግን ሙሉውን ኃጢአታዊ «ሥጋ» ቆርጦ ያወጣል።

ይህ የተፈጸመው «በክርስቶስ መገረዝ» ነው (ቁ. 11)። የዚህ ግንኙነት ምን ማለት ነው? የተደረገው ለክርስቶስ ነው ወይስ በክርስቶስ? ጳውሎስ የሚያመለክተው በክርስቶስ ሕይወት አንድ ጊዜ ብቻ ስለሆነ ድርጊት ነው ወይስ በአማኞች ሕይወት ተደጋግሞ ስለሚሆን ክስተት ነው? በሌላ መንገድ ለማስቀመጥ ያህል፤ «በክርስቶስ መገረዝ» የሚደረገው፤ ወይም የተደረገው፤ መቼ ነው?

የሚያመለክተው ወደ ክርስቶስ ግዝረት ነው ካልን ብለን እንገምት እና ወዴት እንደሚመራን እስቲ እንመልከት። በቀላሉ በአይሁዶች ሥነ ሥርዓት መሠረት በተወሰደ በስምንተኛው ቀን የተደረገውን ግዝረት ሊያመለክት ይችላል (ሉቃስ 2:21)። ነገር ግን ጳውሎስ የሚናገረው «የሥጋውንም ሰውነት በመግፈፍ» ይላል - ይህም ከፊሉን ሳይሆን፤ ሙሉውን አስወገደ እንደ ማለት ነው። በይበልጥም የመስቀል ላይ ሞቱን በዘይቤያዊ መንገድ መግለጹ ነው የሚል አሳብ አለ። የኃጢአተኛ ሥጋ ምሳሌ አደረገው (ሮሜ 8:3)፤ ኃጢአትን

የማያውቀውን ኃጢአተኛ አደረገው (2ኛ ቆሮ. 5:21)፤ ለኃጢአት ሞተ (ሮሜ 6:10)። እርሱ «ሚች ሸክላውን አየነት»፤ ሳይሆን፤ ነገር ግን «የኃጢአት ሰውነት» የሆነውን ከራሱ ላይ አየገፈፈ ነበር። በቃሉ ሁለቱም ትርጉሞች መሠረት፤ «የሥጋ ሞት» ነበር። እንደ እግዚአብሔር በግ በቀራንዮ የሥጋውን ለውነት ገፍፎ «የዓለምን ኃጢአት አስወገደ» (ዮሐ. 1:29)።

ይህ መረዳት ከዐውዱ ጋር በደንብ ይስማማል፤ ነገር ግን በ«ተጨባጭ» እና «ተጨባጭ ባልሆነ» ትርጉም መካከል ቀጥተኛ ግንኙነት ይሰጣል። በመስቀል ላይ በክርስቶስ ላይ የተደረገው በአማኞችም ውስጥ በክርስቶስ ተደርጓል። ለጳውሎስ ሥነ መስኮት መሠረታዊ የሆነው በጌታ ኢየሱስ ሞት፤ መቀበር አና ትንሣኤ የተፈጸመው ታሪካዊ ነገር (1ኛ ቆሮ. 15: 3-4) በአሁኑ ጊዜ በአያንዳንዱ አማኝ ሕይወት ውስጥም መኖር አለበት፤ እርሱም ከክርስቶስ ጋር በመስቀል፤ በመቀበር አና በመነሣት «የሥጋን ሰውነት ይገፍፍ»። በንድ ነው (በዚህን ጊዜ ትርጉሙ ሙሉ በሙሉ የተወረሰ ኃጢአተኛ ተፈጥሮውን በማመልከት መንፈሳዊ ይሆናል፤ በአካል ላይ የሚደረግ ምንም ዓይነት ቀዶ ጥገና አያስፈልግም)።

ይህ ክርስቲያኑን ከኃጢአተኛ ሥጋው የሚለየው «ከክርስቶስ ግዝረት» ጋር መተባበር (መስማማት) በንስሐና በእምነት ቢጀመር የሚፈጸመው ግን በጥምቀት ሥርዓት ነው። መጠመቅ «ከሞቱ ጋር እንድ መሆን» ነው (ሮሜ 6.3)። በውሃ ውስጥ መግባት መቀበሩን፤ ከውሃ ውስጥ መውጣት ደግሞ ትንሣኤውን ያመለክታል (አማኙ ከክርስቶስ ጋር «መቀበሩን» እና «መነሣቱን» ልብ በሉ)። እዚህ ላይ ስለ ጳውሎስ አነጋገር ሁለት ነገሮችን ማስታወስ ያስፈልጋል። መጀመሪያ፤ ምሳሌያዊ ከመሆን ይልቅ ሃይማኖታዊ ሥርዓት ነው፤ ሃይማኖታዊ ሥርዓቱ ወኪል መሣሪያ እንጂ የማስተማሪያ መርጃ አይደለም! ሁለተኛው፤ ቆላስይስ መልአክት ውስጥ በጥምቀትና በኢየሱስ ሞት መካከል ስላለው ቀጥተኛ ግንኙነት የሚገርም ዓይነት

ግድፈት አለ፤ የተጠቀሰው ሞቱና ትንሣኤው ብቻ ነው (ምንም እንኳ ይህ ብዙም ምሥጢር ያዘለ ባይንም)።

በዚህ ክፍል ውስጥ በጣም ጥልቅ የሆነ እርስ በርሱ የሚጋጭ የሚመስል አባባል (አያዋዋ -አይ-አዎ) አለ። ሥጋው ሕያው ቢሆንም፤ ሰውዬው ግን ባልተገረዘ ሁኔታ ውስጥ በመሆን ሞቶአል (ቆላ. 2:13)። ምንም እንኳ ሰውነቱ ቢገረዝም! ሥጋ (ሰውነት) በጥምቀት ተስቀሎ ሲቀበር፤ ያኔ እውነተኛ ሕይወት ይጀምራል! ኢየሱስን ከሞት ያስነሣው ያ «ኃይል» በጥምቀት ውስጥ አማኞችን ወደ አዲስ ሕይወት ያመጣቸዋል። ይህ «ኃይል» በሌላ ቦታ መንፈስ ቅዱስ ተብሎ የተተረጎመ ስለሆነ (ሮሜ 8:11)፤ ጳውሎስ እዚህ ጋ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀትን እያመሰከተ፤ ይህም በሐዋርያዊ የወንጌል አገልግሎት ውስጥ ከውሃ ጥምቀት በኋላ ወዲያውኑ የሚመጣ ነበር። ሌሎች የአዲስ ኪዳን ምንባቦች ጥምቀትን ከትንሣኤ ጋር በተመሳሳይ መንገድ ያገናኙታል (ሮሜ 6:4፤ 1ኛ ጴጥሮስ 3:21)። ይህ «ከፍተኛ» የጥምቀት አመለካከት፤ እግዚአብሔር ከሰው የበለጠ የሚሠራበት ሲሆን፤ በእምነት ላይ ጠንካራ ትኩረት በማድረግ ድርቅ ካለ፤ ወይም ከምትሐታዊም እንኳ፤ ፍቱንነት ተርፏል በቁ 12 ላይ «በማመናችሁ» የሚለውን ቃል ተመልከቱ። «ስሥጋ መሞት» ከክርስቶስ ጋር የሚደረገውን ይህንን ውጤታማ ትብብር የሚያስገኘው የአማኞች ጥምቀት ነው።

ስለዚህም፤ ይህ ምንባብ የሕፃናትን ጥምቀት ልምምድ የማይደገፍባቸው ሁለት ምክንያቶች አሉ። አንደኛው፤ የተጠማቂው እምነት በሌለበት ሁኔታ፤ ሃይማኖታዊ ሥርዓቱ ወደ ሥነ ሥርዓትነት ደረጃ ዝቅ ይልና አጉል እምነት ወይም ምልክት ብቻ ይሆናል፤ በሁለቱም መንገድ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ሚዛኑ ጠፍቷል። ሁለተኛው፤ ጳውሎስ ግልጽ አድርጎ የአካል (የሰውነት) ግዝረትን ማመልከቱ አይደለም (ምንም እንኳ የደብዳቤው ክፈል ሥረ መሠረት ሲሆን

ቢችልም)። በምንባቡ ውስጥ በሙሉ በክርስቶስ እና በክርስቲያኖች ውስጥ «በእጅ ሰላልተደረገ» የልብ ግዝረት ይጠቅሳል።

ጳውሎስ አካላዊ የሃይማኖት ሥርዓቶች የሆኑትን ግዝረትን እና ጥምቀትን - በ«እጋ ኪዳን» ውስጥ እንዳሉ የመንፈሳዊ ውልደት ተከታታይ ሥርዓቶች አድርጎ በመቁጠር - በመካከላቸው ቀጥተኛ ግንኙነት ስለመኖሩ ተናግሮ፤ ወይም ፍንጭም እንኳ ሰጥቶ፤ ቢሆን ኖሮ፤ ይህንን የአሳብ አቀራረብ በኢየሩሳሌሙ ጉባኤ (የሐዋ. 15) ወይም የአይሁዶች ግዝረት ዋናው ርእሰ በሆነበት ለገላትያ ሰዎች በላከው መልእክቱ ላይ፤ ወይም ሰዎችን ወደ ይሁዲነት የሚሰውጡ ወገኖች በእርሱ የወንጌል ምስክርነት በተለወጡ ሰዎች መካከል ችግር በሚፈጥሩበት በማንኛውም ሁኔታ ውስጥ አስመጠቀሙ የሚደንቅ ነገር ነው። ከእስላሞ ወገን ያመኑትን ሰዎች ግዝረት ብቻ የተቃወመበትን ምክንያት ይህ አያብራራውም፤ ጥምቀት ግዝረትን «ተከቶት» ቢሆን ኖሮ፤ የድርጊቱን በአይሁድ አማኞች መካከል መፈጸምም ማስቆም ነበረበት። እዚህ የተሰጠው የጥምቀት ትርጉም የሚያተኩረው በሁለቱ ድርጊቶች መካከል ባለው ልዩነት ላይ ነው። ግዝረት (ይህም ከሰውነት ክፍል ላይ በመቁረጥ እንዲታይ ያደርጋል) ያለው ወደ አብርሃማዊ ኪዳን ከሥጋ መወለዱን ማወቅ ነበር። ጥምቀት ሰውነትን በሞላ «በመቅበር» እና «በማንሣት»፤ አንድ ሰው ለሥጋ ሞቶ ከመንፈስ ቅዱስ ወደ «አዲሱ» ኪዳን መወለዱን ይፋ ያደርጋል። እንዲሁም ከአብርሃም ጋር የሥጋ ዝምድና እንዲኖር ሲጠይቅ፤ ሌላኛው ከኢየሱስ ጋር በእምነት አንድ መሆንን ይሻል። አንደኛው ለወንዶች ብቻ ሲሆን፤ በሌላኛው ግን «ወንድም ሴትም የለም» (ገላ. 3:27-28)።

ጥምቀትና ግዝረት የመንፈሳዊ ውልደት አቻ ድርጊቶች ተደርገው በውሎስ አስመቆጠራቸው፤ በቆላስይስ 2:9-12 መሠረት፤ በጳጳስ ለዝሊ ኒውቢ ግን በወላኝ መልኩ ተመልክቷል። «The Household of

God» ወይም «የእግዚአብሔር ቤተሰብ» (ሎንደን፣ 1953) በሚለው መጽሐፋቸው ላይ፤ «ከእስላሞ ወገን ያመኑት ሰዎች መገረዝ አለባቸው ወይስ የለባቸውም በሚለው የጦፈ ክርክር ውስጥ፤ ይህ የሂሳብ ዓረፍት ነገር [የብሉይ ኪዳን ግዝረት = የአዲ ኪዳን ጥምቀት] በሐዋርያት ሥራ፤ ወይም በገላትያ ወይም በሮሜ መልእክቶች ውስጥ ፈጽሞ አልተጠቀሰ» ሲሉ በትክክል ታዘበዋል። በተቃራኒው፤ እርሳቸው «ስለ ግዝረት የተደረገው ከፍተኛ ትግል ወደ እግዚአብሔር ሕዝብ መቀላቀያ ስለሆኑ ስለ ሁለት አማራጭ የመንፈሳዊ ውልደት ሥርዓቶች የተደረገ ትግል አልነበረም» ሲሉ ደምድመዋል። «ትግሉ ያለው ስለ ተመሠረተባቸው መሠረታዊ መርሆዎች የተካሄደ ትግል ነበር።»

ምዕራፍ 26

አዲስ ልደት

(ቲቶ 3:5)

«እንደ ምሕረቱ መጠን ለአዲስ ልደት በሚሆነው መታጠብና በመንፈስ ቅዱስ በመታደስ እዳነን እንጂ፤ እኛ ስላደረግነው በጽድቅ ስለ ነበረው ሥራ አይደለም፡፡...ያ መንፈስም...በእኛ ላይ አትርፎ አልለለው፤ (ቲቶ 3:5-6)፡፡

የዚህ መልእክት ዓላማው ተግባራዊ ነው፤ ይኸውም ትክክለኛ አስተምህሮ እምነትንና አድራጎችን እንደሚያጠቃልል ማሳየት ነው፡፡ እግዚአብሔር በሕይወታችን ውስጥ የሠራው ደንብን ከሕይወታችን ወደ ውጭ መሥራት አለበት (በ ፊልጵ. 2.12-13)፡፡

ለቅድስና የሚያስፃፍው እንደ ነገር በሕይወት የተደረገውን ለውጥ ሳያቋርጡ በማስታወስ ነው፡፡ ምን ዓይነት ሰው እንደ ነበርና እግዚአብሔር እንዴት ለውጦ ልዩ እንዳደረገን ማስታወስ ጠቃሚ ነው፡፡ ይህ የምናየው ጥቅስ የሚያሳስበን እንባቢዎች ከዚህ በፊት ምን ዓይነት ሕይወት ይኖሩ እንደነበር ከዚያ ውጥንቅጥ ማን እንዳወጣቸው እና በግልጽ በማስታወስ፤ እንዴት አድርጎ እንዳዳናቸው ያሳያል፡፡

“እዳነን” የሚለው ግሥ የሚገልጸው ኃላፊ ድርጊትን እንጂ ቀጣይ ድርጊትን አይደለም፡፡ ይህ ሁኔታ ካለፉት ኃቢአቶቻቸው (ከሞኝነት፣ ካለመታዘዝ፣ ከፍትወት ቀንበር፣ ከምቀኝነት፣ ከጥላቻ ወዘተ...) ነፃ አውጥቷቸዋል፡፡ “መልካም መሥራት” አነዚህን ተለምዶአዊ ለንሰለቶች ሊበጣጥስ አይችልም፤ «በራሳቸው» ይህን ሁሉ ለመሥራትም መቻል በእግራቸው ጫማ እንደ መብረር ያህል

ነው! «የመድኃኒታችን የእግዚአብሔር» ቸርነት፤ ፍቅርና ምሕረት ብቻ ነበር ይህንን ማድረግ የቻለው (ይህ ቁ.4 የሚያመለክተው ላብን ሲሆን፤ ቃሉ ሥጋ የለበለውን ልጁን ያጠቃልላል፤ ጳውሎስ የአስተምህሮ ክርስቶስ ዓረፍተ ነገር እየሠራ አይመስልም)፡፡

ይህ «ነፃነት» በሰው ሕይወት ውስጥ እንዴት ሊሆን ቻለ? በምን ሁኔታ ነው ይህ ነፃ መውጣት እውን እንዲሆን ምን ዘዴዎች ጥቅም ላይ ዋሉ? እነዚህን የወራዳ አድራጎች ሁኔታዎች ለማቋረጥ ምን ተደረገ? መልሱ ቀላል ነው! የውኃ ጥምቀት እና የመንፈስ ጥምቀት (ምንም እንኳ «ጥምቀት» የሚለውን ቃል ጥቅም ላይ ባያውልም፤ በግልጽ እንደ ተመለከተ እናያለን)፡፡ «የዳንነው» በአጥፍ ድርጊት (ሁኔታ) ነው፤

የዳንነን «ለአዲስ ልደት በሚሆነው መታጠብ» ነው (አዲሱ መደበኛ ትርጉም «የዳግም ልደት በሆነው መታጠብ»)፡፡ «መታደስ» የሚለው ቃል (ፓሊንግነስያ-palingenesia) ተወላደ ወይም «መጀመሪያ» (በግሪክ ግነስያ - genesia፤ የመጽሐፍ ቅዱ የመጀመሪያው የመጽሐፍ የተጠራበት ነው) እና «እንደገና» (በግሪክ ፓሊን-palin) ከሚለው ባለድ ተሳቢ ቃል ነው፡፡ ስለዚህ «የማዳን» ድርጊት የመጀመሪያው ክፍል አንድን ሰው «እንደገና እንዲጀምር» ወይም «ዳግም እንዲወለድ» የሚያስችለውን «መታጠብ» ያካትታል፡፡

እንዳንድ ሰዎች ይህን ሐረግ ከውሃ ጥምቀት ጋር ምንም ግንኙነት የለውም ብለው ይክዳሉ፡፡ «መታጠብ» የሚያመለክተው ሰዎች «ዳግም በሚወለዱበት» ጊዜ መንፈሳዊ መንፃት በውስጣቸው የሚሆነውን ይሆናል (አዲሱ ውልደት በጥድፊያ የሚሆን ነው በሚለው አመለካከት ላይ የተሰጠውን ማስተካከያ በተመለከተ ምዕራፍ 6ን ይመልከቱ)፡፡ እንዲህ ያለው አቀራረብ የሚመረጠው ብዙውን ጊዜ ለአስተምህሮአዊ ምክንያት ነው፤ ይኸውም፤ ለጥምቀት ሥርዓት

የዓይማኖታዊ ሥርዓት ፍቅንነትን ላለመለጠት ከመፈለግ የሚመነጫ ነው። የሚቀጥሉት ምክንያቶች ይህንን አመለካከት የማይመስል ያደርጉታል።

«መታጠብ» የሚለው ቃል በሌላ ቦታ አካላዊ የጥምቀት ሥርዓትን ለማመልከት ነው ጥቅም ላ የዋለው (የሐዋ. 22:16፤ ኤፌ. 5:26፤ ዕብ. 10:22 ይመልከቱ - እንዲሁም 1ኛ ቆሮ. 6: 113 ከ1ኛ ጴጥ. 3:21 ጋር አነጻጽሩ)። «ለሙ» ውሃ የሚይዝ ዕቃ ማከማቻን («ባኞ ቤት የመታጠቢያ ገንዳ እንዳለው ሁሉ» «ገላጭን ልታተብ ነው» እንደ ማለት) ሊጠቁም ይችላል። ይህ የመጨረሻው የበለጠ ስሜት ይሰጣል። ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ አስተማሪዎች የውሃ ጥምቀትን እንደሚያመለክት አድርገው ይወስዱታል።

ታዲያ ይህ በምን መልኩ ነው «የአዲስ ልደት መታጠብ» ሲሆን የሚችለው? እንዴትስ ነው የለው አካላዊ ድርጊት የእግዚአብሔር የማዳን ሥራ ሲሆን የሚችለው? ሁለቱን የሚያገናኘው ምንድን ነው? ይህን ነገር ቀደም ብለን (በምዕራፍ 4) ተወያይተናል፤ ነገር ግን እዚህም ትንሽ ማብራሪያዎችን እናክልበት ይሆናል።

የጥምቀት ዋና ውጤቱ ወደ ጌላ የሚያይ ነው። ጥምቀት የሚያመለክተው እና የሚፈጽመው ከአሮጌው የኃጢአት ሕይወት መላቀቅ ነው። ጥምቀት መቀበር ነው - አሁን የሞተውን ሕይወት መቅበር ነው። የአስራኤል ልጆች ከፈርዖን ተላቅቀው ቀይ ባሕርን እንደ ተሻገሩ፤ እንደዚሁም ክርስቲያን ከሰይጣን በመላቀቅ ይጠመቃል። የአሮጌውን የባርነት ኑሮ ማብቂያ እና የአዲሱን ነፃነት ኑሮ ጅማራ ያመለክታል። ወደ ትንሣኤ የሚመራ ቀብር፤ ወደ ሕይወት የሚመራ ሞት ነው።

ይሁን እንጂ፤ አዲስ ሕይወት ከአሮጌው ከመላቀቅ የበለጠ ነገር ይፈልጋል። የሚያስፈልገን በሕይወት አዲስ ጅማራ ብቻ አይደለም። ይልቁንም በአዲስ ሕይወት መጀመር ያስፈልጋል! ከአለፈው ሕይወት የተላቀቅንበት አሉታዊ ሁኔታ አዎንታዊ ወደ ፊት መመልከት በሆነ

መለወጥ ያስፈልገዋል! በመዳን ውስጥ የሚካተተው ሁለተኛው ሁኔታ ያ ነው።

2. «በመንፈስ ቅዱስ በመታደስ ድነናል፤ ...ያን መንፈስም... በእኛ ላይ አትርፎ (ወይም በርከት አድርጎ/ወይም በብዛት/ ወይም አትረፍርፎ) አፈለሰው።» ይህ ቀጣይ ሂደትን አያመለክትም፤ ምክንያቱም ግሁ የኃላፊ ጊዜያትን የሚያመለክት ስለሆነ፤ ጥቅም ላይ የዋለው ስለ በበዓል ገምሳ ቀን ነው (የሐዋ. 2:17፤ 33)፤ እንደዚሁም ስለ ቆርኔሌዎስ ቤተ ሰብ ለመጥቀስ ነው (የሐዋ. 10:45)። ይህም በየትኛውም ቦታ መንፈስን «ተቀበሉ»፤ በመንፈስ ቅዱስ «ተሞሉ» ወይም «ተጠመቁ» በሚል መገለጹን ይጠቁማል። «ጴንጤቆስጣዊ» (የበዓል ገምሳው ዕለት ዓይነት) የመንፈስ ቅዱስ አቀባበል የሁሉም የአዲስ ኪዳን አማኞች መደበኛ ልምምድ ስለ መሆኑ ማረጋገጫ ነው። «አትረፍርፎ» የሚለው ተውላክ ግሥ የሚያመለክተው ከመርጨት ይልቅ ማረስረስ ከመሆኑም በላይ፤ ከ«መጠመቅ» እና ከ«መዘፍዘፍ» የራቀ አይደለም።

ወይም «መታደስ» የሚለው ቃል በግሪክ anakainosis ማለትም፤ እና (ana)= እንደ ገና ማለት ሲሆን፤ ካይኖስ (Kainos) ማለት ደግሞ አዲስ ማለት ነው። ከዳግም ልደት ብዙም የተለየ አይደለም። ሁለቱም የሚናገሩት ወደ መጀመሪያው (ቀዳሚው) ሁኔታ መታደስ መመለስን ነው (ማቴ. 19:28)።

ሁለቱም የእግዚአብሔር ሥራ ናቸው። ይሁን እንጂ፤ አንደኛው ጅማራው ላይ ሲያተኩር፤ ሁለተኛው ደግሞ በተሐድሶው ሂደት ቀጣይነት ላይ ያተኩራል። ቀጣዩ «ተሐድሶም» እንኳ (ሮሜ 12:2፤ 2ኛ ቆሮ. 4:16፤ ቆላ. 3:10) መንፈስ ቅዱስ «የሚፈስስበት» (የሚወርድበት) ቁርጥ ያለ ጊዜ አለው። የውሃ ጥምቀት አሮጌውን ሕይወት ማብቂያና የአዲሱ መጀመሪያ ሲሆን፤

የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት የመጀመሪያው የእግዚአብሔር መልክ በሙሳት እስኪመለስ መቀጠሉን ያረጋግጣል።

ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ተርጓሚዎች በቴቶ 3:5 እና በዮሐንስ 3:5 መካከል ያለውን አስደናቂ ተመሳሳይነት ተገንዝበዋል። ሁለቱም የሚናገሩት «ዳግም ስለ መወሰድ» ነው (ምንም እንኳን በአዲስ ኪዳን ውስጥ ያልተሰመደ አጻጻፍ ቢሆንም)፤ ሁለቱም «ውሃን» እና «መንፈስን» ይጠቅሳሉ። የጳውሎስን ቃላት ከኢየሱስ ቃላት ጋር እለማገናኘብ ከባድ ነው። በሁለቱም መካከል ያለው ዋናው ልዩነት የመስተዋድዱ ቃል ነው - ኢየሱስ ስው ከሁለቱ ጥምቀቶች ሲል፤ ከውሃና ከመንፈስ ካልተወለደ የግሪኩ ቃል (ጤክ- ek) ጳውሎስ ደግሞ ሰው የሚድነው የግሪኩ ቃል ዲያ (dia) «በእነርሱ» ውስጥ ነው ይላል። ሁለቱም «በ» የሚለውን አይጠቀሙም፤ ምክንያቱም ሁለቱም መንገዶች እንጂ ምክንያት አይደሉምና። ሰው የሚድነውና የሚታደሰው «በአዳኝ በእግዚአብሔር» ብቻ ነው።

ምዕራፍ 27

የመጀመሪያው ትምህርት

(ዕብራውያን 6:1-6)

¹ ስለዚህ የክርስቶስን ነገር መጀመሪያ የሚናገረውን ቃል ትተን ወደ ፍጻሜ እንሂድ፤ መሠረትን ደግመን እንመሥርት፤ እርሱም ከሞተ ሥራ ንስሐና በእግዚአብሔር እምነት፤ ² ስለ ጥምቀቶችና እጆችንም ስለ መጫን፤ ስለ ሙታን ትንሣኤና ስለ ዘላለም ፍርድም ትምህርት ነው። ³ እግዚአብሔርም ቢፈቅድ ይህን እናደርጋለን።

⁴ አንድ ጊዜ ብርሃን የበራላቸውን ሰማያዊውንም ሰጦታ የቀመሱትን ከመንፈስ ቅዱስ ተካፋዮች ሆነው የነበሩትን ⁵ መልካሙንም የእግዚአብሔርን ቃልና ሊመጣ ያለውን የዓለም ኃይል የቀመሱትን ⁶ በኋላም ግን የካዱትን እንደ ገና ለንስሐ እነርሱን ማደስ የማይቻል ነው፤ ለራሳቸው የእግዚአብሔርን ልጅ ይለቅሉታልና ያዋርዱትማልና። (ዕብ. 6:1-6)።

ምናልባትም ይህን «እጭር መልእክት» ማን እንደ ጻፈው ለማወቅ አይቻልም ይሆናል (ምዕራፍ 13:22)፤ ነገር ግን ለምን እንደ ተጻፈ ለማወቅ ግን ይህን ያህል እስቸጋሪ እይመስለምን። ቀረብ ብለን ለናነብበው፤ እነዚህ የአይሁድ እማኞች (ምናልባት በሮም - 13:24) ከእካባቢው ሕዝብ «በክርስቲያኖች ላይ» ከሚወረወርላቸው ጥላቻ የተነሣ በመንፈሳዊ አደጋ ውስጥ ነበሩ። በንብረታቸውና በራሳቸውም ላይ እደጋ በመጣል ብዙዎቻቸውን እስር ቤት ውስጥ በማስገባታቸው፤ በእደባባይ ውርደት ደርሶላቸዋል (10:33-34)። ስለ እምነታቸው ሊሉ

ግን ገና አልሞቱም (12:4)፤ ነገር ግን ሁኔታው እየከበደ በመምጣቱ፤ ሞታቸው እየተቃረበባቸው ነበር።

የመልእክቱን ቁም ነገር ለመረዳት ቁልፍ ስደት ያተኮረው በክርስቲያኖች ላይ እንጂ፤ በአይሁዶች ላይ አለመሆኑን መገንዘብ ነው። የአይሁድ ሃይማኖት «የተመዘገበ» ሃይማኖት ነበር፤ (religio licita)፤ በግሪክ ግን «መንገዱ»፤ ክርስቲያኖች በመጀመሪያ እንደ ተጠሩት፤ ያልታወቀ «የሳቡዕ» ሃይማኖት ነበር፤ (religio illicita)፤ በግሪክ በዛሬውም ጊዜ ባሉ አምባገነን መንግሥታትም ከተለመዱት ማኅበራዊ ችግሮች ዘንድ ይኸውም ልዩነት አለ።

ስለዚህ እነዚህ ዕብራውያን የአይሁድን እምነት የሚከተሉበት ጊዜ ከተለመዱት ማኅበራዊ ችግሮች የተለየ ምንም ችግር አላጋጠማቸውም።

ኢየሱስን እንደ መሲሐቸው አድርገው እንዳመኑት ግን፤ እውነተኛው ችግር ጀመረ። በመጀመሪያ፤ ባገኙት እዲስ «መገለጥ» ጸንተው ቆሙ (10:32)። አዲስነቱ እያሰፈ በሚሄድበት እና ችግራቸውም እየጨመረ በሚሄድበት ጊዜ፤ በይፋ በዚህ መቀጠሉ እስከዚህ ያጠቅመናል ወይ ብለው ማሰብ ጀመሩ (እንዲህ ያለው ጥርጣሬ ያጋጠማቸው የመጨረሻዎቹ ሰዎች እነርሱ አይደሉም)።

የዚህ አስጊ ሁኔታ የመጨረሻው ምልክት የሆነው የራሳቸውን የማምለጫ ዘዴ ማዘጋጀታቸው ነበር። ቤተ ክርስቲያንን ትተው ወደ ምክራብ በመመለሳቸው፤ የበለጠ ስደት እንዳይደርስባቸው ሲያደርጉ ይችሉ ነበር። ቢሆንም፤ ወደ ነበሩበት የአይሁድ ሃይማኖት በመመለስ ተቀባይነት ለማግኘት፤ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ያመኑትን እምነታቸውን መካድ ነበረባቸው። ለራሳቸው ምክንያት በመፍጠርና ራሳቸውን በማጽናናት የምናመልከው ያው አንድ አምላክ በመሆኑ «በድብቅ» በልባችን በኢየሱስ እናምናለን ብለው ሊያስቡ ይችሉ እንደ ነበር ምንም ጥርጥር የለውም።

ይህን ደሐራ በእስምሮአችን በመያዝ በዕብራውያን መልእክት ውስጥ የተጻፉትን እያንዳንዳቸውን ዓረፍተ ነገሮች በምናነብበት ጊዜ ወደ አንድ አጠቃላይ ዓላማ ከሁኔታው እንደሚያመለክቱ እናያለን። ጸሐፊው በሚችለው ነገር ሁሉ በመጠቀም የአይሁድ አማኞቹን ይህንን ወደኋላ የመመለስ እርምጃ እንዳይወስዱ፤ ነገር ግን በእምነታቸው «በመንገዱ» እንዲገፉበት ያሳስባቸዋል። የሚከተሉት መንገድ ቀላል ይሆናል ብሎ በማስመስል አይናገርም፤ ግን በእምነት በመጽናት የቆሙትን የቀደሙት የእምነት ጀግኖች፤ እሁን ደግሞ ክርስቲያን መሪዎቻቸውን፤ ከሁሉም በላይ ኢየሱስን እንዲከተሉ ያሳስባቸዋል።

የመልእክቱ ዋና አሳብ የሚያተኩረው ክርስትና ከአይሁድ የበላይ ወይም («የበለጠ») በመሆኑ ላይ ነው፤ ምንም እንኳ እንዲህ ከሌላው የወጣ ቢሆንም። ወደኋላ መሄድ (መመለስ) ማለት አዲሱን መርጅድስ መኪና በትንሿ ፊያት እንደ መለወጥ ያህል ነው! ቢሆንም፤ ምርጫው ከዚህም የጠለቀ እንድምታ አለው። የሰውነት (የአካል) እና የእስምሮ ሥቃይን ለማስቀረት ብለው፤ በራሳቸው ላይ መንፈሳዊና ዘላለማዊ ውጤት ያስከትላሉ።

ስለዚህ አጠቃላይ ማብራሪያው በተደጋጋሚ፤ በቀጥታ ለእንባቢው በግላዊ እና ኃይለኛ ቃላት በሚነገሩ በተለያዩ ምክሮች ይቋረጣል (2:1-4፤ 3:1፤ 6:12-14፤ 19፤ 4:14፤ 5:11-6:12፤ 10:19-39፤ 12:1-13፤ 25)። ወደ መልእክቱ መጨረሻ እካባቢ ረዘም እና ጠንክር እያሉ ይሄዳሉ፤ ይኸውም ርኅራኄ ከተሞላበት ማበረታቻ ወደ ጠንካራ ግማጽና ኃይለኛ ማስጠንቀቂያ ይደርሳል። የምናጠናቸው ጥቅሶች (6:1-6) የያዙት በ5:11-6:12 ያለውን ሰፋ ያለውን ምክር ማዕከላዊ ክፍል ነው። ክፍሉ የሚጀምረው የጸሐፊውን ተስፋ መቁረጥ በመግለጽ ነው፤ የማብራሪያው ውስብስብ ማነጻጻሪያዎች ምናልባትም ከእንባቢዎቹ አቅም በላይ እንደሆነ እውቋል! ለጠንከሩት የሚሰጥ ሥጋ እንጂ ለሕፃናት የሚሰጥ ወተት አይደለም። ነገር ግን በዚህን ጊዜ

እነርሱ ራሳቸው ይህን ትምህርት መውሰድ ብቻ ሳይሆን፤ ለሌሎች መስጠት የሚችሉ መሆን ነበረባቸው።

እነዚህን የአይሁድ እማኞች ክርስቲያን በሆኑ ጊዜ የሰሙትን «የመጀመሪያ ትምህርት ትተው ወደ ብስለት እንዲሄዱ» ያሳስባቸዋል፤ ይህንንም ከእእምሮ እውቀት ይልቅ የሞራል መገለጥ ሲል ይጠራቸዋል። ከዚያም እንዲተውላቸው የሚፈልጋቸውን እነዚያን «የመጀመሪያ ትምህርቶች» መዘርዘሩን ይቀጥላል። «አጀማመራቸውን» በማስታወስ፤ በጣም ኃይለኛ ለሆነው ማስጠንቀቂያው ትዝታቸውን እንደ መነሻ እድርጎ ይጠቀማል።

ይህን በማድረግ፤ ስለ ክርስቲያናዊ ውልደት ስላለው መረዳት ከፍተኛ እውቀት ስጥቶናል። በእዲስ ኪዳን ውስጥ እዚህ ብቻ ነው አራቱም መሠረታዊ ነጥቦች በሥርዓት የተቀመጡበት ከፍተኛ ቦታ ይህ ነው። እዚህ ጋ የታዩት የክርስቲያናዊ ሕይወት በደንብ ለተጣለ መሠረት እራት የማዕዘን ድንጋዮች እንደሆኑ ተደርጎ ነው። ቢሆንም ግን ማብራሪያው የሚያስፈልጋቸው ጥቂት ያልተሰመዱ የአገላለጽ ዘይቾች አሉ።

አንደኛ፤ «ከሞተ ሥራ ንስሐ መግባት።» «ከ» የሚለው የመስተከምር ቃል በግሪክ (አፖ- apo) አስፈላጊ ነው። ብዙዎች «ስለ» ኃጢአታቸውና «በ»ሠሩት ድርጊት ንስሐ ይገባሉ፤ ነገር ግን «ከእነዚህ» ንስሐ አይገቡም! የኃጢአት ድርጊት የንስሐ ድርጊት ሊከተለው ይገባል - ማስታወቅ፤ መስወጥ፤ መታደስና መታረቅ (ይህ በምዕራፍ 2 የተደራጀ ሲሆን፤ በምዕራፍ 32 ሥራ ላይ ይውላል)።

ሁለተኛ፤ «በእግዚአብሔር ማመን» የሚገርመው ነገር ይህንን እምነትን ከወልድ ይልቅ ወደ አብ እንዲያደርጉ ይመራቸዋል። እንደ አይሁዳውያን፤ ሁልጊዜ «በእግዚአብሔር እምነት» ይኖራቸዋል። ምናልባት ይህ ግልፅ ሳይሆን ይችላል፤ ምክንያቱም ይህ በአጭር የተጻፈና ማስታወሻ እንጂ፤ የመመሪያ መጽሐፍ አይደለም። በእመኑ

ጊዜ የተገለጸላቸው ነገር «እግዚአብሔር በልጁ በአያሱስ ክርስቶስ እማካችንት ባከናወነው እንዲያምኑ» መሆኑ ምንም ጥርጥር የለውም።

ሦስተኛ፤ «ስለ ጥምቀት ትምህርት»። የዚህ ሐረግ ባሕርያት ሁለት ለመጽሐፍ ቅዱስ ተርጓሚዎች እንቁቅልሽ ሆኖባቸዋል። «ጥምቀት በሚለው ቃል የተጠቀሙት ብዙም ያልተሰመደው አባባል (በግሪክ ባፕቲዝሞስ baptisimos በሌላ ቦታ ለማንኛውም «መታጠብ» የሚሆነው ነው ማር. 7:41 ሱብ. 9:10) ከተሰመደው አተቃቀም ወጣ ያለ ነው። በጥምቀት ሥርዓት ወቅት ከተሰመደው ቃል ይልቅ

(በግሪክ ባፕቲዝማ baptism)፤ «ጥምቀት»፤ በዛሬው ዘመን «መድፈቅ» የሚለውን የግሪኩን ትርጉም ሙሉ በሙሉ አስኪያጣ ድረስ ለሃይማኖታዊው ሥርዓት ቴክኒካዊ ርእሰ የሆነውን ያህል ምንም ዓነት ቃል አስካሁን እንዳልሆነ ምናልባት ማስታወስ ይኖርብናል። ጥምቀት ላይ የዋሉት ቃላት ገላጭ እንጂ ወሳኝ ቃላት አልነበሩም። «ስመታጠብ» የሚሆኑ እና ስጥምቀት የተጠቀሟቸው ሌሎች ቃላትም ደግሞ አሉ (በግሪክ ለምሳሌ፤ አፖሎዮ- apolouo and loutron)። እዚህ የተጠቀሟቸውን ቃላት ብዙ ማሰብ የለብንም። ነገር ግን የሚያሳስብ ነገር ቢኖር ቃሉን በብዙ ቁጥር መጠቀሙ ነው፤ «ጥምቀቶች» ምንን ያመለክታሉ? ለዚህ ቢያንስ እምስት የተለያዩ ማብራሪያዎች ሊኖሩ ይችላሉ (ሊሆኑ በሚችሉት ቅደም ተከተል ከታች ወደ ላይ ዘርዝራቸዋለሁ)፡-

1. በቀላሉ በእያንዳንዱ ጊዜ ብዙ ሰዎች ተጠምቀው ነበር ማለት ነው።
2. በሥላሴ ስም የሚደረግ ጥምቀት ሦስት ጊዜ ውሃ ውስጥ መጥለቅን ያካትት ነበር (የግሪክ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያናት ዛሬ እንደሚያደርጉት)።

3. ጥምቀት እጥፍ (ድርብ) መታጠብ ነው፤ በእንደ ጊዜ ሰውነትንና መንፈስን መታጠብ ነው።

4. ጠያቂዎቹ ስለ ውሃ ጥምቀትና የመንፈስ ጥምቀት ማወቅ ያስፈልጋቸዋል፤ ምክንያቱም ሁለቱም አስፈላጊዎች ናቸውና።

5. በክርስቲያን ጥምቀትና በሌዋውያን መንጸት ሥርዓት፤ ወደ ይሁዲነት ለመለወጠው በሚደረግ ጥምቀት እና ምናልባትም፤ በዮሐንስ ጥምቀት መካከል ያለው ልዩነት «ለዕብራውያን» ሊነገራቸው ያስፈልግ ነበር፤ ምንም እንኳን ላይ ላይን ሲታይ እደራረጋቸው ተመሳሳይ ቢመስልም፤ በውስጣዊ ሁኔታቸው የተለያዩ ትርጉም አላቸው።

“ትምህርት” የሚለው የመጨረሻውን ውጤት ይደግፋል። ባመኑ ጊዜ የተሰጣቸው አንድ ጥምቀት እንኳ ብቻ ቢሆንም፤ ስለ በርካታ የተለያዩ የጥምቀት ዓይነቶች «እንዲማሩ» ያስፈልጋቸዋል።

አራተኛው፤ «እጆችንም ስለመጫን»። ያለ ምንም ጥርጥር ይህ ንስሐ የገባውና የተጠመቀው እማኝ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታን እንዲቀበል የሚደረግ የኃይለኛ ጸሎት መግለጫ ነበር። ቁጥር 4 ስለዚህ ውጤት ይናገራል። ተመሳሳይ የሆነው ልምምዱ በሐዋርያት ሥራ ውስጥ (ዮሐዋ. 8:17፤ 9:17፤ 19:6) እና በሌሎቹም መልእክቶች ውስጥ (ሰሞሳሌ፤ 2ኛ ጢሞ. 1:6-7) ተጠቅሷል። ያልተጠበቀው ነገር እጅን መጫን አዲስ አማኞች መንፈስ ቅዱስን እንዲቀበሉ ለማድረግ በእያንዳንዱ ሁኔታ ጥምቀት ላይ የሚውል የተለመደ እና አስፈላጊ ነገር ነው የሚለው እንደምታ ነው። ምናልባት ያመንፈሰ ቅዱስ ያለ እጅ መጫን የተሰጠባቸው ሁለት ብቸኛ የተመዘገቡ ጊዜያት ይህ ያልተደረገበትን ግልጽ ፍንጮች ጭምር መያዛቸውን ምናልባት ማስታወስ ያስፈልገናል።

በበዓለ ገምሳ ዕለት ራሱ (ዮሐዋ. 2:2-4) ከዚህ በፊት መንፈስ ቅዱስን የተቀበለና እጅ መጫን የሚችል ባለመኖሩ፤ እግዚአብሔር

ራሱ የአሳት ልሳኖችን በእነርሱ ላይ እደረገ። በቆሮኔሌዎስ ቤተ ስብ (ዮሐዋ. 10:44)፤ ስእሕዛብ ማንም ከዚህ በፊት እድርጉ ስለማያውቅ፤ እግዚአብሔር ራሱ አደረገው። ምክንያቱም እነዚህን ሁለቱን «የተለያዩ ሁኔታዎች» በማስተዋል ከገሰጽን በኋላ፤ የሚቀረን የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ያለ ምንም ልዩነት የተለጠተና የተቀበሉት ከመጀመሪያው ጀምሮ እጅን በመጫን ነው የሚለው «ደንብ» ነው፤ ይህም የዕብራውያን መልእክት በቤተ ክርስቲያን ታሪክ የኋለኛ ጊዜ ውስጥ «የእምነት ማጽኛ» መጠናቀቁን ያመለክታል ከሚለው የአንዳንድ ምሑራን አስተሳሰብ የተለየ ነው። ይህ እካላዊ ድርጊት ላ ማዋል ከመለያ ጋር ማታመር ብቻ ሳይሆን፤ ኃይልን እስቀድሞ ካለው ሰው ስሌሰውና ወደሚፈሰገው ሰው የማስተላለፍን አሳብ ያካትታል (ዘኁልቁ 27:18-20ን ከዘፋገም 34:9 ጋር አነጻጽር)። ይኸው ተመሳሳይ «የማስተላለፍ» አሳብ በበሽተኞች ላይ እጅ ከመጫን ጋርም የተያያዘ ነው።

በእነዚህ በአሁኑ ጊዜ ላይ በሚያተኩሩ፤ አራቱ መሠረታዊ የክርስትና አውነት ላይ ሌላ ያልተጠበቀ ተጨማሪ መጣ። ጸሐፊው ስለ ወደፊቱ ጊዜ ሁለት መሠረታዊ መርሆዎችን ይጨምራል፡ «የሙታን ትንሣኤ» እና «የዘላለም ፍርድ»። ይህ ያልተለመደ መደምደሚያ ይሆናል። የሙታን ትንሣኤ፤ ከኢየሱስ ትንሣኤ ሰየት ይላል፤ ለክርስቲያናዊ ጀማሪ በጣም አስፈላጊ የሆነው ሰምንድን ነው? «መጪው ፍርድ» መሠረታዊውን ትምህርታቸውን ከመጀመሪያው በፊት የሰሙት በመጀመሪያ የተሰበከላቸው ወንጌል ክፍል አልነበረም ወይ? ቸግሮች የሚመጡት እነዚህን ስድስቱን ርእስ ጉዳዮች እንደ ተሟላ ሥርዓት ትምህርት ወስደን ለክርስትና እምነት «ጀማሪዎች» ስናስተምር ነው (አንዳንድ ክርስቲያን አስተማሪዎች በዚህ ክፍል ላይ ተመሥተው እንደሚያደርጉት)። ነገር ግን ጸሐፊው በግልጽ ይህን ነጥብ ሁለተኛ ደግሜ እላስተምርም በማለት ነግሯቸዋል፤ ሆኖም፤ ቀደም ብለው የተማሩትን ነጥቦች የሚያስታውሷቸው አሁን የሚነግራቸውን እንዲረዱ ለማድረግ ነው። በሌላ እነጋገር፤ ይ ቀደም

ብለው ከተማሩት ትምህርት ውስጥ በአሁኑ ሁኔታቸው ውስጥ ሆነው ሊያስታውሷቸው የሚገቡ የተለዩ ነጥቦች «የተወጣጡበት» ዝርዝር ነው። የተመረጡትን ስድስት ርዕሶች በሁለት ተስማሚ ንዑሳን ርዕሶች ለመክፈል ይቻላል። በአንድ በኩል፣ አራቱን ወላጅ የሆኑትን እርምጃዎች ማለትም ንስሐ መግባት፣ እምነት፣ የውሃ ጥምቀትን እና መንፈስ ቅዱስ መቀበልን ማስታወስ ይገባቸዋል። ሁላቸውም በፈቃደኝነት ላይ የተመሠረቱ እና ወደፊት እንደምናየው፣ የማይሻሩ ናቸው። በሌላ በኩል ደግሞ፣ ስለ ወደፊቱ ጊዜ ሁለት እውነታዎች ማስታወስ ያስፈልጋቸዋል - ይህም አንድ ቀን ከሞት ተነሥተው በፍርድ ፊት በመቆም ይህን ሕይወት ከመጀመሪያው ጀምሮ እንዴት እንደ ተከተሉት በማየት ይፈረዳቸዋል (በ2ኛ ቆሮ. 5:10 ውስጥ እንዳለው)። የአሁኑ ሁኔታቸው ከእሳፊው ጀማሪያቸው እና ከወደፊቱ ምርመራቸው ጋር በማገናጸፍ በተገቢው ሁኔታ መታየት ይኖርበታል። የአሁኑ ሥቃይ ከሚመጣው ክብር ጋር ሲመዛዘን ምንም ማለት አይደለም (ሮሜ 8:18) ።

ይህ ተጨባጭ መመሪያ ከስሜታቸው ጋር የተያያዘ ልምምድ ሆነላቸው፣ እውነቱን በሕይወታቸው ለላዩት ያውቁታል። አብርሃት አገኝተው ነበር፣ ስማዊውን ስጦታ ቀምስዋል፣ ከመንፈስ ቅዱስ ተከፍለዋል እንዲሁም መልካሙን የእግዚአብሔርን ቃል እና የመጪውን ዘመን ኃይል ቀምስዋል። ክርስቲያን መሆን ሳያስፈልጋቸው ይህንን ሁሉ ሊለማመዱ ይችላሉ ብሎ ማለት እዚህ ጋ የተነገረውን ነገር ትርጉም - የሰሽ ማድረግ ነው። ይህ ብዙውን ጊዜ የሚደረገው ለቃልሺን ሥነ መለኮተ ፍላጎቶች ተብሎ ነው፣ ይኸውም ከሚከተለው ማስጠንቀቂያ አንጽር፣ «ዳግም የተወለዱ» ያለመሆናቸውን ያሳስበዋል። «እነርሱ ገና ሕፃናትም እንኳ ካልሆኑ፣ ጸሐፊው ወደ «በስለት» እንዲሄድ የሚፈልገው ለምንድን ነው?»

አንድ ለው እንዲህ ያለውን አጠያየቅ ማሳስቢያ የሚከተል ለስላሴ ያለ ጥያቄ ይጠብቅ ይሆናል - «እንዲህ ያለውን መልካም ሕይወት

ከቀመላችሁ በኋላ፣ ሁሉንም እሽቀንጥራችሁ ለመጣል ዝግጁ ናችሁ ወይ?» በሚለው መስመር። ከዚህ ይልቅ የመልእክቱ ሁሉ ብርቱ ማስጠንቀቂያ የሆነው ነው የጣው - «ይህንን ሁሉ ከጣላችሁ (ካነጻችሁ)፣ እንደ ገና መልላችሁ ልታገኙት እትችሉም! ይህ ምንባብ ብዙውን ጊዜ የሚወሳው «እንዴ ከዳንህ፣ ለምንጊዜውም ድነንል» በሚለው አስተሳሰብ ዐውድ ውስጥ መሆኑ ትኩረትን ከዋናው ጉዳይ ላይ ዘወር ስለሚያደርግ አሳዛኝ ነው። ጸሐፊው የሚናገረው አንድ ክርስቲያን ደገንነቱን ሊያጣ ይችላል ወይስ አይችልም የሚለውን አይደለም! ይህ ሊሆን እንደሚችል አድርጎ ይወስደዋል! ከዚህም የበላጠ ጠለቅ ብሎ በመሄድ እንዲህ ይላል፣ ይህ ሊሆንና በሚሆንበት ጊዜ፣ እንዲህ ላለው ሰተው «ክርስትናውን ሰተው ሰው»፣ ንስሐ ለመግባት ስለማይቻል፣ ድገንነቱን መልሶ ለማግኘት የማይቻል ነው! ከእንዳንድ ኃጢአቶች ንስሐ መግባት አይቻልም፣ በስደት ጊዜ ክርስቶስን በእደባባይ መካድን ጨምሮ። ይህን ማድረግ ኢየሱስን ያዋረዱትንና የስቀሉትን ወንጀል መካፈል ይሆናል፣ ምክንያቱም እነርሱ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑ ሲናገር ስላልተቀበሉት ነው። መጀመሪያው ድርጊት ግብረ እበሮች ለነበሩት ሐዋርያው ጴጥሮስ የሰጣቸው ይቅርታ ይህንን መርሕ አይስወጠውም፣ እነርሱ ያደረጉት «ባለማወቅ» ነበር (የሐዋ. 3:17)፣ ክርስቲያን ግን ይህን ሰማድረግ አይችልም። እንዲህ ያለውን ከሀደት ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችም ያረጋግጣሉ (ማቴ. 10:33 እንደዚሁም 2ኛ ጢሞ. 2:12 ለምሳሌ ያህል ይመልከቱ)።

በጣም እውን ስለሆነ አደጋ ከባድ ማስጠንቀቂያ ከሰጠ በኋላ ይህ ፍጹም መላምታዊ አስተሳሰብ ነው ብሎ ማለቱ ማስጠንቀቂያውን ውጤታማነቱን ያሳጣዋል - ጸሐፊው እንባቢዎቹ የሚያረጋግጥላቸው በሁኔታቸው ያለው ተስፋ እንጂ ተስፋ መቁረጡን አይደለም (ዕብ. 6:9-12)። ምንም እንኳ ይህ እስከፊ ዕድል የእነርሱ ቢሆንም፣ ይህ እንደሚሆን ግን አይጠበቅም። በሚያበረታታው በመንፈስ ቅዱስ ላይ እውነተኛ እምነት አለው። እግዚአብሔር ራሱ ከእነርሱ ጋር በመሆኑ

ትግላቸውን እንዲያሸንፉ ይረዳቸዋል። ግን የድል አድራጊነት ውጤት የማቀር መሆኑ አይደለም። ለወደፊት የተለጣቸው ተስፋ እውነት እንዲሆንላቸው ለማድረግ «እስከ መጨረሻ» ትጉሕ፣ ትዕግሥተኛ እና ታማኝ ሆኖ መቆየት በጣም አስፈላጊያቸው ነው።

በመልካም አጀማመር ጀምረውታል፤ ነገር ግን ሩጫውን ለማሸነፍ የሚያስፈልገው ያ አይደለም። ጥሩ አጨራረስ እንደ ጅማራው አስፈላጊ ነው። ብዙ የብሉይ ኪዳን የእምነት አርበኞችን ከዘረዘረላቸው በኋላ፣ ጸሐፊው እንዲህ ይላቸዋል፡ «እነዚህ ሁሉ እምነት ሞቱ» (ዕብ. 11:13)። አንባቢዎቹ ሩጫቸውን በጽንሐት፣ የእምነታችን ጀማሪና ፈጻሚ የሆነውን ኢየሱስን፣ ጀምረን እንድንጨርስ ለሚያስችለን እርሱን በመመልከት፣ እስከ መጨረሻ ድረስ እንዲሮጡ በእጽንዖት ያሳስባቸዋል። ክርስትና የመሞቻ መንገድ ብቻ ሳይሆን የሚኖሩበትም መንገድ ነው!

ምዕራፍ 28

የሚሠራ እምነት

(ያዕቆብ 2:14-26)

¹⁴ ወንድሞቼ ሆይ፣ እምነት አለኝ የሚል፣ ሥራ ግን የሌለው ሰው ቢኖር ምን ይጠቅመዋል? እምነቱስ ሊያድነው ይችላልን? ¹⁵ ወንድም ወይም እህት ራቂታቸውን ቢሆኑ የዕለት ምግብንም ቢያጡ፣ ¹⁶ ከእናንተ አንዱም፡- በደኅና ሂዱ፣ እሳት ሙቁ፣ ጥገቡም ቢላቸው ለሰውነት ግን የሚያስፈልጉትን ባትሰጡአቸው ምን ይጠቅማቸዋል? ¹⁷ እንዲሁም ሥራ የሌለው እምነት ቢኖር በራሱ የሞተ ነው።

¹⁸ ነገር ግን አንድ ሰው፡- አንተ እምነት አለህ እኔም ሥራ አለኝ፤ እምነትህን ከሥራህ ለይተህ አሳየኝ፤ እኔም እምነቴን በሥራዬ አሳይሃለሁ ይላል። ¹⁹ እግዚአብሔር አንድ እንደሆነ አንተ ታምናለህ፤ መልካም ታደርጋለህ፤ አጋንንት ደግሞ ያምናሉ ይንቀጠቀጡማል። ²⁰ አንተ ከንቱ ሰው፣ እምነት ከሥራ ተለይቶ የሞተ መሆኑን ልታውቅ ትወዳለህን? ²¹ አባታችን አብርሃም ልጁን ይስሐቅን በመሠዊያው ባቀረበ ጊዜ በሥራ የጸደቀ አልነበረምን? ²² እምነት ከሥራው ጋር አብሮ ያደርግ እንደ ነበረ፤ በሥራም እምነት እንደ ተፈጸመ ትመለከታለህን? መጽሐፍም፡- ²³ አብርሃምም እግዚአብሔርን አመነ ጽድቅም ሆኖ ተቆጠረለት ያለው ተፈጸመ፤ የእግዚአብሔርም ወዳጅ ተባለ። ²⁴ ሰው በእምነት ብቻ ሳይሆን በሥራ እንዲጸድቅ ታያላችሁ። ²⁵ እንዚሁም ጋለሞታይቱ ረዓብ ደግሞ መልእክተኞቹን ተቀብላ በሌላ መንገድ በሰደደቻቸው ጊዜ በሥራ አልጸደቀችምን? ²⁶ ከነፍስ የተለየ ሥጋ

የሞተ እንደ ሆነ እንዲሁ ደግሞ ከሥራ የተለየ እምነት የሞተ ነው። (ያዕቆብ 2:14-26)።

ብዙ ወንጌላውያን ወንጌልን በሚሰብኩበት ጊዜ ይህንን ጥቅስ ችላ ይላሉ። ጥቅሱ በራሱ ለሚደሰት አማኝ እርማት የሚያስፈልገው መሆኑን ሲያረጋግጡ፣ አማኝ ላልሆነው ጠያቂ ያለውን አግባብነት አያዩም። በአጭሩ፣ በክርስትና እምነት አጀማመር ላይ ምንም አስተዋጽኦ የለውም። ነገር ግን ያዕቆብ «ማዳን» ስለሚችል እምነት ነው የሚያወሳው (ቁጥር 14)፣ ይህም በእውነት የወንጌል እምብርት ነው።

አንዳንዶች ከዚህም አልፈው በመሄድ ይህ አጭር መልእክት የመጽሐፍ ቅዱስ ቀኖና ውስጥ መግባቱ ትክክል ነው ወይ ሊሉ የጠይቃሉ! ይህን ከሚቃወሙት አንዱ ሉተር ሊሆን፣ “ፍሬ የሌለው ገለባ መልእክት” በማለት ሳይደብቅ ይናገራል። ስለ ሥነ መለኮታዊ ጠቀሜታው ያለው ዝቅተኛ አስተሳሰብ እስትንፋስ እግዚአብሔር ያለው መልእክት ስለ መሆኑ ካለው እምነት ጋር አብሮ የሚያያዝ ሊመስል ይችላል።

የያዕቆብ መልእክት «ችግር» እምብዛም የሚሰማው ጳውሎስ ስለ ደኅንነት ያለውን መረዳት፤ የአስተምህሮ ሥርዓት አድርገው በሚወስዱ ሰዎች ነው፤ ይኸውም ለአዲስ ኪዳን የተደረጉ ሌሎች ሐዋርያዊ አስተዋጽኦዎች የሚመዘኑበት ነው። ይህ አድልዎአዊ ፍርድ ገምድልነት ለሌሎች በጣም አስፈላጊ ለሆኑ አስተውሎቶች ፍትሐዊ አይሆንም።

ከዚህ ሚዛናዊነት ከጎደለው አቋም፣ ያዕቆብ፣ ብዙውን ጊዜ እንደሚደረገው፣ ከጳውሎስ ጋር እንደማይስማማ ተደርጎ ሊቆጠር ይችላል። ስለዚህ፣ «ለው በእምነት ብቻ ሳይሆን በሥራ እንዲጸድቅ ታያላችሁ (ቁጥር 24)፣ የሚለው አባባሉ የሚታየው «ለው በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን እንዲጸድቅ እንጂ በሕግ ሥራ እንዳይሆን» (ገላ. 2:16) ከሚሉ የጳውሎስ አነጋገሮች ጋር በቀጥታ እንደሚቃረን ተደርጎ

ይታያል። ጽድቅ በእምነት ብቻ፣ እና በመጽሐፍ ቅዱስ ሥልጣን ብቻ ለሚለው መርሕ በተደረገው የተሐድሶ ትግል ወቅት የያዕቆብ መልእክት ትንሽ ቅር የሚያሰኝ ሰነድ መሆኑ ብዙም አያስደንቅም!

«ስለሚያድን እምነት» ባለን ግንዛቤ ላይ ያዕቆብ ባደረገው ክፍተኛ አስተዋጽኦ ለመጠቀም ክፈለግን፤ ይህ አለመግባባት በግልጽ መፈታት አለበት። መንፈስ ቅዱስ፣ የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ይህንን የጌታችንን ወንድም መልእክት እስትንፋስ እግዚአብሔር እና በዘመናት ሁሉ ላለችው ቤተ ክርስቲያን ሐዋርያዊ ሥልጣን እንዳለው ጽሑፍ አድርጋ እንድትቀበል ሲመራት እርሱ የሚያደርገውን ያውቅ ነበር። በዚህ መሠረታዊ የእምነት አንቀጽ ላይ ያለው ግልጽ ልዩነት ሊፈታ የሚችለው የያዕቆብን አሳብ በጥንቃቄ በመመርመር ነው።

ቁልፉ ያለው “ሥራ” በሚለው ቃል ነው። አጠቃቀሙ ያዕቆብ «የሕግ ሥራ» ማለቱ አይደለም። ጳውሎስ ግን መላልሶ የሚጠቀመው ሕግን በመጠበቅ ከእግዚአብሔር ደኅንነትን «ለማግኘት» ወይም «ለመቀበል» በሚል መንፈስ ነው። ለው ለደኅንነቱ የሚያበረክተው ሥራ አለ ብሎ ማሳብ ከመለኮታዊ ጸጋ ወንጌል ጋር የማይገናኝ ባእድ አስተሳሰብ ነው። ስለዚህም ጳውሎስ መልካም የመለለውን የራሱን ሥራ እንደ «ጉድፍ» ወይም ቆሻሻ ቆጠረው (ፊልጵ. 3:8-9) ቃሉ እንደ ቤት ጥራጊ ወይም እዳሪ የሚል አሳብ አለው። በአንድ ልብ ውስጥ ራስን ለማመጽደቅ እና ለእግዚአብሔር ጽድቅ ቦታ የለውም።

ያዕቆብ ከዚህ ሁሉ ጋር በሙሉ ልቡ ይስማማል፤ ነገር ግን ለው የተሰጠውን ደኅንነት ከመቀበል ሌላ ምንም የሚያደርገው ነገር የለም የሚለውን ድምዳሜ እትብቆ ያወግዛል። ያዕቆብ ያተኮረው እምነት መለኮታዊውን ጽድቅ በንቃት መቀበል መሆኑ ላይ ነው። ጳውሎስም በዚህ ነገር ላይ ከያዕቆብ ጋር ይስማማል!

ጳውሎስም ሆነ ያዕቆብ «እምነት» በራስ ኃይል የሚፈለገው የግብረገብ ደረጃ ላይ መድረስን ያካትታል ብለው አያስተምሩም። የለው መሠረታዊ ፍላጎት በትክክል የእግዚአብሔርን ትእዛዝ መጠበቅ

አለመቻሉ ነው (ቀናተኛው የተርጌሱ ሳውል እንኳ ከአሥሩ ዘጠኙን ብቻ ነው መጠበቀው የቻለው - ፊልጵ. 3:6 ክሮሜ 7:8 ጋር መጣጣም አለበት)። «የእምነት» እና «በሕግ ሥራ» መካከል ያለውን ይንን ፍጹም ልዩነት ለማጥበቅ፣ በያዕቆብ የተጠቀሱት ሁለቱም የእምነት «ሞዴሎች» ወይም ምሳሌዎች የእግዚአብሔርን ሕግ መጣስ እንደነበሩ ማስገንዘብ ብቻ ይፈልጋል። ጋለሞታይቱ በውሸት በመመስከሯ እና አንድ አባት የራሱን ልጅ ለመግደል በመመከሩ ተመስግነዋል!

ወይስ ያዕቆብ የሚጠቁመው ስለ «የፍቅር ሥራ» አይደለም። ይህ ነጥብ ምስጢራዊ ነው። በመጀመሪያ አይታ፣ ይህን ማለቱ እንደሆነ ይመስላል (ቁጥር 15-17)፣ እናም ይህ ትርጓሜ የእርሱን ትምህርት ከጳውሎስ ትምህርት ጋር፣ ጳውሎስ ስለ እምነት ሲናገር «በፍቅር የሚሠራ» (ገላ. 5:6) ሲል ይገልጻል። ለማስታረቅ እንደ መነሻ ሲሆን እንደሚችል ተደርጎ ይወሰዳል። እምነት ለችግረኞች በሚደረግ መልካም ተግባር መደገፍ አለበት የሚለው አንደኛው በእውነቱ እምነት በግብረገብ ድርጊት መደገፍ አለበት ከማለት ምንም የተለየ አይደለም። ሁለቱም የጸጋን አስተምህሮ ይበርዙታልና።

ከቁጥር 15 እስከ 17 ያለው የጉርብትና አነስተኛ ሥዕላዊ መግለጫ «የእምነት ሥራ» ልዩ ምሳሌ ነው ማለት እንዳልሆነ መገንዘብ ያስፈልገናል። ነገር ግን ከሥራ የተለየ እምነት በማንኛውም የሕይወት ዘርፍ - በዚህ ሁኔታ፣ የተቸገረ ወንድም በሚደረጋግጥበት ጊዜ፣ የማይጠቅም እንደሆነ ለሚያመለክተው መርሕ አጠቃላይ ሥዕል ነው። ለተቸገሩ ያለን ርኅራኄ፣ እግዚአብሔርን እንደ ማመን፣ የሚታየው በምንለው ነገር ውስጥ ሳሆን፣ በድርጊታችን ውስጥ ነው። ያዕቆብ ልክ እንደ ወንድሙ (ኢየሱስ) በዕለታዊ ሁኔታ አማካይነት ጥልቅ የሆነ እውነትን የማቅረብ ችሎታ እንዳለው ልብ በለ።

በለዚህ ያዕቆብ «እምነት ያለ ፍቅር ሥራ ዋጋ የለውም» ማለቱ አይደለም፤ ምንም እንኳ ለዘብተኛ ሥነ መለኮት ያንን ቢቀበለውም፤

ግን «ፍቅር ያለ ሥራ» ከንቱ እንደ ሆነ ሁሉ እምነትም ያለ ሥራ ከንቱ ነው።። በሌላ አነጋገር፣ ለያዕቆብ «ሥራ» የሚለው ቃል በቀላሉ «ተግባር» ማለት ነው - በጳውሎሳዊ ሥነ መለኮት በተሞሉ የወንጌል አማኞች እዕምሮ ውስጥ ከተፈጠረው ይልቅ ማለት ነው! ብዙ የዘመናዊ ትርጉሞች እንዲህ ያለ አስከፊ ትርጓሜ ሳይኖር ሌላ አቻ ቃል የመጠቀሙን አስፈላጊነት ተገንዝበዋል - አንዳንዶች «ተግባር» የሚለውን ቃል ሲጠቀሙ፣ አጠቃላይ እና የበለጠ ጠቃሚው አዝማሚያ «ሥራ» ወደሚለው ቃል ነው።

ታዲያ ያዕቆብ «የእምነት ሥራ» ሲል ምን ማለቱ ነው? ለተራበው ወንድም ምግብ መስጠት ሊለው የፈለገው ነገር ለላልሆነ፣ ከብሉይ ኪዳን ውስጥ ወደ ተከናወኑ ሁለት እውነተኛ ሁኔታዎች መለስ ይላል (በቁጥር 15 ላይ ከተገለጸው መላምታዊ ጉዳይ በተቃራኒ)። «እምነትን በሥራ» ወይም «እምነትን በተግባር» ለማሳየት ይፈልጋል። በዚህ ላ እንደሚያተኩር ሆኖ ስለ ግብረ ገብ እየተናገረ አይደለም፤ እንዲት መጥፎ ሌትን እና አንድ ጥሩ ወንድምን መረጠ። በዛ ላይ እንደሚያተኩር ሆኖ ስለ በጎ አድራጎት እየተናገረ አይደለም፤ አንድ ሕወት ያዳነን ተግባር እና ሌላ ሕይወት ሊያበላሽ ምንም ያልቀረውን ተግባር መረጠ። ታዲያ የረዓብና የአብርሃም ድርጊቶች ምን የጋራ የሆነ ነገር አላቸው? የሁለቱም ድርጊት በጊዜው የነበረውን ሕይወታቸውን የሚጎዳ ነበር - ምክንያቱም ሁለቱም የወደፊቱን ሕይወታቸውን እንዲጠብቅ እግዚአብሔርን ተስፋ ያደርጉት ነበር። እንዲህ ያለውን እርምጃ መውሰድ የእምነት ባሕሪ ነው። ባመኑበት ነገር እርምጃ ለመውሰድ በቂ መተማመን መኖር ነው፤ በተለይም እነዚህ እግዚአብሔር ስለ ራሱ በሰጠው መገለጥ ውስጥ ሲገኙ።

እንዲህ ያለው እምነት ብዙውን ጊዜ ከሚገመተው ጋር ሲነፃፅር ሙሉ በሙሉ ተጻራሪ ነው። በአሁኑ ዘመን ለዎች ብዙውን ጊዜ በቃላት «እምነት አለኝ» በማለታቸው ብቻ ክርስቲያኖች እንደ ሆኑ እና ለጥምቀት ለቤተ ክርስቲያን አባልነት ብቁ እንዲሆኑ ይነገራቸዋል።

ያዕቆብ አንዱንም አይልም ነበር፡- የእምነት መኖር ብቻ ነበር የሚያረካው፡፡ የዚህ ማረጋገጫው ደግሞ በቃል ከሚለማ ይልቅ በዓይን የሚታይ መሆን ይገባዋል፤ ይኸውም ሰው የሚለውን ከማድመጥ ይልቅ የሚያደርገውን በመመልከት ይለያል (ቁጥር 18)፡፡

ከኃይለኛ ምጻት ጋር፤ ያዕቆብ የሚጠቁመው እንክን የሌለበትን ሥነ መለኮት እንደ የእምነት መግለጫ በቃል መሸምደድ አጋንንት ማድረጋ ከሚችሉት ብዙም የተሸለ አይደለም፤ እነርሱ በአንድ አምላክ መኖር ጥሩ አድርገው ያምናሉ፤ «እምነታቸው» ቢያንስ ጥቂት ለሜታዊ ይዘት አለው - በፍርሃት ይንቀጠቀጣሉ፤ ነገር ግን ምንም እምነት የላቸውም፡፡ ምናልባትም ያለቆብም ለመጠቀም የፈለገው ነገር አንባቢዎቹ ለአስፈሪው የእግዚአብሔር ኃይል እውነታ ያንን ያህል እንኳ ምላሽ ያሳየበት ጊዜ ጥቂት መሆኑን ሊሆን ይችላል፡፡

የያዕቆብን ሁለተኛ ምዕራፍ የመጀመሪያውን ክፍል በምናነብበት ጊዜ፤ ይህ መልእክት በተጻፈበት ጊዜ ሐዋርያዊ ክርስትና ወደ ተከበረ «ቤተ ክርስቲያናዊነት» አሸቆልቁሎ እንደ ነበር እንመለከታለን፡፡ በአንዲህ ያለ ሁኔታ እምነት በቃላት መደጋገም ተደርጎ የመወለድ አዝማሚያ ያሳያል፤ አምላኪዎቹ በቤተ ክርስቲያን ውስት በመደበኛነት አለኝ የሚሉትን እምነት ምንም ሳይለማመዱት (ሳይሠሩበት) ለሳምንታት፤ ለወራት እና ለዓመታትም እንኳ ሊቀጥሉ ይችላሉ፡፡ ምናልባት በአስተምህሮ ትክክል ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን የሚሠራ ኃይል የለውም፡፡ ሥርዓቱ በጣም የታወቀ ነው፡፡

ያዕቆብ፤ «እምነት» ጤናማ ሥነ መለኮት ማነብነብ እንዳልሆነ መገንዘባችንን ለማረጋገጥ ይፈልጋል፡፡ የእግዚአብሔርን ቃል እውነት መቀበል ብቻ ሳይሆን፤ እንዲህ ያለው እምነት «ማዳን» አይችልም፡፡ በፊላ ክፍል ውስጥ እንደ ተኛ አስክራን ነው!

ምዕራፍ 29

የሚያድን ውሃ (1ኛ ጴጥሮስ 3:18-22)

¹⁸ ክርስቶስ ደግሞ ወደ እግዚአብሔር እንዲያቀርብን እርሱ ጻድቅ ሆኖ ስለ ዓመፀኞች አንድ ጊዜ በኃጢአት ምክንያት ሞቶአልና፤ በሥጋ ሞተ በመንፈስ ግን ሕያው ሆነ ¹⁹ በእርሱም ደግሞ ሄዶ በውኃ ለነበሩ ነፍሳት ለበክላቸው፤ ²⁰ ጥቂቶች ማለት ስምንት ነፍስ በውሃ የጻኑበት መርከብ ሊዘጋጅ፤ እግዚአብሔር በትዕግሥት በኖሳ ዘመን በቆየ ጊዜ ቀድሞ አልታዘዙም፡፡ ²¹ ይህም ውሃ ደግሞ ማለት ጥምቀት ምሳሌው ሆኖ አሁን ያድነናል፤ የለውነትን እድፍ ማሰወገድ አይደለም፤ ለእግዚአብሔር የበጎ ሕሊና ልመና ነው አንጂ፤ ይህም በኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ነው፤ ²² እርሱም መልእክትና ሥልጣናት ኃይላትም ከተገዙለት በኋላ ወደ ለማይ ሄዶ በእግዚአብሔር ቀኝ አለ፡፡ (1ኛ ጴጥሮስ 3:18-22)፡፡

አንዳንድ ምሑራን ይህ መልእክት በሙሉ «የጥምቀት በራሪ ጽሑፍ»፤ «ለጥምቀት ለተዘጋጁ ሰዎች የሚለጥ የእምነት ማጽኛ ጽሑፍ» ዓይነት ነው ብለው አሳብ አቅርበዋል፡፡ በእውነትም እጅግ በጣም ጥሩ ለጀማሪዎች የሚሆን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ሊሆን፤ አንድ አዲስ ክርስቲያን ማወቅና ማድረግ ያለበትን ብዙ ነገሮች ይጻጻሳል፡፡ ለበሳል አማኞች የሚሆንም ብዙ ነገሮች አሉበት፡፡ እንዲያውም፤ ጴጥሮስ የወንጌልን መልእክት በመለበክና በመጋቢትም እኩል ትሩ ነገር ያላቸውን እነዛን ጥቂት ክርስቲያኖች ይመለሳል፡፡ ኢየሱስም ለዎችን የሚያጠምድና እንደ እረኛም የሚጠብቅ እንዲሆን ነግሮታል (ማር. 1:17፤ ዮሐ. 21:15-17)፤ ለማመን የሚፈልገውም ሆነ አማኙ ሰው የክርስትና ሕይወት መከራ እንዳለበት ሊነግራቸው ያስፈልጋል፡፡

ጳውሎስም ልክ እንደ ጴጥሮስ በታማኝነት ይህን ግልጽ ያደርግ ነበር (ዮሐ. 14:22)፤ ሁለቱም የተከተሉት የኢየሱስን ምሳሌነት ነበር (ዮሐ. 16:33)።

የመከራ ቀይ ክር በዚህ መልእክት ውስጥ በሙላት ይታያል። ምናልባትም በኒሮ ዘመን በተቀሰቀሰው የመጀመሪያው የመከራ ማዕበል ውስጥ እንደ መጻፉ፤ የጸሐፊው ዋናው ጭንቀት በመላው ትንሹ እስያ (የዛሬዋ ቱርክ) ውስጥ የተበተነውን ምእመን በአሳዳጆቻቸው ፊት ሞራላቸውን ከሕዝቡ ብቻ ሳይሆን አሁን ደግሞ ከመንግሥት ባለ ሥልጣናትም ጭምር በተቃጣባቸው ተቃውሞ (ይህም ክርም ተነሥቶ በመላው የሮም ግዛት ውስጥ እንደሚስፋፋ ይጠበቃል- 1:1፤ 4:12፤ 5:13 ይመልከቱ) ውስጥ ታማኝነታቸውን እንዲጠብቁ መርዳት ነው። በጠላት መንግሥት ሥር የመኖር ውጥረቶች በመልእክቱ ውስጥ በተደጋጋሚ ይታያል። የኢየሱስ ተከታይ ነቀፋ የሌለበትን ሕይወት መኖር አለበት፤ ሆኖም ግን በወንጀል መከሰት አይቀርም። ታማኝ ዜጋ መሆን አለበት፤ ግን እንደ ከሐዲ ይቆጠራል። ግልጽና ታማኝ መሆን አለበት፤ ሆኖም ግን በሐሜት ስሙ ይነሣል። ስለተተካ ሠርቶ መቀጣት ለሰው ተፈጥሮ ተቀባይነት አለው (ሉቃስ 24:41 ይመልከቱ)፤ ነገር ግን ምንም ሳያጠፉ የኢ-ፍትሐዊነት ሰለባ መሆን ከባድ ፈተና ነው። ለሚቀጥሉት ሁለት ክፍል ዘመናት የክርስቲያኖች አጠቃላይ የሕይወት ልምምድ ይህ ሆኖ ነበር። ጴጥሮስም ራሱ ከብዙ ስማዕታት መካከል አንዱ ይሆናል።

እንዲህ ባለ ጫና ሥር ሆኖ «ጽድቅ የሚያመጣው የባለ ችግር ብቻ ነው» ብሎ መገመት አያዳግትም (መዝ. 73:1-22 ዓይነተኛ ምሳሌ ነው)፤ ይኸውም አንድ ሰው ወደ «ዓለም መንገድ» እንዲመለስ ይፈትነዋል። የዚህ መድኃኒቱ ዘላለማዊ እይታን መያዝ ነው (መዝ. 73:23-28 ይህን ያሳካል)። በስውነት ላይ የሚደርሰው ነገር በአንጻራዊነት አላስፈላጊ ተደርጎ ይታያል፤ ዋናው ዓላማ የመንፈስን ሕይወት መጠበቅ ነው።

ይህ ለምንባባችን ሥረ መሠረት ሲሆን፤ ይኸውም፤ ከአንድ ልዩ መገለጥ ጋር፤ ያልተሰመደ የአሳቦችን ጎብረት የያዘ ነው። በዴው «የተዘበራረቀ» ነው፤ በአንድነት አስተሳሰብ የያዘው ክር ቀጥተኛ ክርክር ሳሆን አጠቃላይ አሳብ ነው። ፎቶ ግራፍ ሳሆን የቀለም ቅብ ሥዕል ነው።

ስለተተካ ሠርቶ ሳሆን ትክክል የሆነውን ነገር አድርጎ መከራ መቀበል ከግብረ ገብም እንጻር የተሸለ ነው የሚለውን ተገቢ አስቱት ከሰጠ በኋላ፤ እስካሁን ታቶ በማታወቀው ኢ-ፍትሐዊነት ፊት ክርስቶስ በመስቀል ላይ መዋረዱን በመናገር ይህንኑ በምሳሌ ማቅረብ ለጴጥሮስ የተሰመደ ነው። ይህን ነጥብ ቀደም ብሎ አስረድቷል (ምዕ. 2:21-23)፤ ነገር ግን አሁን አስተሳሰቡ ወደ አልተጠበቀ አቅጣጫ ወስዶታል። ለማስረዳት የፈለገው ነጥብ የኢየሱስ ሥጋ መሞት ነፍሱን (መንፈሱን) ነፃ አውጥቷል የሚል ነው (ጴጥሮስ የሚናገረው ስለ ሰብዓዊ መንፈሱ እንጂ፤ ስለ መለኮታዊ መንፈሱ አይደለም)። የኢየሱስ ሞት አገልግሎቱን ከማቋረጥ ይልቅ፤ በይበልጥ አስፋፋው!

ከአንድ አስተሳሰብ እንጻር ሲታይ (በግሪክ-men)፤ ኢየሱስን የገደሉት ሥጋውን ብቻ ነበር፤ ከሌላ አስተሳሰብ እንጻር ሲታይ ግን (በግሪክ-de)፤ ኢየሱስ በመንፈሱ ክብሮአል። ይህ ከሞተ ከሦስት ቀናት በኋላ ከሞት ስለሆነው ትንሣኤው የሚያወላ አይደለም፤ ያ የሥጋው እንደገና መክበር ነበር። በዚህን ጊዜ ሁሉ እርሱ በሥራ ላይ ነበር የሚለው በአዲ ኪዳን ውስጥ የትም በታ አልተጠቀሰም፤ ምንም እንኳ ኢየሱስ ክእለት ጋር ስተስቀሰው ወንበዴ የተናገራቸው ቃላት ይህንን ቢያመለክቱም፤ (ሉቃስ 23:43)።

እስገራሚውን አስተውሎት ወዲያውኑ በአስደናቂ መረጃ ተከትለው። በዚህን ጊዜ፤ ኢየሱስ ሙታን የሚኖሩበትን ጉበኝ (በዕብራይስጥ ሲኦል፤ በግሪክ፡ ገሃነም)፤ («ወደ ሲኦል ወረደ» የሚለው በሐዋርያት የእምነት መግለጫ ውስጥ የተጠቀሰው አባባል የዓረፍተ ነገሩ ትክክለኛ ትርጉም ነው - ይሄ ከመጨረሻው ፍርድ በኋላ ብቻ

የሚገባበት የዘላለማዊ ቅጣት ቦታ አልነበረም።) እዚህ ጋ ኢየሱስ «በወንጌ ለነበሩጽ ነፍሳት» ነበር የሰበካላቸው፤ ይህም ሐረግ በፍርድ ቀን እስኪፈረድባቸው «በእበር ላይ የነበሩትን የሚያመለክት ነው (2ኛ ጴጥሮስ 2:4፤ ይሁዳ 6)። ኢየሱስ የሰበካላቸው ሰዎች በኖኅ ዘመን በውሃ ጥፋት የሞቱ ሰዎች እንደ ነበሩ ተገልጿል። ይህ ሁሉ የሆነው በክርስቶስ ሞትና ትንሣሳ መካከል ባለው ጊዜ ነበር።

በእዲስ ኪዳን ውስጥ ስለዚህ የነገረን ጴጥሮስ ብቻ ነው፤ (ምንም እንኳ እንደ ወንጌል የኢየሱስ ሞት በሙታን ዓለም ያስከተለውን ሌላ ውጤት ቢገልጽም፤ ይኸውም በብዙ የቀድሞ «ቅዱሳን» ከሲኦል ተሰቅቀው በመነሣት በኢየሩሳሌም ጉዳና ሲራመዱ በብዙዎች ታዩ ይላል - ማቴ. 27:52-53)። ነገር ግን ጴጥሮስ ይህን መረጃ ከየት አገኘው? በእርግጠኝነት ያልተመዘገበ ቢሆንም ከሞት ከተነሣው ጌታ በመጀመሪያው የፋሲካ እሑድ ከነበረው ካልተመዘገበው ግንኙነቱ መሆን እስከት (1ኛ ቆሮ. 15:5)።

የኢየሱስ እንዲህ ያለውን ነገር ለምን እደረገ ብሎ መጠየቅ የግምት ግዛት ውስጥ መግባት ይሆናል፤ ይኸውም መጽሐፍ ቅዱስ ምንም ምክንያት ስለማይሰጠን ነው። በጣም የሚያስፈራው የእግዚአብሔር ፍርድ ድርጊት አሁን ደግሞ በሆነው የጸጋው ጣልቃ ገብነት መተካቱን ለማስታወቅ ይሆን? ነገር ግን ለእድማጮቹ የደኅንነትን ዕድል ሳይስጡ ከእግዚአብሔር ባሕሪ ጋር ፈጽሞ የማሄድ ከፍተኛ ሥቃይ ይሆናል። መገመት የምንችለው ንስሐ እንዲገቡ ለማድረግ የታሰበ ነበር በማለት ብቻ ነው። ይህ የተሰየ ቡድን ከሞት በኋላ «ድጋሚ ዕድል» የማግኘት ልዩ መብት ያለው ለምንድን ነው? ምናልባትም የተቀረው የለው ዘር ለፍርድ ከሚቀርብበት ቀን በፊት እንዲህ ያለውን ሙሉ እና የመጨረሻ የሆነውን መለኮታዊ ፍርድ የሚቀበሉ ብቸኛ ትውልዶች እነርሱ በለሆኑ ይሆናል - እናም በትክክል አልተፈረደምንም ብለው ይጠይቃሉ፤ እግዚአብሔር እንዲህ ተመሳሳይ ነገር በሌላ ትውልድ ላይ እንደማድረግ ቃል ገብቷል። እግዚአብሔር ማንም ትክክለኛ ፍርድ

አልተፈረደብንም ብሎ እንዲከሰው የሚያደርግ ነገር አያደርግም (ዘፍጥረት 18:25)።

የጴጥሮስን ትረካ እንዳለ ስመውሰድ ፈቃደኛ አለመሆን በእብዛኛው የሚመነጨው ከሥነ መለኮት ተእቅቦ ነው። እድራጎቱ የሚታየው የመሞታችን ጊዜ ዘላለማዊ ዕጣ ፈንታችንን ይወስናል የሚለው እጠቃላ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት እንደሚቃረን ተደርጎ ነው ከመቃብር ወዲያ ደኅንነታችንን ለመቀበል «ሁለተኛ» ዕድል ይኖረናል ብለው ለማመን ለሚፈልጉ (ሉቃስ 16:26) በሩ ክፍት ይሆን ነበር፤ ይኸውም ሲኦልን የቀመሱት ወደ መንግሥተ ሰማይ ስመሄድ ይፈልጋሉ በሚል ገራገር አስተሳሰብ ላይ የተመሠረተ ነው። እስተሳሰብ በዚህ ዓለም ሳሉ ንስሐ ለመግባት የሚያስፈልገውን ግብረ ገባዊ እና መንፈሳዊ መነሣት ይቀንሳል የሚሉት ፍርሐቶች እግባብነት ያላቸው ናቸው፤ ነገር ግን እነዚህ ፍርሐቶች ሊወገዱ የሚችሉትን የጴጥሮስ ቃላት የሚሠሩት ስኖኅ ትውልድ ብቻ እንጂ ስሌላ ለማንም እንዳልሆነ በመጠቀም ነው። ስለዚህ ይህ እንደ ብቸኛ የተሰየ ሁኔታ እጠቃላዩን ሕግ እይሽርም።

የጥፋት ውማ መጠቀስ በሥነ ምግባር በረከሰ ኅብረተሰብ ውስጥ ሆነው የቅድስና ሕይወታቸውን በጠበቁት እና በትውልዱ ላይ ከመጣው ፍርድ ባመለጡት በኖኅ ቤተሰብ ውስጥ እንዴት ያለ ግሩም ምሳሌ እንዳለ ጴጥሮስን ያስታውሰዋል። መርከቡ የጥፋት ውሃውን «በደኅና» አሳለፋቸው፤ «በውሃው ውስጥ» ዳኑ (የግሪኩ መስተአምር- dia፤ በዚህ ሁኔታ)። የዚህ ሐረግ ትክክለኛ ትርጉም እክራካሪ ነው። በውሃው ውስጥ ከመስጠም መጠበቅ ከሚለው በላይ ነው። እንዳንዶች እንደሚያስቡት ሌሎችን ያሰጠማቸው ውሃ እነርሱን ግን ከነመርከቡ «ተሸክሞ» አዳናቸው ይላሉ። የተሻለው እስተሳሰብ ግን የጥፋት ውሃው በኃጢአት ከቆሸሸው ዓለም ቅድስና ወደ ሞላበት ዓለም አሻገራቸው አሽጋገራቸው የሚለው ነው።

ይህ የጥፋት ውሃው የማንፃትና ነፃ የመውጣት ውጤት በመሠረቱ ጴጥሮስ ስለ ክርስትና ጥምቀት እንዲያስብ ያደርገዋል። ሁለቱ ሁኔታዎች አንዱ ዓለም አቀፋዊ ሊሆን ሌላኛው ግን ግላዊ የሆነው «ዓይነት» እና «ተቃራኒ ዓይነት» ተብለው ሊገመቱ ይችላሉ፤ አንዱ ምሳሌ ሊሆን ሌላው «ተቃራኒው» ነው። የጥፋት ውሃ ኖሳንና ቤተ ሰቡን እንደ አዳናቸው (ሁሉም አዋቂዎች ነበሩ -ሕፃናት አልነበሩም)፤ እንደዚሁም የውሃ ጥምቀት አማኞችን «ያድናቸዋል»። ይህ ስለ ጥምቀት የተነገረው ነገር ሁለት ጊዜ ተደግሞ ተጠቅሷል (ቁጥር 21) እንዲያውም በአዲስ ኪዳን ውስጥ ስለ ጥምቀት ጠንክር ባለ አነጋገር የሚገልጸው ጥቅስ ይህ ነው (ምንም እንኳን ማር. 16:16 እና ቲቶ 3:5 ጥምቀት እንደሚያድን ቢናገሩም - ምዕራፍ 8 እና 26 ይመልከቱ)። «በጥምቀት መታደስ» ስለሚለው ቃል ፍርሃት ያላቸው ሰዎች ይህን ዓረፍተ ነገር ስለማይወዱት ከማንበብ ይልቅ ይዘልሉታል (በዮሐንስ 3:5 ላይ እንዳለው «ውሃ»)። ጴጥሮስ፤ ምናልባትም ይህንን የጊለኛውን አለ መረዳት በማለብ፤ «ያድነናል» የሚለውን ቃል ትርጉም ለማስረዳት ይጣደፋል። ጥምቀት የማዳን ኃይል ያለው ከቁሳዊው ይልቅ በመንፈሳዊው ዓለም ነው፤ ይኸውም ከሰውነታችን እድፍን ከማስወገድ ይልቅ ሕሊናችንን ያነጻል።

በዚህ ወሻኝ ነጥብ ላይ፤ የጴጥሮስ ግሪክ ትንሽ አሻሚ ሆኗል፤ ሐረጉ በቀጥታ ሲተረጎም፡- ወደ እግዚአብሔር በጎ ሕሊና መቀበል (ወይም መመለስ)።። ነገር ግን መቀበሉን ወይም መመለሱን የሚያደርገው ማን ነው፡- ሰው ወይስ እግዚአብሔር? ሁለቱም አላቦች በዘመናዊው ትርጉሞች ውስጥ ተካትተዋል፡-

1. «ለእግዚአብሔር የንጹሕ ሕሊና ቃል መግባት»።።
2. «ከእግዚአብሔር በጎ ሕሊናን መለመን»።።

እነዚህ ትርጉሞች ስለ ጥምቀት ወደ ተያዙት ልዩ ልዩ አመለካከቶች ይመራሉ፤ ምንም እንኳን የጥቅሱ ጠቅላላ አሳብ ብዙም ባይለወጥ።

«ቃል መግባት» የሚለው ትርጉም በቀላሉ ለወደ ፊቱ ጥሩ ሕይወት ለመኖር የሚለጥ ተስፋ ነው፤ ይኸውም ሕይወት አሁን መኖር ያለበት ለጌታ በመታዘዝ መሆኑን መቀበል ነው («ቃል ኪዳን» ሳክራመንቱም - የሚባለው መጀመሪያ ሲጀመር አዲስ ተቀጣሪ ወታደሮች ለቂር ታማኝነታቸውን ለማረጋገጥ የሚገቡት መሐላ ነበር)። ነገር ግን እንዲህ ያለው ውሳኔ በውሃ ውስጥ ለምን ይደረጋል፤ በኖሳ ዘመን በነበረው ውሃና በዚህ መካከል ያለውስ ግንኙነት ምንድን ነው? ከሁሉም በላይ፤ ይህ ትርጉም «ያድነናል» የሚለውን ቃል የማዳኑን ኃይል ባዶ ያደርገዋል።

«የልመናው» ትርጉም ቀድሞት ካለው ዐውድ ጋር በበለጠ ይስማማል። ጥምቀት የውጪን ሰውነት ለማጽዳት የሚደረግ ሥርዓት አይደለም፤ ነገር ግን ውስጣዊ የሆነውን ሕሊና ለማጽዳት ነው። በአውነትም የቀድሞው ዓለም ክፋት በጥፋት ውሃ እንደተወገደ ሁሉ፤ ንስሐ የሚገባው አማኝም እንዲሁ ከጥፋቱና ከሚያሳፍረው ነገር ሁሉ «ይታጠባል»።። ኖሳ ከመርከቡ ውስጥ ሲወጣ ከኃጢአት ዓለም ወደ ነጻው ዓለም እንደ መጣ ሁሉ፤ እንደዚሁም አማኞችም «የታጠቡ» ሕይወት የመኖር ነጻነት ያገኛል፤ እንዲህ ያለው ጠቃሚ የጥምቀት አመለካከት ከሌሎች የሐዋርያት ጽሑፎች ጋር ይስማማል (የሐዋ. 22:16፤ ኤፌ. 5:26፤ ዕብ. 10:22፤ የጊለኛው «ኅሊና» እና «ውሃ» እንደሚያገናኝ ልብ በሉ)።።

ከሁለቱም አማራጮች አንዱን ከመቀበላችን በፊት፤ ሦስተኛ አማራጭ ሊሆን የሚችል ነጥብ መጥቀስ አስፈላጊ ነው - ይኸውም በሁለቱ መካከል ያለ እና የበለጠ ምሥጢራዊ ነው። ኖሳ ከጥፋት ውሃ በፊት በትድቅ ኖሯል (ዘፍ. 6:19)፤ ወደ መርከቢቱ በገባ ጊዜ እግዚአብሔር ከውሃው ውስጥ አርሱን በማዳን ንጹሕ ኅሊናውን እንደሚያረጋግጥ እያመነ ነበር። በዚህ መሠረት፤ ንስሐ የገባው አርሱን በውሃ ጥምቀት ውስጥ ባለመጉዳት እግዚአብሔር በእርሱ ፊት «ጽድቅ» (በዚህ ሁኔታ፤ የጸደቀ) መሆኑን እንዲያረጋግጥለት መጠየቁ ነው ተብሎ ይገመት ይሆናል፤ የጌታ እራትን ሳይገባው

የሚወስድ ሰው ሊታመም እና ሊሞትም እንኳ መቻሉን ስናጤን (1ኛ ቆሮ. 11:30)፤ ይህ እንደሚመስለው የማይጨበጥ አስተሳሰብ አይደለም። አነጋገሩ የሚያመለክተው አዎንታዊ የሆነውን የደገነነት ዓላማ ሲሆን፤ ይህ ግን በቅዱስ ሥርዓቱ ውስጥ ያለውን መለኮታዊ ሥራ አሉታዊ የፍርድ ተግባር እንዲሆን ይገድበዋል። በብዙ ሁኔታዎች ውስጥ እንዲህ ዓይነት ዕድል ሊያጋጥም እንደሚችል የሚጠቁም ተግባራዊ ተቃውሞ ቢኖርም፤ እኔ እስከማውቀው ድረስ ግን እግዚአብሔር ሃይማኖታዊ ሥርዓቱን ለዚህ ዓላማ አልተጠቀመበትም!

የትኛውም ትርጉም ወይም ፍች ቢመረጥም ተቀባይነት ቢኖረውም - እኔ (ደራሲው) ግን ሁለተኛውን እመርጣለሁ፤ በሁሉም አንድ ነገር ግልጽ ነው። ጥምቀት በኅሊና ሳላቸው ነው፤ ነፃ መውጣት የሚፈልግ በጎ ኅሊና ያላቸውም ሆኑ ወይም መንጻት የሚፈልግ መጥፎ ኅሊና ያላቸው። ለእነዚህ ጥምቀት በፈቃደኝነት ላይ የተመሠረተ በንቃት እና በኃላፊነት ስሜት የሚካሄድ ድርጊት ነው። ምንም ዓይነት የበጎ ወይም ክፉ ኅሊና ግንዛቤ ሳይኖራቸው ይህን በሕፃናት ላይ መፈጸሙ ትክክል አይመስልም። ማይክል ግሪን «I Believe in the Holy Spirit» “በመንፈስ ቅዱስ እምናለሁ” በሚለው በ1975 በተጻፈው መጽሐፋቸው ገጽ 128 ላይ ለእነዚህ ጥቅስ ሲናገሩ የሚከተለውን ብለዋል፡-

“ለመነ” የሚለው ቃል በብዙ መንገድ ሊተርጎም ይችላል.....። ነገር ግን በሁሉም ሁኔታ የሚናገረው በሰው በኩል እውነተኛ ቃል ኪዳን መግባትን ነው። ክርስቶስ ወደ ለማይ በማረግ በእግዚአብሔር ቀኝ መቀመጡ የሚያመለክተው የተለቀቀው ኃይል በተጠማቂው ሕይወት ውስጥ በሥነ ሥርዓታዊ መንገድ መታጠቡን ሳይሆን፤ በንስሐ ተመልሶ በኢየሱስ ማመኑን ነው። እንዲህ ያለው ጥምቀት ያድነናል።

ለእነዚህም ጥምቀት ለብአዊና መለኮታዊ ድርጊትን አጣምሮ የያዘ ነው። የሚጠመቀው ሰው ወደ ውሃ ውስጥ በሚገባበት ጊዜ እግዚአብሔርን ይለምናል (ዮሐዋ. 22:16 ይህንን «ስሙን በመጥራት»

ብሎ ይገልጻል)። እግዚአብሔርም ሁኔታውን ውስጣዊ መንጻት እንዲሆን ይጠቀምበታል፤ ይህም ግለሰቡን ካለፈው ኃጢአቱ ነፃ ያወጣዋል (ዮሐዋ. 22:16 ይህንን «ከኃጢአትህ መታጠብ» ብሎ ይገልጻል)። ይህም የሚሠራ ጸጋ እና የሚሠራ እምነት መገናኛ ነጥብ ነው። ለ «ጠቃሚ» ጥምቀት ሁለቱም አስፈላጊ ናቸው።

በመጨረሻ፤ በጥምቀት የሚገኘው «አርነት» ሊሆን የሚችለው ክርስቶስ ራሱ ከሞት ተነሥቶ ወደ ሰማይ በማረጉ ብቻ ነው፤ ይህም በልዕለ ተፈጥሮአዊ ኃያላት፤ መልካምም ሆኑ ክፉ፤ ሁሉ ላይ ፍጹም የበላይነት አጎናጽፎታል። በኖኅ ዘመን የጥፋት ውሃ ዓለምን የክፋት ኃያላት ካመጡት ርክለትና ዐመፃ እንዳነጻት ሁሉ (ዘፍ. 6:1-11)፤ የውሃ ጥምቀትም ከእነዚያው ኃያላት «ግዛት» ነፃ ያወጣናል (ሮሜ 6:3-14)። ጥምቀት ሃይማኖታዊ ሥርዓት ነው ምክንያቱም በትክክል መለኮታዊ ኃይል ስላለው ነው።